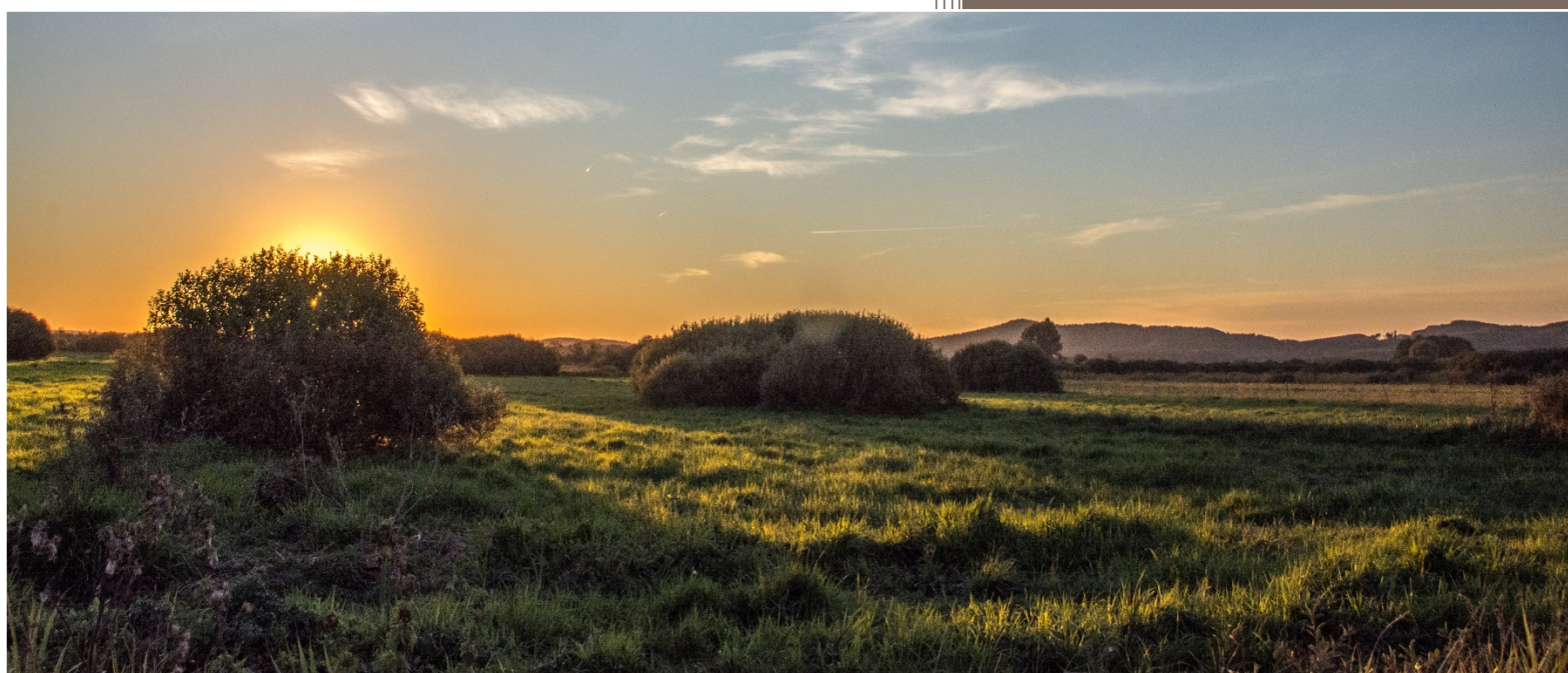

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Opracowanie: In Plus
Krzysztof Bogdanowicz

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

STRATEGIA ROZWOJU GMINY MIASTECZKO KRAJEŃSKIE 2016-2023

Spis treści

Spis rysunków.....	2
Spis tabel	2
Spis wykresów	3
I. ZAŁOŻENIA AKTUALIZACJI STRATEGII.....	4
II. UWARUNKOWANIA PROGRAMOWE.....	7
1. POLITYKI WSPÓLNOTOWE.....	7
1.1. Strategia Europa 2020	7
1.2. Wspólna Polityka Rolna	8
2. POLITYKI KRAJOWE.....	10
2.1. Nowy system zarządzania rozwojem Polski	10
2.2. Raport Polska 2030 – wyzwania Rozwojowe.....	11
2.3. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030 –Trzecia Fala Nowoczesności.....	12
2.4. Strategia Rozwoju Kraju 2020	13
2.5. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020.....	14
2.6. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju	14
3. POLITYKI REGIONALNE I POWIATOWE	18
3.1 Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku.....	18
3.2 Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025	21
III. PODSUMOWANIE DIAGNOZY SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ	23
III.1. Zagospodarowanie przestrzenne	23
III.2. Środowisko przyrodnicze.....	24
III.3. Podstawowa infrastruktura	35
III.4. Gospodarka i jej otoczenie	39
III.5. Rolnictwo i obszary wiejskie.....	41
III.6. Mieszkańcy, kapitał intelektualny i zatrudnienie	46
III.7. Sfera społeczna	53
III.8. Dziedzictwo kulturowe	62
III.9. Społeczna diagnoza sytuacji gminy	65
IV. ANALIZA SWOT	66
V. MODEL ROZWOJU	74
VI. WIZJA ROZWOJU	75
VII.MISJA GMINY	75

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

VIII. CELE STRATEGII	76
VIII.1. Cele ogólne i szczegółowe.....	76
VIII.2. Horyzontalne zasady realizacji celów.....	83
VIII.3. Oczekiwania strategii względem polityki regionu i powiatu.....	84
VIII.4. Potencjalne obszary współpracy z podmiotami zewnętrznymi.....	85
IX. SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII.....	86

Spis rysunków

Rysunek 1. Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej.....	17
Rysunek 2. Formy ochrony przyrody w Gminie Miasteczko Krajeńskie.....	34
Rysunek 3. Drzewo problemów – Gospodarka	69
Rysunek 4. Drzewo problemów –Infrastruktura	71
Rysunek 5. Drzewo problemów – społeczność	72
Rysunek 6. Drzewo problemów środowisko	73

Spis tabel

Tabela 1. Cele szczegółowe i operacyjne Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego	19
Tabela 2. Użytkowanie powierzchni Gmina Miasteczko Krajeńskie	23
Tabela 3. Wykaz zasobów kopalin pospolitych w gminie Miasteczko Krajeńskie.....	27
Tabela 4. Użytki ekologiczne w Gminie Miasteczko Krajeńskie	28
Tabela 5. Pomniki przyrody w Gminie Miasteczko Krajeńskie	31
Tabela 6. Mieszkania oraz ich powierzchnia użytkowa.	36
Tabela 7. Struktura użytków rolnych Gmina Miasteczko Krajeńskie	41
Tabela 8. Powierzchnia zasiewów w 2010 r.	43
Tabela 9. Pogłowie zwierząt gospodarskich w 2010 r.	44
Tabela 10. Ciągniki oraz stosowanie nawozów w gospodarstwach rolnych w 2010 r.	44
Tabela 11. Gospodarstwa domowe z dochodami z różnych źródeł w 2010 r.	45
Tabela 12. Liczba mieszkańców Gminy Miasteczko Krajeńskie według miejscowości w latach 2007-2015	48
Tabela 13. Liczba rodzin według ilości osób w gospodarstwie domowym w latach 2007- 2015	49
Tabela 14. Bezrobocie rejestrowane w latach 2007-2014	52
Tabela 15. Uczestnicy imprez kulturalnych w latach 2007-2013.....	56
Tabela 16. Organizacje pozarządowe	58
Tabela 17. Analiza SWOT - GOSPODARKA.....	67
Tabela 18. Analiza SWOT – INFRASTRUKTURA.....	67
Tabela 19. Analiza SWOT – SPOŁECZEŃSTWO	68
Tabela 20. Analiza SWOT – ŚRODOWISKO NATURALNE	68
Tabela 21. Cele ogólne i szczegółowe	76

Spis wykresów

Wykres 1. Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne w latach 2002-2013	37
Wykres 2. Zasoby mieszkaniowe w latach 2002-2013	37
Wykres 3. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w latach 2002-2013	39
Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej	40
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wg. rodzaju działalności PKD 2007	40
Wykres 6. Podmioty wg. klas wielkości	41
Wykres 7. Struktura użytków rolnych w %	42
Wykres 8. Gospodarstwa rolne w 2010 r.	42
Wykres 9. Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą	43
Wykres 10. Liczba mieszkańców gmina Miasteczko Krajeńskie w latach 2002-2013	46
Wykres 11. Zmiany ludności w poszczególnych grupach w latach 2002-2013	46
Wykres 12. Osoby starsze w latach 2002-2013	47
Wykres 13. Saldo migracji wewnętrznych w latach 2002-2013	47
Wykres 14. Liczba mieszkańców Gminy miasteczko Krajeńskie w latach 2007-2014	48
Wykres 15. Ludność w wieku w % do ogółu ludności w latach 2002-2013	50
Wykres 16. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2002-2013	51
Wykres 17. Bezrobocie w Gminie Miasteczko Krajeńskie w latach 2007-2014	51
Wykres 18. Dzieci w przedszkolu według wieku w latach 2007-2013	53
Wykres 19. Szkolnictwo podstawowe w latach 2009-2013	53
Wykres 20. Szkolnictwo gimnazjalne w latach 2009-2013	54
Wykres 21. Czytelnictwo w latach 2008-2013	54
Wykres 22. Członkowie kół zainteresowań w latach 2007-2013	56
Wykres 23. Zasiłki przyznane na dzieci w latach 2008-2013	61
Wykres 24. Kwoty przyznanych świadczeń z pomocy społecznej w latach 2008-2013	61

I. ZAŁOŻENIA AKTUALIZACJI STRATEGII

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023 jest drugim dokumentem całościowo traktującym problematykę rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy. Punktem wyjścia do jej opracowania była analiza „Strategii Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie do roku 2015”. Analizie poddano zarówno warstwę merytoryczną – głównie cele i wynikające z nich programy, jak również metodologiczną – badając wzajemne zależności pomiędzy szczegółowymi zapisami strategii. Została ona zaprezentowana radnym podczas sesji Rady Gminy jak również uczestnikom warsztatów strategicznych. Wnioski z tej analizy zostały wykorzystane przy sporządzaniu obecnej strategii.

Strategia Rozwoju jest dokumentem będącym wyrazem dążeń społeczności lokalnej do wzrostu poziomu życia mieszkańców, poprawy podstawowej infrastruktury, wykorzystania warunków naturalnych gminy dla jej dalszego rozwoju. W pracach nad strategią uczestniczyła społeczność lokalna poprzez udział w warsztatach strategicznych oraz przeprowadzone badanie ankietowe.

Podczas prac nad niniejszą strategią wykorzystano istniejące w gminie dokumenty planistyczne, takie jak:

- Gmina Miasteczko Krajeńskie - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie wraz z perspektywą na lata 2014-2017.

Dane statystyczne w większości pozyskano z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego; część informacji opisujących sytuację w gminie w poszczególnych obszarach pochodzi z Urzędu Gminy.

Dylematem z jakim przyszło się nam zmierzyć był poziom szczegółowości strategii. Poprzednia strategia formułowała bardzo szczegółowe zadania do realizacji, z podaniem budżetu zadań, źródeł finansowania, poziomem dofinansowania, programem operacyjnym, z którego dane zadanie miało być finansowane. Analiza wykonania strategii na lata 2007-2015 pokazała, że te prognozy w większości rozminęły się z rzeczywistością. Wiele z zadań nie zostało wykonanych wcale, wiele finansowanych było z zupełnie innych źródeł niż planowano, różny był poziom dofinansowania oraz programy operacyjne z jakich uzyskano finansowanie.

Strategia jest dokumentem pokazującym kierunki w jakich zamierza rozwijać się gmina, z horyzontem czasowym do 2023 r. Wszystkie zadania wskazane w niniejszej strategii są ważne dla realizacji wizji gminy. Nie jest przy tym ważne z jakiego funduszu pozyskane będzie dofinansowanie. Zadaniem podmiotu wdrażającego strategię, czyli samorządu gminy, będzie wybór kolejności realizacji poszczególnych zadań uwzględniający harmonogramy ogłaszania konkursów w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, poziom dofinansowania a przede wszystkim możliwości budżetu gminy. Taka konstrukcja strategii czyni ją bardziej elastyczną i otwartą na pojawiające się wyzwania i szanse.

Zanim przystąpiliśmy do prac nad nową strategią rozwoju gminy przyjęliśmy pewne podstawy metodologiczne na podstawie których formułowana będzie strategia. Oto najważniejsze z nich:

Gmina, podobnie jak inne terytorialne systemy społeczno-gospodarcze posiada następujące cechy istotne z punktu widzenia praktyki zarządzania:

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

- W kierowaniu rozwojem kluczową rolę odgrywają władze publiczne, posiadające demokratyczny mandat od społeczności lokalnej,
- Wielopodmiotowość – współzależność zarządzania od decyzji i działań wielu podmiotów na jej terenie i w otoczeniu,
- Złożoność procesów rozwojowych wynikająca ze złożoności i różnorodności struktury,
- Otwartość poprzez liczne powiązania z otoczeniem, które będąc mocno niepewne i zmienne jest źródłem szans i zagrożeń,
- Niepewność wynikająca z otwartości systemu i niemożności jego pełnego zrozumienia,
- Trwałą, bezwzględna ograniczoność niektórych zasobów i nieodwracalność większości zmian środowiska,
- Nadmiar formułowanych przez społeczność potrzeb i celów przy stałym deficycie środków na ich realizację przez władze publiczne,
- Konfliktogenność jako pochodna powyższych cech.

Strategię pojmujemy jako podstawowy plan rozwoju, wokół którego organizowane będą działania gminy. Zawiera ona wyselekcjonowany i hierarchiczny system celów oraz zasady ich modyfikowania w zależności od potrzeb oraz ogólne sposoby osiągnięcia celów.

Do istoty strategii należą:

- Całościowe, kompleksowe ujęcie celów,
- Diagnozowanie kluczowych problemów – obecnych i przewidywanych,
- Działania ukierunkowane na osiągnięcie celów,
- Koncentrowanie środków na ograniczonej liczbie zamierzeń,
- Elastyczność działań i wielowariantowość planowanych działań,
- Istotne, nieodwracalne skutki działań,

Tworząc strategię staraliśmy się akcentować przede wszystkim:

- Harmonijność celów i działań,
- Otwartość na szanse (przyciąganie środków i współpraca z partnerami zewnętrznymi – wykorzystanie nisz rynkowych,
- Eksponowanie atrakcyjności gminy i jej najbliższego otoczenia, promocję i marketing,
- Aktywne wykorzystanie i wzmacnianie zasobów i sił wewnętrznych.

Rozwój społeczno- gospodarczy gminy pojmujemy jako takie przekształcenia jej struktury, które prowadzą w bliższym i dalszym horyzoncie czasu do:

- Wzrostu jakości życia tj. zaspokajania różnorodnych potrzeb społeczności na coraz wyższym poziomie,
- Wzrostu (przynajmniej utrzymania) trwałości i różnorodności zasobów dla dalszego rozwoju,
- Minimalizacji niekorzystnych oddziaływań na otoczenie i oferowanie innym korzyści zewnętrznych.

Często padają pytania o konieczność sporządzania tak kompleksowych dokumentów jakim są strategie, ujmujących całokształt zjawisk społeczno-gospodarczych. Naszym zdaniem korzyści z strategii i prac nad nią są następujące:

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

- Przygotowuje do stawiania czoła szybko zmieniającemu się otoczeniu,
- Przewiduje problemy zanim powstaną,
- Rozwiązuje problemy we właściwym czasie,
- Ułatwia dialog polityczny między społecznością a władzami gminy,
- Mobilizuje wszystkich do aktywności na rzecz gminy.

Strategia została opracowana metodą ekspercko-partycypacyjną. Całością prac nad dokumentem zarządzał zewnętrzny ekspert. Przygotował on, przy wydatnej pomocy pracowników Urzędu Gminy oraz na podstawie dostępnych danych statystycznych Raport o stanie Gminy. Najważniejsze ustalenia raportu były sukcesywnie prezentowane na stronie internetowej Urzędu Gminy a następnie zaprezentowane podczas warsztatów strategicznych, które odbyły się w sierpniu 2015 r. w Brzostowie i Miasteczku Krajeńskim. Dla zbadania oceny przez mieszkańców poziomu życia w gminie opracowano ankietę, rozpowszechnianą poprzez Internet, oraz przy pomocy szkoły i Urzędu Gminy. Wyniki ankiety wykorzystane zostały podczas formułowania celów strategii.

Techniki stosowane podczas prac nad strategią oparte były na moderacji wizualnej, charakteryzowanej przez:

- Ogniskowanie dyskusji, trzymanie się tematu,
- Wizualizację przebiegu pracy i jej wyników,
- Efektywne szybkie dochodzenie do wyników pracy w grupie,
- Wysoki poziom interakcji między uczestnikami spotkań,

Ogólna procedura prac podczas warsztatów obejmowała:

- Nurt formułowania celów (rozpoznanie problemów, formułowanie wizji przyszłości)
- Diagnoza prospektywna ocenia cechy otoczenia pod kątem ich wpływu na przyszłość

Po opracowaniu analizy SWOT określono wizję i wynikającą z niej misję. Misja gminy to cele najwyższego poziomu ujęte syntetycznie.

Pracy nad strategią przyświecało podejście przyjęte w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Na wstępie prac nad strategią należy wyraźnie i ściśle określić jej zakres. Wobec wielu możliwych koncepcji, większość współczesnej literatury przedmiotu skłania się ku odejściu od strategii o wszystkim i dla wszystkich.

Dokument wyższego rzędu wobec naszej strategii – Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 tak formułuje ramy przedmiotowe i podmiotowe dla strategii:

- Podmiotem strategii jest samorząd; strategia dotyczy zakresu jego kompetencji oraz kompetencji w zakresie wpływania na zachowania innych podmiotów (prawo lokalne, promocja pewnych postaw i zachowań, współpraca w zakresie wskazanym w strategii),
- Przedmiotem strategii jest Gmina Miasteczko Krajeńskie i te sfery zachowań innych podmiotów na które zgodnie z kompetencjami ma wpływ samorząd gminy.

Strategia dotyczy tego za co samorząd gminy odpowiada lub na co zamierza wpływać także pośrednio. Takie ujęcie jest podstawą zapisów niniejszej strategii.

II. UWARUNKOWANIA PROGRAMOWE

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie będzie realizowana w okresie nowego zdefiniowania polityki regionalnej na poziomie Unii Europejskiej oraz Polski. Biorąc pod uwagę, że głównym źródłem finansowania rozwoju gminy pozostają środki zewnętrzne należy zadbać o maksymalną zgodność naszej strategii z celami strategii wyższego rzędu- głównie krajowych i regionalnej. Jest to o tyle istotne, że Programy Operacyjne powstałe na bazie strategii krajowych i regionalnej w sposób bezpośredni nawiązują do ich celów. Opracowując cele Strategii Gminy dbano o ich uzgodnienie z celami strategii wyższego rzędu, głównie Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Ma to poza walorem edukacyjnym także walor czysto praktyczny –ułatwiając korzystanie z funduszy WRPO na lata 2014-2020.

1. POLITYKI WSPÓLNOTOWE

1.1. Strategia Europa 2020

Europa 2020 to unijna strategia wzrostu na najbliższe dziesięciolecie. W zmieniającym się świecie UE potrzebna jest inteligentna i zrównoważona gospodarka sprzyjająca włączeniu społecznemu. Równoległa praca nad tymi trzema priorytetami powinna pomóc UE i państwom członkowskim w uzyskaniu wzrostu zatrudnienia oraz zwiększeniu produktywności i spójności społecznej. Unia wyznaczyła sobie konkretny plan obejmujący pięć celów – w zakresie zatrudnienia, innowacji, edukacji, włączenia społecznego oraz zmian klimatu/energii – które należy osiągnąć do 2020 r. W każdym z tych obszarów wszystkie państwa członkowskie wyznaczyły z kolei własne cele krajowe. Konkretnie działania na poziomie zarówno unijnym, jak i krajowym wzmacniają realizację strategii.¹

5 celów dla UE w 2020 r.

Cel 1. Zatrudnienie

- 75 proc. osób w wieku 20-64 lat powinno mieć pracę
-

Cel 2. Badania i rozwój

- na inwestycje w badania i rozwój powinniśmy przeznaczać 3 proc. PKB Unii
-

Cel 3. Zmiany klimatu i zrównoważone wykorzystanie energii

- należy ograniczyć emisje gazów cieplarnianych o 20 proc. w stosunku do poziomu z 1990 r. (lub nawet o 30 proc., jeśli warunki będą sprzyjające)
  - 20 proc. energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych
  - efektywność energetyczna powinna wzrosnąć o 20 proc.
-

---

¹ Źródło http://ec.europa.eu/europe2020/index_pl.htm

Cel 4. Edukacja

- Ograniczenie liczby uczniów przedwcześnie kończących edukację do poziomu poniżej 10 proc.
  - co najmniej 40 proc. osób w wieku 30-34 powinno mieć wykształcenie wyższe
-

Cel 5. Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym

- zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln.²
-

Co dokładnie oznaczają te cele?

- Cele te pokazują, jaka powinna być ogólna kondycja Unii Europejskiej w 2020 r. pod względem najważniejszych parametrów;
- Są one przekładane **na cele krajowe**, tak by każde państwo członkowskie mogło kontrolować swoje postępy w ich realizacji;
- **Nie oznaczają one podziału obciążenia** – są to wspólne cele, które realizowane będą za pomocą szeregu działań podejmowanych zarówno na poziomie państw członkowskich, jak i przez UE;
- Są ze sobą **ściśle powiązane i wzajemnie się uzupełniają**:
  - o poprawa sytuacji w dziedzinie edukacji pozwoli ograniczyć bezrobocie i ubóstwo;
  - o większy nacisk na badania i rozwój oraz innowacje w gospodarce, w połączeniu z efektywniejszym wykorzystywaniem środków, podniesie konkurencyjność UE i przyczyni się do tworzenia nowych miejsc pracy;
  - o inwestowanie w czystsze technologie ułatwi walkę ze zmianami klimatu, a jednocześnie stworzy nowe możliwości rozwoju dla przedsiębiorstw i pracowników.³

1.2. Wspólna Polityka Rolna

Zadaniem Wspólnej Polityki Rolnej do 2020 r. jest sprostać wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi⁴

Zadaniem WPR jest utrzymanie potencjału w zakresie produkcji żywności na obszarze całej UE w celu zagwarantowania mieszkańcom Europy długotrwałego bezpieczeństwa żywnościowego oraz wniesienia wkładu do zaspokojenia wzrastającego popytu na żywność, który według szacunków FAO zwiększy się o 70 % do 2050 r. Ostatnie przypadki zwiększonej niestabilności rynku, nasilającej się pod wpływem zmiany klimatu, wyraźnie uwidaczniają wspomniane tendencje i presje. Europejskiej zdolności zapewniania bezpieczeństwa żywnościowego nie można brać za pewnik – przeciwnie, jest ona ważną, długoterminową i świadomą decyzją Europy.

---

² Źródło http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_pl.htm

³ Źródło http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_pl.htm

⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Bruksela dnia 18.11.2010

Ważnym elementem WPR jest wsparcie wspólnot rolniczych, dostarczających mieszkańcom Europy zróżnicowanej żywności wysokiej jakości produkowanej w sposób zrównoważony zgodnie z wymogami w zakresie ochrony środowiska, zasobów wodnych, zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin oraz zdrowia publicznego. Aktywne gospodarowanie zasobami naturalnymi przez rolnictwo jest kluczowym środkiem do zachowania krajobrazu wiejskiego, walki z utratą różnorodności biologicznej oraz przyczynia się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej. Stanowi ono podstawę dla dynamicznego rozwoju terytoriów oraz ich długoterminowej efektywności gospodarczej.

Częścią WPR jest zachowanie żywotności wiejskich społeczności, dla których rolnictwo jest istotną dziedziną działalności, stwarzającą lokalne miejsca pracy; uzyskanie dzięki temu wielu korzyści ekonomicznych, społecznych, środowiskowych i terytorialnych. Znaczne ograniczenie lokalnej produkcji może wpłynąć na emisję gazów cieplarnianych, wygląd charakterystycznych miejscowych krajobrazów jak również na ograniczenie możliwości wyboru dla konsumenta.

Trzy główne cele zreformowanej WPR to:

Cel 1: Optymalna produkcja żywności:

- Wsparcie dochodów gospodarstw oraz zmniejszanie ich zmienności, biorąc również pod uwagę, że niestabilność dochodów i cen oraz ryzyka naturalne w omawianym sektorze są bardziej wyraźne niż w innych, a dochody rolników i stopa rentowności są średnio niższe niż w pozostałych sektorach gospodarki;
- Poprawa konkurencyjności sektora rolniczego i wzmocnienie jego udziału jakościowego w łańcuchu żywnościowym, jako że sektor rolniczy charakteryzuje się dużym rozproszeniem w porównaniu z innymi sektorami łańcucha żywnościowego, które są lepiej zorganizowane i dlatego posiadają większą siłę przetargową. Ponadto europejscy rolnicy muszą zmierzyć się z konkurencją ze strony światowych rynków i równocześnie zmuszeni są do przestrzegania wysokich norm związanych z celami w zakresie ochrony środowiska, bezpieczeństwa żywności i jej jakości oraz dobrostanu zwierząt, których wymagają mieszkańcy Europy;
- Wynagradzanie za trudności związane z produkcją w obszarach o szczególnych ograniczeniach naturalnych, ponieważ obszary te obarczone są szczególnym ryzykiem zaprzestania działalności rolniczej.

Cel 2: Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi oraz działania na rzecz klimatu:

- Zagwarantowanie zrównoważonej działalności produkcyjnej i zabezpieczenie dostarczania środowiskowych dóbr publicznych, ponieważ wiele korzyści czerpanych przez społeczeństwo z rolnictwa nie jest odpowiednio wynagradzanych poprzez normalne funkcjonowanie rynków;
- Promowanie ekologicznego wzrostu poprzez innowacje, co wymaga zastosowania nowych technologii, stworzenia nowych produktów, zmiany procesów produkcyjnych, oraz wspierania nowych wzorów popytu przede wszystkim w kontekście powstającej gospodarki ekologicznej;
- Kontynuacja działań mających na celu łagodzenie skutków zmiany klimatu oraz przystosowania się do nich oraz umożliwienie rolnictwu działań w obliczu zmiany klimatu. Ponieważ rolnictwo jest szczególnie

wrażliwe na skutki zmiany klimatu, wspomaganie tego sektora w lepszym dostosowaniu się do efektów ekstremalnych wahań pogody może pomóc zmniejszyć negatywne skutki zmiany klimatu;

Cel 3: Zrównoważony rozwój terytorialny:

- Wspieranie zatrudnienia na obszarach wiejskich oraz wspomaganie zachowania struktur społecznych na obszarach wiejskich;
- Poprawa gospodarki wiejskiej oraz promocja dywersyfikacji, tak by umożliwić lokalnym podmiotom uwolnienie ich potencjału oraz optymalizację korzystania z lokalnych zasobów;
- Uwzględnienie różnorodności strukturalnej systemów rolniczych, poprawa kondycji małych gospodarstw oraz rozwój lokalnych rynków, ze względu na fakt, iż w Europie zróżnicowane struktury gospodarstw i systemów produkcji przyczyniają się do atrakcyjności i budowania tożsamości regionów wiejskich;

Osiągnięcie wszystkich wymienionych celów wymagać będzie utrzymania publicznego wsparcia sektora rolniczego oraz obszarów wiejskich. Polityka ustalona na szczeblu europejskim, gwarantująca sprawiedliwe warunki za pomocą zestawu celów, zasad i przepisów, jest zatem potrzebna. Polityka rolno opracowana na poziomie UE zapewnia bowiem wydajniejsze korzystanie z zasobów budżetowych niż poszczególne polityki krajowe. Oprócz kwestii związanych z jednolitym rynkiem, polityka rolno na szczeblu ponadnarodowym zajmuje się lepiej zagadnieniami takimi jak np. spójność między państwami członkowskimi i regionami, transgraniczne problemy w zakresie ochrony środowiska i globalne wyzwania np. zmiana klimatu, zarządzanie zasobami wodnymi, różnorodność biologiczna, zdrowie zwierząt i ich dobrostan, bezpieczeństwo żywnościowe i paszowe, zdrowie roślin, zdrowie ludzi oraz interesy konsumentów.

2. POLITYKI KRAJOWE

2.1. Nowy system zarządzania rozwojem Polski

Rada Ministrów przyjęła 27 kwietnia 2009 r. dokument pt.: „ Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski”. W nowym systemie do głównych dokumentów strategicznych, na podstawie których prowadzona jest polityka rozwoju, należą:

- Długookresowa strategia rozwoju kraju - DSRK (**Polska 2030 - Trzecia fala nowoczesności**), określająca główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej;
- Średniookresowa strategia rozwoju kraju - ŚSRK (**Strategia Rozwoju Kraju 2020**) – najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 r., kluczowy dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020;
- 9 zintegrowanych strategii, służących realizacji założonych celów rozwojowych: Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategia Rozwoju Transportu, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, Sprawne Państwo, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony,

Miasta, Obszary wiejskie, Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa.

DSRK, ŚSRK oraz 9 strategii zintegrowanych łączy **spójna hierarchia celów i kierunków interwencji**. W strategiach zintegrowanych nastąpiło odejście od wąskiego sektorowego podejścia na rzecz integracji obszarów oraz przenikania się różnych zjawisk i procesów. Szczególną rolę w systemie pełni Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego, która wskazuje zakres terytorialnego wpływu interwencji realizowanych w ramach różnych polityki publicznych, a więc również w ramach pozostałych strategii zintegrowanych. Przedstawia ona kluczowe dla rozwoju regionalnego wyzwania oraz zarysowuje cele rozwojowe w odniesieniu do różnego rodzaju obszarów uwzględniając funkcje przez nie pełnione, występujące potencjały oraz bariery. Ramy przestrzenne dla prowadzenia polityki rozwoju w Polsce, w tym realizacji poszczególnych strategii rozwojowych stanowi koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju (Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030). Jest to główny dokument strategiczny kreujący ład przestrzenny w Polsce oraz porządkujący zagadnienia związane z rozwojem – w którym przestrzeń traktowana jest jako płaszczyzna odniesienia dla działań rozwojowych.

Prace nad krajowymi dokumentami strategicznymi zbiegły się w czasie z wypracowywaniem celów rozwojowych dla Unii Europejskiej w jej podstawowym dokumencie – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu Europa 2020 (strategia Europa 2020), a w szczególności z przygotowywaniem Krajowego Programu Reform (KPR) na rzecz realizacji strategii Europa 2020. W Krajowym Programie Reform, który stanowi istotny element krajowego systemu dokumentów strategicznych, określany jest sposób realizacji działań wytyczonych w powyższych dokumentach strategicznych, tak by jednocześnie wpisywały się one w priorytety wspólnych działań całej UE. Przewidziana w ramach tzw. Europejskiego Semestru coroczna aktualizacja KPR umożliwia elastyczne reagowanie na zmieniające się warunki realizacji priorytetów określonych w ŚSRK. Z jednej więc strony dokumenty krajowe przenoszą wyzwania europejskie na grunt krajowy, z drugiej zaś przez identyfikację krajowych potencjałów i barier jest możliwe aktywne współuczestniczenie w procesie formułowania celów strategicznych UE. Wskazane w dokumentach krajowych cele rozwojowe i priorytety w znaczącym zakresie i są z nią spójne.

2.2. Raport Polska 2030 – Wyzwania Rozwojowe

Raport Polska 2030 to diagnoza sytuacji w jakie znalazła się Polska w 2009 r. Autorem jest Zespół Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów. Wydany został w lipcu 2009 r. W warstwie stricte formalnej **Polska 2030** tworzy ramy dla Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju – dokumentu, który ma pełnić główną rolę w procesie projektowania, tworzenia i wdrażania interwencji publicznej służącej rozwojowi Polski w perspektywie wieloletniej. Tym samym raport, przyjmując długoterminowe podejście do projektowania polityki społeczno-gospodarczej, odpowiada na potrzebę orientacji strategicznej w rządzeniu.

Raport definiuje 10 wyzwań przed jakimi stoi Polska jeśli chce dokonać skoku cywilizacyjnego:

Wyzwanie 1 - Wzrost i konkurencyjność;

Wyzwanie 2 - Sytuacja demograficzna;

Wyzwanie 3 - Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy;

Wyzwanie 4 - Odpowiedni potencjał infrastruktury;

Wyzwanie 5 - Bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne;

Wyzwanie 6 - Gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego;

Wyzwanie 7 - Solidarność i spójność regionalna;

Wyzwanie 8 - Poprawa spójności społecznej;

Wyzwanie 9 - Sprawne państwo;

Wyzwanie 10 - Wzrost kapitału społecznego Polski;

Najważniejsze czynniki rozwojowe na jakie wskazuje Raport Polska 2030 to:

Zaufanie, spójność, kreatywność, mobilność, konkurencyjność.

2.3. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030 –Trzecia Fala Nowoczesności

Celem głównym dokumentu DSRK Polska 2030 jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce.

Rozwój Polski powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych jednocześnie:

- Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki – **modernizacji**,
- Równoważenia potencjału rozwojowego regionów – **dyfuzji**,
- Efektywności i sprawności państwa – **efektywności**.

W każdym z obszarów strategicznych określone zostały strategiczne cele rozwojowe (od dwóch do czterech). Cele strategiczne są uzupełnione sprecyzowanymi kierunkami interwencji, przy każdym z kierunków określony został cel do realizacji. Zebrane razem służą przedstawieniu zadań stojących przed administracją publiczną –przede wszystkim rządem ale także samorządami, które należy zrealizować aby poprawić jakość życia mieszkańców Polski.

W obszarze strategicznym **Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki** wskazano następujące cele rozwojowe:

1. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna.
2. Polska Cyfrowa.
3. Kapitał ludzki.
4. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.

W obszarze strategicznym **Równoważenia potencjału rozwojowego regionów** wskazano następujące cele rozwojowe:

5. Rozwój regionalny.
6. Transport.

W obszarze strategicznym **Efektywności i sprawności państwa** wskazano następujące cele rozwojowe:

7. Kapitał społeczny.
8. Sprawne państwo.

2.4. Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest główną strategią rozwojową w średnim horyzoncie czasowym, wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe (wraz z szacunkowymi wielkościami potrzebnych środków finansowych).

Strategia Rozwoju Kraju 2020 oparta jest na scenariuszu stabilnego rozwoju. Pomyślność realizacji wszystkich założonych w tej Strategii celów będzie uzależniona od wielu czynników zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, które mogą wpływać na dostępność środków finansowych na jej realizację. Szczególne znaczenie będzie miał rozwój sytuacji w gospodarce światowej, a w szczególności w strefie euro.

Wizja Polski w 2020 r to : aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo.

Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne:

- Sprawne i efektywne państwo,
- Konkurencyjna gospodarka,
- Spójność społeczna i terytorialna,

w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

Strategia średniookresowa wskazuje działania polegające na usuwaniu barier rozwojowych, w tym słabości polskiej gospodarki ujawnionych przez kryzys gospodarczy, jednocześnie jednak koncentrując się na potencjałach społeczno-gospodarczych i przestrzennych, które odpowiednio wzmocnione i wykorzystane będą stymulowały rozwój.

Celem głównym Strategii staje się więc wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Strategia stanowi bazę dla 9 strategii zintegrowanych, które powinny przyczyniać się do realizacji założonych w niej celów, a zaprojektowane w nich działania rozwijać i uszczegóławiać reformy w niej wskazane. Jest skierowana nie tylko do administracji publicznej. Integruje wokół celów strategicznych wszystkie podmioty publiczne, a także środowiska społeczne i gospodarcze, które uczestniczą w procesach rozwojowych i mogą je wspomagać zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym. Wskazuje konieczne reformy ograniczające lub eliminujące bariery rozwoju społeczno-

gospodarczego, orientacyjny harmonogram ich realizacji oraz sposób finansowania zaprojektowanych działań.⁵

2.5. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010 roku, jest dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

Celem strategicznym polityki regionalnej do 2020 roku, określonym w KSRR, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Rozwinięciem celu strategicznego są trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.⁶

2.6. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 13 grudnia 2011 r. Jego celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie czasu.

KPKZ 2030 wyznacza 6 celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- **Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich** Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności;
- **Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju** kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów;
- **Poprawa dostępności terytorialnej** kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;
- **Kształtowanie struktur przestrzennych** wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;

---

⁵ <http://www.wrpo.wielkopolskie.pl/index.php/dokumenty/dokumenty-krajowe128/strategia-rozwoju-kraju-2020>

⁶ <http://www.wrpo.wielkopolskie.pl/index.php/dokumenty/dokumenty-krajowe128/krajowa-strategia-rozwoju-regionalnego-20102020>

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

- **Zwiększenie odporności struktury przestrzennej** na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;
- **Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.**

Zagospodarowanie przestrzenne rozumiane jest jako rozmieszczenie w przestrzeni Polski podstawowych elementów struktury przestrzennej oraz zachodzące między nimi relacje. Elementami struktury przestrzennej są : system gospodarczy, system społeczny, infrastruktura techniczna, sieć osadnicza, krajobraz przyrodniczy i kulturowy, powiązania funkcjonalne.

Instrumentami polityki przestrzennej są : planowanie przestrzenne, regulacje prawne, inwestycje w sieć transportu.

Diagnozy stawiane w KPZK niosą ze sobą bardzo poważne skutki, które należy brać pod uwagę podczas realizacji Strategii Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie 2016-2023.

KPZK na podstawie prognoz demograficznych formułuje tezę, że obszary wiejskie mogą stracić nawet 1/5 mieszkańców. Innym ważnym spostrzeżeniem jest to, że w Polsce zanika tradycyjny podział na miasto i wieś. Nasila się zjawisko Urban sprawl –rozlewania się miast na tereny przyległe, przejawiające się w stylu życia i wydłużającym się czasem dojazdów do pracy. Obszary wiejskie w świetle KPZK pełnią funkcje produkcyjne (rolnictwo), oddziaływania na środowisko oraz konsumpcji. Na obszarach wiejskich należy wzmocnić kapitał ludzki, infrastrukturę techniczną i społeczną oraz wspierać wszelkie formy działalności gospodarczej.

Ważnym czynnikiem rozwoju jest dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze. Zasoby obiektów zabytkowych i krajobrazów Polski są świadectwem wielu epok i kultur. Poziom wykorzystania funkcji symbolicznych i promocyjnych tych zasobów jest niski i niewspółmierny z osiągniętym poziomem rozwoju. W perspektywie najbliższych dwudziestu lat rola dziedzictwa kulturowego w procesach rozwoju przestrzennego będzie rosła a zwiększanie zamożności społeczeństwa oraz przekształcenia o charakterze kulturowym będą powodowały wzrost znaczenia rozwojowego zarówno materialnych jak niematerialnych składników dziedzictwa kulturowego. Ich lokalizacja i umiejętność wykorzystania w procesach rozwoju będzie wpływać pozytywnie na tok koncentracji gospodarczej, ludnościowej i rangi kultury i turystyki

Dokument wprowadza priorytet zasady zrównoważonego rozwoju – czyli takiego rozwoju, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb obecnego i przyszłych pokoleń.

Celem strategicznym KPZK jest **efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych:**

- Konkurencyjności,
- Wzrostu zatrudnienia,
- Sprawności funkcjonowania państwa,
- Spójności terytorialnej, społecznej i gospodarczej.

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

KPZK wprowadza nowy podział Polski na obszary funkcjonalne. Z punktu widzenia Strategii Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie istotne jest wskazanie dwóch kategorii obszarów mające zastosowanie do terenu gminy :

- wiejskie obszary funkcjonalne uczestniczące w procesach rozwoju,
- wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia.

Według dokumentu KPZK Miasteczko Krajeńskie należy do tej drugiej kategorii zdefiniowanej jako :

Obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych to takie obszary, do których czas dojazdu przekracza 90 minut, a sieć małych i średniej wielkości miast jest słabo rozwinięta (Polska Wschodnia), bądź też istnieją ośrodki miejskie, które w wyniku procesów rozwojowych utraciły wiele z dawniej istotnych funkcji gospodarczych (np. Pomorze Środkowe, północne Mazury, wyspowo w centralnej Polsce). Obszary te w znikomym stopniu uczestniczą we współczesnych procesach rozwojowych kraju. Oferują niedochodowe miejsca pracy, głównie w rolnictwie i w sektorze publicznym (podstawowe usługi w zakresie administracji, edukacji, zdrowia itp.) oraz uzupełniając w innych sferach gospodarki, dodatkowo narażone są na wahania sezonowe (turystyka) i zagrożone likwidacją w warunkach dekonunktury. Duża część mieszkańców jest nieaktywna zawodowo ze względu na zaburzoną strukturę demograficzną (emigracja zarobkowa), wynikającą również z braku alternatywnych źródeł dochodów (ukryte bezrobocie strukturalne na wsi).

Istotną barierą rozwoju części obszarów wiejskich pozostaje niska dostępność podstawowych usług publicznych, zdekaptalizowanie tkanki osadniczej i zagrożenie walorów przyrodniczych w procesie gwałtownego poszukiwania alternatywnych dróg rozwoju oraz słaba jakość infrastruktury.

W systemie planowania przestrzennego i polityki regionalnej obszary te powinny być identyfikowane i wyznaczane na poziomie regionalnym. Służyć to będzie wprowadzeniu różnego typu działań z zakresu planowania przestrzennego, np. na rzecz efektywnego planowania inwestycji publicznych w warunkach zmniejszającego się zaludnienia i zagrożenia utratą funkcji, koordynacji działań prowadzonych na tych obszarach w ramach różnych polityk sektorowych, oraz działaniom restrukturyzacyjnym podejmowanym w ramach polityki rozwoju regionalnego, w tym polityki rozwoju obszarów wiejskich. Obszary te zostaną obowiązkowo ujęte w ramach wojewódzkich strategii rozwoju jako ustalenie wiążące. W Planach Zagospodarowania Przestrzennego Województw zostaną uwzględnione dla rozwiązania wskazanych problemów.

Rysunek 1. Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej

Źródło : KPZK

Mapa przedstawia miejskie oraz wiejskie obszary funkcjonalne. Dla Strategii Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie istotna jest klasyfikacja gminy do „obszarów wymagających wsparcia procesów rozwojowych”. Konsekwencją tego jest zaliczenie gminy do obszarów problemowych w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. i preferencje w niektórych spośród priorytetów WRPO 2014-2020.

3. POLITYKI REGIONALNE I POWIATOWE

3.1 Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Strategia opowiada się za jasno określonym modelem rozwoju, odmiennym od przyjętego w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym. Nawiązuje do wskazań Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

OECD proponuje nowe podejście polegające na:

- Terytorialnym i wielosektorowym podejściu do celów, w przeciwieństwie do sektorowego, gdzie mogą nakładać się różne interwencje,
- Działania wyrównawcze należy dopasować do potencjału obszaru aby nie marnować środków.

Koncepcja rozwoju polaryzacyjno-dyfuzyjnego na poziomie kraju zakłada wspieranie ośrodków wzrostu aby jak najbardziej wpływały na otoczenie, były źródłem czynników wzrostu dla otoczenia. Na poziomie województwa nie można zakładać, że wspieranie biegunów wzrostu automatycznie spowoduje dyfuzję na otaczające obszary. Ważne jest wzmacnianie zdolności do odbioru tej dyfuzji. Obszary otaczające należy wyposażać w narzędzia do odbioru dyfuzji i do wykorzystywania potencjałów własnych. Województwo Wielkopolskie przyjmuje model **dyfuzyjno -absorpcyjny**. Dyfuzja i absorpcja to równoważne czynniki rozwoju.

Przyjęty model rozwoju wpływa na określenie misji województwa, która składa się z następujących elementów:

- Skupienie wszystkich podmiotów działających na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu, poprawy warunków życia mieszkańców oraz odsunięcia perspektywy zapaści demograficznej;
- Uzyskanie efektu synergii przez stworzenie spójnej koncepcji wykorzystania środków publicznych;
- Wykorzystanie własnych instrumentów dla uzyskania efektu dźwigni.

Strategia Rozwoju Województwa wielkopolskiego do 2020 r. nie mówi, które cele osiągnąć powinny być w pierwszej kolejności i jakimi środkami finansowymi. Bardzo ważnym założeniem strategii jest stwierdzenie często niedocenianego, prostego faktu : Znacznie większym czynnikiem rozwoju jest sfera regulacyjna –środki publiczne są jedynie uzupełnieniem tych działań.

Cel generalny Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego:

Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Tabela 1. Cele szczegółowe i operacyjne Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego

<i>Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu</i>	Cel operacyjny 1.1	Zwiększenie spójności sieci drogowej
	Cel operacyjny 1.2	Wzrost różnorodności form transportu
	Cel operacyjny 1.3	Rozbudowa infrastruktury na rzecz społeczeństwa informacyjnego
	Cel operacyjny 1.4	Lepsze wykorzystanie dróg wodnych
	Cel operacyjny 1.5	Rozwój transportu zbiorowego
	Cel operacyjny 1.6	Rozwój komunikacji lotniczej
<i>Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami</i>	Cel operacyjny 2.1	Wsparcie ochrony przyrody
	Cel operacyjny 2.2	Ochrona krajobrazu
	Cel operacyjny 2.3	Ochrona zasobów leśnych
	Cel operacyjny 2.4	Wykorzystanie kopalin
	Cel operacyjny 2.5	Ograniczenie emisji do atmosfery
	Cel operacyjny 2.6	Uporządkowanie gospodarki odpadami
	Cel operacyjny 2.7	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej
	Cel operacyjny 2.8	Ochrona zasobów wodnych i bezpieczeństwo powodziowe
	Cel operacyjny 2.9	poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa
	Cel operacyjny 2.10	Promocja postaw proekologicznych
	Cel operacyjny 2.11	zintegrowany system zarządzania środowiskiem przyrodniczym
	Cel operacyjny 2.12	poprawa stanu akustycznego województwa
<i>Lepsze zarządzanie energią</i>	Cel operacyjny 3.1	Optymalizacja gospodarowania energią
	Cel operacyjny 3.2	wykorzystanie alternatywnych źródeł energii
	Cel operacyjny 3.3	Poprawa bezpieczeństwa energetycznego regionu
<i>Zwiększanie konkurencyjności metropolii i innych ośrodków wzrostu</i>	Cel operacyjny 4.1	rozwój metropolii poznańskiej
	Cel operacyjny 4.2	Wzmocnienie biegunów wzrostu w subregionach
<i>Zwiększenie spójności województwa</i>	Cel operacyjny 5.1	Wsparcie ośrodków lokalnych
	Cel operacyjny 5.2	Rozwój obszarów wiejskich
	Cel operacyjny 5.3	Aktywizacja obszarów i najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

	Cel operacyjny 5.4	Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji
	Cel operacyjny 5.5	Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych
	Cel operacyjny 5.6	Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego
Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu	Cel operacyjny 6.1	Zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw
	Cel operacyjny 6.2	Wzmocnienie roli nauki dla innowacji i rozwoju
	Cel operacyjny 6.3	Rozwój sieci kooperacji w gospodarce
	Cel operacyjny 6.4	Rozbudowa instytucji otoczenia biznesu
	Cel operacyjny 6.5	Tworzenie warunków inteligentnych specjalizacji ,wspieranie sektorów kreatywnych
	Cel operacyjny 6.6	Rozwój instrumentów finansowych dla gospodarki
	Cel operacyjny 6.7	Doskonalenie kadr gospodarki
	Cel operacyjny 6.8	Przygotowanie terenów inwestycyjnych
	Cel operacyjny 6.9	Tworzenie warunków do ekspansji gospodarki województwa na rynki zewnętrzne
	Cel operacyjny 6.10	Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego
	Cel operacyjny 6.11	Rozwój gospodarki społecznej
	Cel operacyjny 6.12	Rozwój srebrnego sektora gospodarki
	Cel operacyjny 6.13	Rozwój biznesu usług zdrowotnych
Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia	Cel operacyjny 7.1	Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji
	Cel operacyjny 7.2	Wsparcie szkolnictwa wyższego
	Cel operacyjny 7.3	Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności
	Cel operacyjny 7.4	Rozwój i promocja postaw kreatywnych
	Cel operacyjny 7.5	Wzmocnienie szkolnictwa zawodowego i technicznego oraz poprawa organizacji rynku pracy

	Cel operacyjny 7.6	Rozwój kształcenia ustawicznego
Zwiększanie zasobów i wyrównywanie potencjałów społecznych	Cel operacyjny 8.1	Wzmacnianie aktywności zawodowej
	Cel operacyjny 8.2	Poprawa sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym
	Cel operacyjny 8.3	Poprawa stanu zdrowia i opieki zdrowotnej
	Cel operacyjny 8.4	Promocja zdrowego stylu życia
	Cel operacyjny 8.5	Wzmacnianie włączenia społecznego
	Cel operacyjny 8.6	Wzmocnienie systemu usług pomocy społecznej
	Cel operacyjny 8.7	Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu
	Cel operacyjny 8.8	Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego
	Cel operacyjny 8.9	Ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny
	Cel operacyjny 8.10	Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego
	Cel operacyjny 8.11	Poprawa warunków mieszkaniowych
Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem	Cel operacyjny 9.1	Tworzenie warunków do zarządzania rozwojem regionu
	Cel operacyjny 9.2	Budowa wizerunku województwa i jego promocja
	Cel operacyjny 9.3	Sprawną, innowacyjną administracją samorządową
	Cel operacyjny 9.4	Budowa partnerstwa dla innowacji
	Cel operacyjny 9.5	Budowa regionalnych systemów zabezpieczania i reagowania na zagrożenia
	Cel operacyjny 9.6	Rozwój współpracy terytorialnej

3.2 Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025

Strategia rozwoju powiatu pilskiego na lata 2015-2025 formułuje następującą wizję powiatu: ***Powiat pilski liderem rozwoju społeczno-gospodarczego i zielonymi płucami północnej Wielkopolski.***

Misją powiatu pilskiego jest wzmocnienie potencjału gospodarczego, przyrodniczego i społecznego powiatu na rzecz zrównoważonego rozwoju i poprawy jakości życia jego mieszkańców.

Strategia określa 4 obszary strategiczne:

1. Obszar strategiczny - Przestrzeń przyjazna mieszkańcom, na który składają się następujące cele:

Cel strategiczny 1: rozwój infrastruktury drogowej;

Cel strategiczny 2 :Rozwój infrastruktury na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców;

Cel strategiczny 3 : Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej;

Cel strategiczny 4 : Planowanie przestrzeni na rzecz konkurencyjnej gospodarki;

W tym obszarze strategicznym potencjalnymi tematami współpracy gminy z powiatem mogą być następujące działania:

- budowa międzygminnych ścieżek rowerowych na rzecz wsparcia mobilności mieszkańców,
- współpraca z samorządami gminnymi na rzecz budowy infrastruktury turystycznej w oparciu o rzekę Noteć,
- wsparcie inicjatyw gminnych na rzecz rozwoju bazy turystycznej w tym gospodarstw agroturystycznych.

2. Obszar strategiczny – Gospodarka, na który składają się następujące cele:

Cel strategiczny 1: Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości;

Cel strategiczny 2 ; Dążenie do zrównoważonego rozwoju powiatu;

Cel strategiczny 3: Promocja potencjału gospodarczego powiatu;

W tym obszarze strategicznym potencjalnymi tematami współpracy gminy z powiatem mogą być następujące działania:

- wsparcie udziału przedsiębiorców w targach i wystawach.

3. Obszar strategiczny- Środowisko, na który składają się następujące cele:

Cel strategiczny 1: skuteczna ochrona środowiska przed zanieczyszczeniem;

Cel strategiczny 2 Wykorzystanie walorów środowiskowych w rozwoju powiatu

W tym obszarze strategicznym potencjalnymi tematami współpracy gminy z powiatem mogą być następujące działania:

- Promocja śródlądowych dróg wodnych,
- Stworzenie mapy ścieżek spacerowych i do nordic walkingu,
- Rozbudowa sieci tras turystycznych rowerowych,
- Współpraca z gminami na rzecz bazy turystycznej,
- Promocja oferty turystycznej poprzez udział w targach turystycznych.

4. Obszar strategiczny - Rozwój kapitału ludzkiego, na który składają się następujące cele:

Cel strategiczny 1: Rozwój lokalnego rynku pracy;

Cel strategiczny 2 Zapewnienie kształcenia zwiększającego szanse na rynku pracy;

Cel strategiczny 3: Podnoszenie jakości systemu edukacyjnego;

Cel strategiczny 4: Bezpieczny powiat;

Cel strategiczny 5: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;

Cel strategiczny 6: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego;

Cel strategiczny 7: Podnoszenie jakości zarządzania publicznego;

W tym obszarze strategicznym potencjalnymi tematami współpracy gminy z powiatem mogą być następujące działania:

- Wspieranie powstawania spółdzielni socjalnych.

III. PODSUMOWANIE DIAGNOZY SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

III.1. Zagospodarowanie przestrzenne

Gmina Miasteczko Krajeńskie leży w północnej Wielkopolsce i wchodzi w skład powiatu pilskiego. Przez teren Gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne –droga krajowa nr 10 (Szczecin-Płońsk), linia kolejowa Piła-Bydgoszcz oraz droga wodna E70 (której częścią jest Noteć stanowiąca południową granicę gminy) o dużym potencjalnym znaczeniu. Miasteczko K należy do gmin małych – powierzchnia gminy wynosi 71 km² a liczba mieszkańców 3243 osoby. Sieć osadniczą gminy stanowi 8 wsi sołeckich, oraz jedna osada Solnówek. Wieś Miasteczko Krajeńskie pełni rolę lokalnego ośrodka obsługi mieszkańców gminy. Mniejsze znaczenie ma Grabówno, pozostałe wsie to tzw. wsie elementarne. Układ przestrzenny Miasteczka jest charakterystyczny dla małego miasteczka – z centralnym placem i siecią ulic. Brzostowo Stare i Grabówno posiadają zwartą zabudowę, pozostałe wsie mają zabudowę rozproszoną, usytuowaną wzdłuż dróg. Krajobraz gminy kształtują pola, lasy i łąki. Większa część gminy objęta jest różnymi formami ochrony przyrody - Obszar Chronionego Krajobrazu i Obszary Natura 2000. Potencjalnym źródłem szans i zagrożeń dla gminy jest droga nr 10, przewidziana do rozbudowy i modernizacji.

Tabela 2. Użytkowanie powierzchni Gmina Miasteczko Krajeńskie

Nazwa użytku	Jednostka miary	Ilość
użytki rolne razem	ha	4478
użytki rolne - grunty orne	ha	2166
użytki rolne – sady	ha	294
użytki rolne - łąki trwałe	ha	1632
użytki rolne - pastwiska trwałe	ha	238
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	ha	79
użytki rolne - grunty pod stawami	ha	2
użytki rolne - grunty pod rowami	ha	67
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	ha	2163
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	ha	1975
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	ha	188
grunty pod wodami razem	ha	26
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	ha	26
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	ha	273
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	ha	24
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	ha	4
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	ha	10
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	ha	1
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	ha	8
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	ha	180

grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne – kolejowe	ha	45
grunty zabudowane i zurbanizowane - użytki kopalne	ha	1
użytki ekologiczne	ha	32
nieużytki	ha	112
tereny różne	ha	7

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

III.2. Środowisko przyrodnicze

Środowisko gminy posiada wysokie walory przyrodnicze, o czym świadczy fakt, że na terenie gminy ochroną prawną objęte jest 62,9 % obszaru gminy (4450 ha). Może być ono źródłem wielu szans ale również zagrożeń przejawiających się w ograniczeniach dotyczących działalności gospodarczej.

Przyroda jest chroniona w ramach **Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci** . Cechy charakterystyczne Obszaru to krajobraz łąkowo- polno-osadniczy, fragmentami jeziorno – leśno- łąkowy. Na terenie gminy przeważa krajobraz łąkowy. Na obszarze obowiązuje szereg ograniczeń ⁷

Na terenie obszaru wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 ze zmianami¹¹);
- 3) niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, przeciw osuwiskowym oraz utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno- błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

III.2.1. Obszary Natura 2000

Na obszarze gminy Miasteczko Krajeńskie zlokalizowane są trzy fragmenty obszarów sieci NATURA 2000:

⁷ Rozporządzenie Nr 25/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 października 2007 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Noteci” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 170, poz. 3714).

- **Obszar Specjalnej Ochrony Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego** (PLB 300001) obejmujący miejscowości: Bąkowo, Żuławkę i Wyciąg. Na terenie gminy zajmuje powierzchnię 2017 ha.

Obszar obejmuje pradolinę rzeczną o zmiennej szerokości od 2 do 8 km, która ma tu przebieg równoleżnikowy. Od północy obszar graniczy z wysoczyzną Pojezierza Krajeńskiego - maksymalne deniwelacje pomiędzy dnem doliny a skrajem wysoczyzny dochodzą tu do 140 m. Od południa pradolina jest ograniczona piaszczystym Tarasem Szamocińskim, zajęтым w znacznej mierze przez lasy, stykającym się z krawędzią Pojezierza Chodzieskiego. Znaczne części pradoliny zostały zmeliorowane i prowadzona jest na nich gospodarka łąkowa. W kilku miejscach pradoliny założono stawy rybne, na których prowadzona jest intensywna hodowla ryb - stawy Antoniny, Smogulec, Ostrówek, Występ i Ślesin. Zagrożenie stanowią zmiany reżimu hydrologicznego, zaniechanie pastersko-łąkarskiego użytkowania terenów zajętych przez użytki zielone, na stawach rybnych zarówno zaniechanie, jak i intensyfikacja gospodarki stawowej. Obszar podlega działaniom z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Istniejące obiekty i urządzenia związane z ochroną przeciwpowodziową oraz koryto rzeczne wymagają utrzymywania ich w należyłym stanie technicznym. Na obszarze będą prowadzone działania zapewniające swobodny spływ wód oraz lodu. Przy wykonywaniu powyższych zadań zachowana zostanie dbałość o utrzymanie dobrego stanu ekologicznego doliny. Wykonywanie tych prac obejmuje różne fragmenty doliny rzecznej i nie ma istotnego wpływu na całość obszaru Natura 2000.

- **Specjalny Obszar Ochrony Dolina Noteci** (PLH 300004), którego fragment obejmuje ok. 4,2% powierzchni gminy. Obszar obejmuje fragment doliny Noteci między miejscowością Wieleń a Bydgoszczą. Obszar jest w dużej części zajęty przez torfowiska niskie, z fragmentami zalewowych łąk i trzcinowisk, z enklawami zakrzewień i zadrzewień. Na zboczach doliny znajdują się płaty muraw kserotermicznych. W okolicach Goraja, Pianówki i Góry oraz Ślesina występują kompleksy buczyn i dąbrów, w tym in. siedlisk przyrodniczych: ciepłolubnej dąbrowy i mieszanych lasów zboczowych. Teren przecinają kanały i rowy odwadniające. Liczne są starorzecza i wypełnione wodą doły potorfowe. Miejscami występują rozległe płaty łągów. Łąki są intensywnie użytkowane. Zagrożeniem jest zarówno intensyfikacja użytkowania łąk, zwłaszcza ich nawożenie, jak również zarastanie ich w procesie sukcesji przez zarośla wierzbowe. Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska jest osuszanie terenu, wycinka drzew i krzewów oraz eutrofizacja i zanieczyszczenie wód, m.in. napływ zanieczyszczonych wód z Gwdy. W sąsiedztwie obszaru znajdują się liczne zakłady przemysłowe, np. pozyskujące żwiry (Walkowice), browar (Czarnków), zakłady drzewne (Czarnków), mogące być źródłem zanieczyszczeń. Planuje się także rozwój turystyki sezonowej (letnie rejsy po rzece).
- **Obszar Specjalnej Ochrony Struga Białośliwka** (PLH 300054). Obszar obejmuje dolinę Białośliwki: krótkiego lecz bystrego dopływu Noteci, zasilanego wodami źródłkowymi. Obszar wyznaczono ze względu na doskonale zachowane grądy oraz dąbrowy. Ostoja obejmuje wyniesione formy moreny czołowej oraz dolinę cieku uchodzącego do Noteci. Lokalnie jest silnie zróżnicowany morfologicznie, odznacza się dość dużymi różnicami wysokości względnej (od około 60 +148 m n.p.m.). Spływające wody polodowcowe doprowadziły do powstania licznych wąwozów rozcinających morenę czołową. Dominujące siedliska mineralne, o stosunkowo żyznych glebach, są opanowane przez drzewostany gospodarcze w różnych klasach wieku. Przeważającą część

zajmują grądy, niewielki jest udział świetlistej dąbrowy i kwaśnej dąbrowy. Istotny udział powierzchniowy mają leśne zbiorowiska zastępcze: głównie z sosną pospolitą, świerkiem oraz uprawa jodły. W obrębie kompleksu leśnego występują niewielkie nisze źródłiskowe. Siedliska higrofilne i wodne z podłożem organicznym związane są z doliną cieku. Stwierdzono tam zarówno lasy bagienne (olsy i łęg jesionowo -olszowy), łęg wiązowo- jesionowy, jak i użytki zielone: pastwiska i ziołorośla. Obecne są także eutroficzne zbiorniki wodne - stawy rybne z właściwą dla nich roślinnością wodną i szuwarową.

III.2.2. Tereny zieleni w gminie to przede wszystkim parki - 12,4 ha, zieleń cmentarna, zieleń średnia i wysoka, trawniki, zadrzewienia przydrożne.

III.2.3. Lasy

Tereny leśne występują głównie w zachodniej i wschodniej części gminy. Powierzchnia gruntów leśnych ogółem w gminie Miasteczko Krajeńskie (wg stanu na dzień 31.12. 2008 rok, GUS) wynosi 1915,7 ha, w tym lasy zajmują powierzchnię 1859 ha, co daje wskaźnik lesistości 26,3 % (lesistość województwa wielkopolskiego wynosi 25,2%). Lasy gminne zajmują powierzchnię zaledwie 44,1 ha. Lasy będące własnością Skarbu Państwa administrowane są przez Nadleśnictwo Kaczory, podlegające pod Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Pile (RDLP Piła). Dominującym siedliskiem jest siedlisko lasu świeżego (Lśw) i lasu mieszanego świeżego (LMśw) zajmującego razem ok. 60% drzewostanu. Lasy boru mieszanego świeżego (BMśw) zajmują 30%, boru świeżego (Bśw) około 5% i olsu (OL) ok. 2,5%.

III.2.4. Wody powierzchniowe

Na obszarze gminy jest bardzo mało wód powierzchniowych. Wody powierzchniowe zajmują tylko 97 ha, co stanowi 1,37 % powierzchni ogólnej gminy. Większość powierzchni wód znajduje się w rowach (72 ha) i wodach płynących (14 ha) oraz wodach stojących (11 ha). Na terenie gminy są dwa jeziora: Jezioro Czarne o powierzchni 2,86 ha oraz jezioro okresowe „Brzostowo” (nazwa lokalna „Linki”) o powierzchni 4,0 ha. Stawy o powierzchni dwóch ha są w Grabionnej.

Południowa część gminy położona jest w zlewni bezpośredniej Noteci i odwadniana jest przez gęstą sieć rowów i krótkie strumyki mające źródła w strefie krawędziowej i zboczu pradolin.

Wschodnia, wysoczyznowa część gminy położona jest w zlewni częściowej Strugi Białośliwskiej, płynącej poza granicami gminy. Wody do Strugi odprowadzane są przez okresowo płynące rowy.

Północno -zachodnia część gminy położona jest w bezodpływowej zlewni Kanału Okaliniec. Na obszarze gminy wskaźnik jeziorności wynosi 0,04%.

Notowane najniższe w kraju sumy opadów dla województwa Wielkopolskiego mają znaczący wpływ na niskie zasoby wodne. W odniesieniu do obszaru całego województwa średnie odpływy powierzchniowe wynoszą 3,74 l/s/km², (dla kraju, 5,2-5,4 l/s/km²). Na tym tle średni odpływ jednostkowy dla zlewni Noteci w Białośliwiu wynosi 2,7 l/s/km².

Główne rzeki z terenu gminy posiadają typowo śnieżno-deszczowy system zasilania znajdujący odbicie w zróżnicowaniu przepływów. Wysokie stany wód związane są z roztopami i występują na ogół w marcu i kwietniu. Wezbrania letnie, związane z maksimum opadowym, zaznaczają się słabo na obszarze gminy. Na rzekach nie występują katastrofalne niżówki (bardzo niskie stany wody będące następstwem posuchy).

Na obszarze gminy Miasteczko Krajeńskie nie zlokalizowano stanowisk kontrolno- pomiarowych stanu czystości rzek.

III.2.5. Kopaliny

Tabela 3. Wykaz zasobów kopalin pospolitych w gminie Miasteczko Krajeńskie.

Lp.	Lokalizacja	Rodzaj kopaliny	Zasoby udokumentowane	
			tyś. m ³	tyś. ton
1.	Miasteczko Krajeńskie, Miasteczko – Huby	Kruszywa naturalne		1053
2.	Miasteczko Krajeńskie	Iły pliczeńskie	2 481	-
3.	Wolsko Dolne	Kreda jeziorna torf	31 260 ~4 000	
4.	Wolsko Dolne	Kreda jeziorna torf	18 684 ~4 500	
5.	Miasteczko – Huby (ok. 1/3 złoża)	Kreda jeziorna torf	12 500 ~ 1 800	

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Złóża kopalin nie są eksploatowane. Jedynym sposobem zabezpieczenia udokumentowanych złóż nie eksploatowanych stanowiących główne zaplecze surowcowe regionu przed ich utratą jest ochrona ich obszarów przed zainwestowaniem uniemożliwiającym ich późniejszą eksploatację.

Z uwagi, że pokłady kopalin położone są głównie w obszarach chronionych tj. Natura 2000 i Obszarach Chronionego Krajobrazu – niemożliwa będzie ich eksploatacja.

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Tabela 4. Użytki ekologiczne w Gminie Miasteczko Krajeńskie

Nazwa użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Rodzaj użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis lokalizacji	Rodzaj gruntów	Sprawujący nadzór nad obszarem	Opis
Czarne Jezioro	ekosystem zachowujący unikatowe zasoby genowe i typy środowisk takich jak: naturalne zbiorniki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna oraz służący zachowaniu w nienaruszonej formie szaty roślinnej i gatunków zwierząt chronionych	3,5	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 29 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie	Leśnictwo Brzostowo, a) oddział Nr 193f, działka Nr 8193; b) oddział Nr 193d, działka Nr 8193,	a) ols przechodzący w bagno; b) wody stojące, jezioro	Nadleśnictwo Kaczory	a) ols przechodzący w bagno, na pow. ok. 60% Ols IV kl. wieku, porośnięte roślinnością turzycowo - trawiastą w formie kęp, w niektórych miejscach widać lustro wody; b) wody stojące, jezioro; położony w obszarze chronionego krajobrazu "Dolina Noteci"
Czerwone Bagna	ekosystem zachowujący unikatowe zasoby genowe i typy środowisk takich jak: naturalne zbiorniki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna oraz służący zachowaniu w nienaruszonej formie szaty roślinnej i gatunków zwierząt chronionych	3,49	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 29 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie	Leśnictwo Brzostowo, a) oddział Nr 192i, działka Nr 8192; b) oddział Nr 191j, działka Nr 8191,	bagno	Nadleśnictwo Kaczory	a) bagno ols porośnięte roślinnością turzycowo - trawiastą w formie kęp, na ok. 70% pow. Ols III kl. wieku; b) bagno ols porośnięte roślinnością turzycowo - trawiastą w formie kęp, obniżenie odpływowe na ok. 60% Ols III kl. wieku; położony w obszarze chronionego krajobrazu "Dolina Noteci"
Staw Szulca	ekosystem zachowujący unikatowe zasoby genowe i typy środowisk takich jak: naturalne zbiorniki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna oraz służący zachowaniu w nienaruszonej formie szaty roślinnej i gatunków zwierząt chronionych	1,37	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 29 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie	Leśnictwo Brzostowo, oddział Nr 222g, działka Nr 8222/2	bagno	Nadleśnictwo Kaczory	bagno porośnięte roślinnością turzycowo - trawiastą w formie kęp, częściowo porośnięte Ols w II i IV kl. wieku; położony w obszarze chronionego krajobrazu "Dolina Noteci"

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Nazwa użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Rodzaj użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis lokalizacji	Rodzaj gruntów	Sprawujący nadzór nad obszarem	Opis
Bagno Ustronie	ekosystem zachowujący unikatowe zasoby genowe i typy środowisk takich jak: naturalne zbiorniki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna oraz służący zachowaniu w nienaruszonej formie szaty roślinnej i gatunków zwierząt chronionych	1,42	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 29 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie	Leśnictwo Brzostowo, oddział Nr 204f, działka Nr 8204	bagno	Nadleśnictwo Kaczory	bagno porośnięte roślinnością turzycowo - trawiastą w formie kęp, częściowo porośnięte Ol I kl. wieku; położony w obszarze chronionego krajobrazu "Dolina Noteci"
Torfowisko Żurawiniec	ekosystem zachowujący unikatowe zasoby genowe i typy środowisk takich jak: naturalne zbiorniki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna oraz służący zachowaniu w nienaruszonej formie szaty roślinnej i gatunków zwierząt chronionych	3,71	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 29 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie	Leśnictwo Brzostowo, oddział Nr 195d, działka Nr 8195	bagno	Nadleśnictwo Kaczory	bagno porośnięte roślinnością turzycowo-trawiastą w formie kęp, na 50% pow. Wb., kruszyna ; położony w obszarze chronionego krajobrazu "Dolina Noteci"
Zgniłe Jezioro	ekosystem zachowujący unikatowe zasoby genowe i typy środowisk takich jak: naturalne zbiorniki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna oraz służący zachowaniu w nienaruszonej formie szaty roślinnej i gatunków zwierząt chronionych	1,13	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 29 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie	Leśnictwo Brzostowo, oddział Nr 215c, działka Nr 8215	bagno	Nadleśnictwo Kaczory	bagno porośnięte roślinnością turzycowo-trawiastą w formie kęp, na ok. 20% samosiew Os I kl. Wiek; położony w obszarze chronionego krajobrazu "Dolina Noteci"

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Nazwa użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Rodzaj użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis lokalizacji	Rodzaj gruntów	Sprawujący nadzór nad obszarem	Opis
Kocewskie Zarośla	ekosystem zachowujący unikatowe zasoby genowe i typy środowisk takich jak: naturalne zbiorniki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna oraz służący zachowaniu w nienaruszonej formie szaty roślinnej i gatunków zwierząt chronionych	5,52	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 29 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie	Leśnictwo Brzostowo, oddział Nr 222Bi, działka Nr 8222/9		Nadleśnictwo Kaczory	zadrzewienie, fragment muraw i zarośli kserotermicznych, na ok. 80% tarnina, dereń, głóg, Os, miejsce liczego gniazdowania ptaków; położony w obszarze chronionego krajobrazu "Dolina Noteci"
Torfniaki Solnówskie	ekosystem zachowujący unikatowe zasoby genowe i typy środowisk takich jak: naturalne zbiorniki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna oraz służący zachowaniu w nienaruszonej formie szaty roślinnej i gatunków zwierząt chronionych	3,24	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 29 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie	Leśnictwo Mościska, oddział Nr 186b, działka Nr 8186	bagno	Nadleśnictwo Kaczory	bagno, ols porośnięty roślinnością turzycowo - trawiastą w formie kęp, na ok. 60% Ol, Brz, Db III kl. wieku
Grodzisko	Obszar pozostałości grodziska średniowiecznego, wpisanego do rejestru zabytków. Położony jest na wzgórzach morenowych stanowiących północną krawędź Doliny Noteci, które cechują wysokie walory krajobrazowe oraz przyrodnicze.	3,12	Uchwała Nr XV/83/2012 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie zmieniona Uchwałą nr XXIII/124/2012 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dn. 28 listopada 2012 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie	pastwisko o pow. 2,96 ha - Leśnictwo Białośliwie, oddział 153 An; bagno o pow. 0,11 ha - Leśnictwo Białośliwie, oddział 153 Ap; pastwisko o pow. 0,05 ha - Leśnictwo Białośliwie, oddział 153 As	pastwiska, bagno	Nadleśnictwo Kaczory	obszar pokryty jest zwartą roślinnością krzewiastą z pojedynczo występującymi drzewami owocowymi tj. gruszą pospolitą, jabłonią dziką, pojedynczo występuje również wiąz polny. Ze względu na liczne gatunki krzewów jest miejscem gniazdowania ptaków między innymi pokrzewek, drozdów, kosów, dzierzby

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Nazwa użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Rodzaj użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis lokalizacji	Rodzaj gruntów	Sprawujący nadzór nad obszarem	Opis
Linki	Obszar odznaczający się dużą różnorodnością biologiczną, jest miejscem rozmnażania i schronienia licznych ptaków.	5,72	Uchwała Nr XV/83/2012 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie	bagno o pow. 3,20 ha - Leśnictwo Brzostowo, oddział 202 g; jezioro - Leśnictwo Brzostowo, oddział 204 c	bagno, jezioro	Nadleśnictwo Kaczory	Użytek ma na celu ochronę efemerycznych wodno-błotnych zbiorowisk roślinnych tj. Elatini - Eleocharition ovatae, Polygonion avicularis oraz miejsc masowego występowania gatunków objętych ochroną gatunkową m.in.: kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej, grzebiuszki ziemnej. Występują tu również takie gatunki jak: traszka zwyczajna, ropucha szara, ropucha zielona, padalec, jaszczurka zwinka. Ponadto tereny te stanowią miejsce żerowania bociana czarnego, bielika, gągoła i kilku gatunków nietoperzy, a także jest to miejsce występowania kilkudziesięciu gatunków chronionych bezkręgowców tj.: pajęczaków, błonkówek, szarańczaków, chrząszczy, motyli i ważek w tym 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Listy.

Źródło: Urząd Gminy Miasteczko Krajeńskie

Tabela 5. Pomniki przyrody w Gminie Miasteczko Krajeńskie .

Lp.	Obowiązująca podstawa prawna /pełna nazwa aktu	Opis pomnika przyrody	Nazwa łacińska	Obwód na wys. 1,30 cm	Informacje Dodatkowe	Wysokość [m]	Powiat	Gmina	Opis lokalizacji
1	Rozporządzenie Nr 39/2001 Wojewody Piłskiego z 5.11.2001 r.	bluszcz pospolity	(Hedera helix)	b.d.			pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Białośliwie, oddz. 155d, rośnie w otoczeniu upraw leśnych

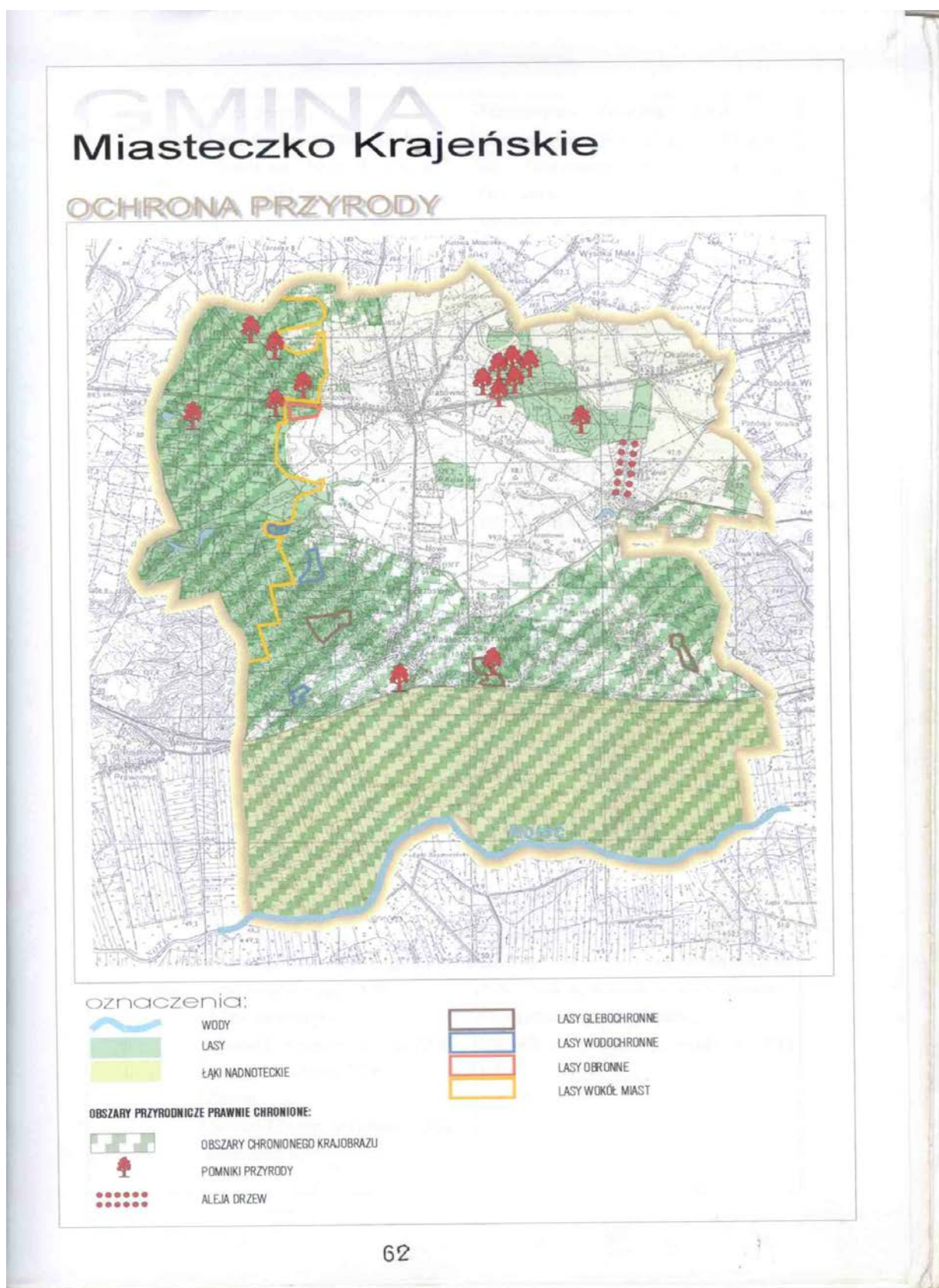
Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Lp.	Obowiązująca podstawa prawna /pełna nazwa aktu	Opis pomnika przyrody	Nazwa łacińska	Obwód na wys. 1,30 cm	Informacje Dodatkowe	Wysokość [m]	Powiat	Gmina	Opis lokalizacji
2	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Pilskiego z 12.09.2000 r.	dąb szypułkowy	(Quercus robur)	380		28	pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Mościska, oddz.123h
3	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Pilskiego z 12.09.2000 r.	dąb szypułkowy	(Quercus robur)	430		32	pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Mościska, oddz.123h
4	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Pilskiego z 12.09.2000 r.	dąb szypułkowy	(Quercus robur)	380		28	pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Mościska, oddz.123h
5	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Pilskiego z 12.09.2000 r.	dąb szypułkowy	(Quercus robur)	380		27	pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Mościska, oddz.123h
6	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Pilskiego z 12.09.2000 r.	dąb szypułkowy	(Quercus robur)	160		26	pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Mościska, oddz.122c
7	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Pilskiego z 12.09.2000 r.	dąb szypułkowy	(Quercus robur)	380		26	pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Mościska,
8	Orzeczenie Nr 93/54 PWRN w Bydgoszczy z 12.03.1954 r.	dąb szypułkowy	(Quercus robur)	507		23	pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Mościska, oddz.176f
9	Orzeczenie Nr 92/54 PWRN w Bydgoszczy z 12.03.1954 r.	dąb szypułkowy	(Quercus robur)	630		25	pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Mościska, 181f
10	Zarządzenie Nr 82/84 Wojewody Pilskiego z 27.12.1984 r.	lipa drobnolistna	(Tilia cordata)	250-470	aleja lipowa - 65 drzew	15-19	pilski	Miasteczko Krajeńskie	rośnie przy drodze z Okalińca do Grabionnej, w pobliżu wsi Grabionna
11	Zarządzenie Nr 82/84 Wojewody Pilskiego z 27.12.1984 r.	dąb szypułkowy	(Quercus robur)	280, 290, 400	3 drzewa	24 25	pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Mościska, 123h, rosną przy uprawie leśnej, od zach. Grunty wsi Grabówno
12	Rozporządzenie Nr 2/96 Wojewody Pilskiego z dn. 5 czerwca 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	buk zwyczajny	(Fagus sylvatica)	340		27	pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Brzostowo, oddz.192h
13	Rozporządzenie Nr 2/96 Wojewody Pilskiego z dn. 5 czerwca 1996 r. w sprawie uznania za pomniki	dąb szypułkowy	(Quercus robur)	340		28	pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Brzostowo, oddz.188c

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Lp.	Obowiązująca podstawa prawna /pełna nazwa aktu	Opis pomnika przyrody	Nazwa Łacińska	Obwód na wys. 1,30 cm	Informacje Dodatkowe	Wysokość [m]	Powiat	Gmina	Opis lokalizacji
	przyrody								
	Rozporządzenie Nr 2/96 Wojewody Piłskiego z dn. 5 czerwca 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	wiązy (2), grab pospolity, klon jawor , klon zwyczajny	(Ulmus) (Carpinus betulus) (Acer pseudoplatanus) (Acer platanoides)	252, 270, 230, 170, 250	grupa drzew	25 26 23 23 25	pilski	Miasteczko Krajeńskie	N-ctwo Kaczory, L-ctwo Brzostowo, oddz.221, rosną przy torze kolejowym Piła-Nakło, w pobliżu skrzyżowania z szosą Miasteczko Krajeńskie-Kaczory

Źródło: Urząd Gminy Miasteczko Krajeńskie

Rysunek 2. Formy ochrony przyrody w Gminie Miasteczko Krajeńskie

Wnioski dotyczące obszaru środowisko przyrodnicze.

Z uwagi na objęcie znacznego obszaru gminy różnymi formami ochrony przyrody istnieją ograniczenia odnośnie rozwoju działalności gospodarczej; potencjalne inwestycje ,muszą być konsultowane z RDOŚ. Jednocześnie środowisko przyrodnicze gminy wyróżnia ją na tle sąsiednich gmin i stanowi niewykorzystany potencjał rozwoju. Poza wykorzystaniem dla potrzeb turystyki przyrodniczej rekomenduje się możliwość tworzenia zielonych szkół, edukacji ekologicznej mieszkańców gminy i przyjezdnych. W tworzenie programów edukacji ekologicznej na bazie walorów gminy włączyć należy szkoły, przyrodników i działaczy społecznych. Wszyscy uczniowie powinni zostać objęci gminnym programem edukacji ekologicznej. Na bazie walorów przyrodniczych mogłaby powstać firma zajmująca się turystyką przyrodniczą nad Notecią, na wzór podobnych firm nad Biebrzą.

III.3. Podstawowa infrastruktura

III.3.1. Infrastruktura komunikacyjna

Gmina ma korzystnie ukształtowaną sieć drogową. Sieć tą tworzą: droga krajowa, drogi powiatowe i drogi gminne. Powiązania zewnętrzne zapewnia gminie droga krajowa nr 10. Zapewnia ona komunikację w kierunku Warszawy oraz przez Piłę w kierunku Szczecina i międzynarodowych przejść granicznych w Kołbaskowie, Lubieszynie i w Świnoujściu.

Przez teren gminy przechodzą następujące drogi powiatowe:

- droga nr 1180P Ruda - Ujście (przebieg w naszej gminie: Miasteczko Krajeńskie – Brzostowo – Grabionna),
- droga nr 1182P Rudna – Miasteczko Krajeńskie (przebieg w naszej gminie: Grabówno - Miasteczko Krajeńskie),
- droga nr 1184P Grabówno – Wysoka,
- droga nr 1183P Miasteczko Krajeńskie – Wolsko.

Drogi te zapewniają dogodne połączenia komunikacyjne z sąsiednimi gminami.

Drogi gminne mają łączną długość 37 km, w tym drogi o nawierzchni twardej 5,8 km, drogi gruntowe 31,20 km. Uzupełnienie stanowią drogi dojazdowe do pól i łąk będące w zarządzie gminy leżące na gruntach Skarbu. Ważną rolę pełnią drogi łączące miejscowości Grabionna – Okaliniec oraz Grabionna – Grabówno łączące drogę powiatową 1180P z drogą krajową nr 10. Układ komunikacyjny dróg w gminie jest dobry, lecz stan ich nawierzchni jest zły, wymaga remontów i modernizacji.

W Miasteczku Krajeńskim jest **przystanek kolejowy** na trasie Piła - Bydgoszcz.

Przez gminę biegnie Międzynarodowy Szlak Rowerowy Euroroute R – 1 z Francji przez Holandię, Niemcy, Polskę do granicy z Obwodem Kaliningradzkim. Polski odcinek rozpoczyna się w Kostrzynie nad Odrą, a kończy w Gronowie. Szlak biegnie drogami o małym natężeniu ruchu, co znacznie podnosi jego atrakcyjność. Na terenie gminy jest to odcinek: Miasteczko-Huby - Miasteczko Krajeńskie - Brzostowo – Grabionna - Białośliwie. Szlak jest oznakowany białymi tabliczkami z zielonym rowerem i symbolem „R-1” lub zieloną strzałką.

Rzeka Noteć, przepływająca po południowej granicy gminy pełni funkcje transportowo – turystyczną. Z inicjatywy Samorządu Województwa wdrażany jest projekt Wielka Pętla Wielkopolski. Szlak ten, liczący blisko 690 km, przebiega przez takie miejscowości województwa wielkopolskiego, jak: Ślesin, Konin, Pызdry, Śrem, Poznań, Oborniki, Wronki, Sieraków, Międzychód, Krzyż Wielkopolski, Wieleń, Drawsko, Czarneków, Ujście. Przebiega również przez teren województw lubuskiego i kujawsko-pomorskiego. Poprzez dostęp od zachodu do Odry, jej dopływów i kanałów łączących ją z drogami wodnymi Brandenburgii, Wielka Pętla jest skomunikowana z zachodnią Europą, a poprzez Kanał Bydgoski z Wisłą i innymi rzekami Drogi Wodnej E-70 aż z Kaliningradem. Na wielkopolskim odcinku Noteci powstają mariny (Czarneków i Drawsko) oraz przystanie (np. Wrzeszczyna). Inwestycje związane z WPW mają preferencje np. w konkursach Wielkopolskiej Odnowy Wsi.

III.3.2. Mieszkania.

Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie stanowi głównie zabudowa jednorodzinna i rolnicza zagrodowa. W 2013 r. w gminie było 644 budynki mieszkalne - a w nich 877 mieszkań, 3793 izby, powierzchnia użytkowa których wynosiła 74 761 m². Spośród ogółu mieszkań wyposażenie w instalacje techniczno – sanitarne przedstawiało się następująco:

- 862 mieszkania były wyposażone w wodociąg,
- 761 mieszkań było wyposażonych w łazienki,
- 634 mieszkania miało instalacje centralnego ogrzewania,
- 203 mieszkania miały instalacje gazowe.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 85,2m². Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosi 23,1 m². W stosunku do okresu objętego poprzednią strategią nastąpił wzrost wskaźników. Na terenie gminy w ostatnich latach był niewielki przyrost mieszkań.

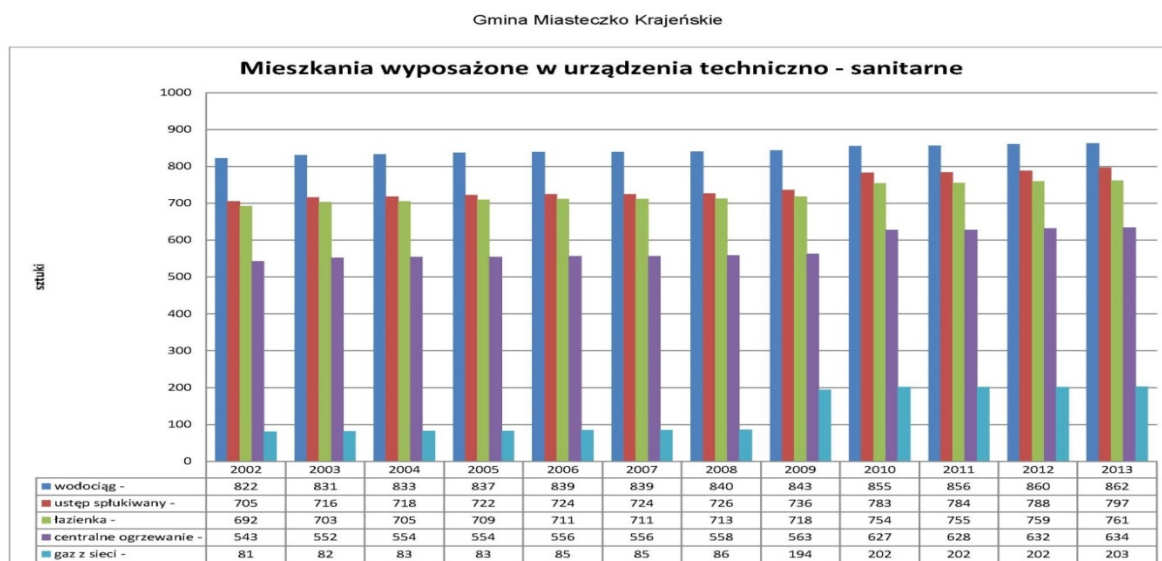
Tabela 6. Mieszkania oraz ich powierzchnia użytkowa.

Lata	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mieszkania	5	11	3	5	3	0	2	6	12	1	4	2
izby	27	76	20	29	15	0	11	28	67	7	21	11
powierzchnia użytkowa mieszkań	561	1809	380	795	343	0	468	722	1687	137	481	265

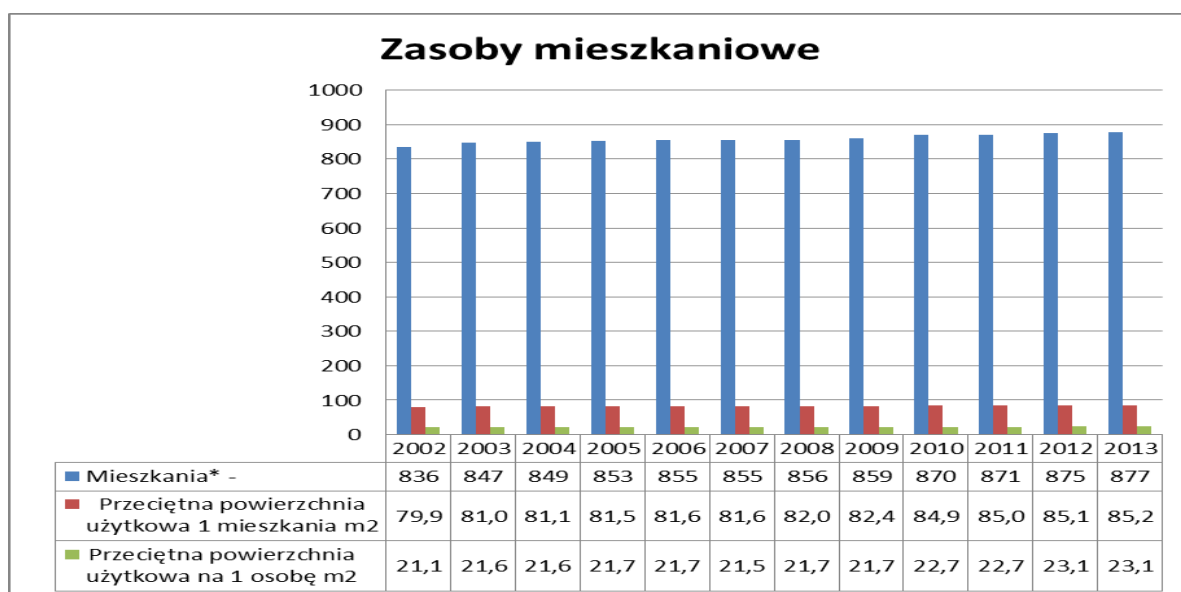
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność Gminy Miasteczko Krajeńskie w roku 2014 wynosiły 24 lokale mieszkalne i 1 lokal socjalny o łącznej powierzchni użytkowej 1.151,37 m².

Wykres 1. Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne w latach 2002-2013

Wykres 2. Zasoby mieszkaniowe w latach 2002-2013

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

III.3.3. Sieć gazowa

W gminie wykonane jest 30 km sieci gazowej z 460 podłączeniami. Sieć gazową mają miejscowości: Miasteczko Krajeńskie, Grabówno i Brzostowo. Korzysta z niej 205 gospodarstw domowych. Szacuje się, że gaz dla celów gospodarczych używa 311 osób.

III.3.4. Wodociągi

Wszystkie miejscowości gminy posiadają sieć wodociągową. Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej wynosi około 52 km. W gminie jest 636 nieruchomości podłączonych do gminnej sieci

wodociągowej. Sieć obsługuje 3200 mieszkańców, co stanowi ok. 98,5% wszystkich mieszkańców gminy. Pozostali mieszkańcy korzystają z własnych ujęć wody, najczęściej są to studnie kopane.

Gminna sieć wodociągowa zaopatrywana jest w wodę z pięciu ujęć i stacji uzdatniania wody zlokalizowanych w: Brzostowie, Grabionnej, Grabównie, Miasteczku Krajeńskim i Okalińcu. Wszystkie ujęcia wody posiadają aktualne pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód podziemnych strefy ochrony pośredniej. Wieś Miasteczko-Huby zaopatrywana jest w wodę z terenu gminy Kaczory. Z terenu gminy Białośliwie zaopatrywanych w wodę jest kilka nieruchomości w Wolsku. System urządzeń wodociągowych zapewnia odpowiednią pod względem jakościową ilość wody dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych. Eksploatacją gminnych wodociągów zajmuje się Urząd Gminy w Miasteczku Krajeńskim.

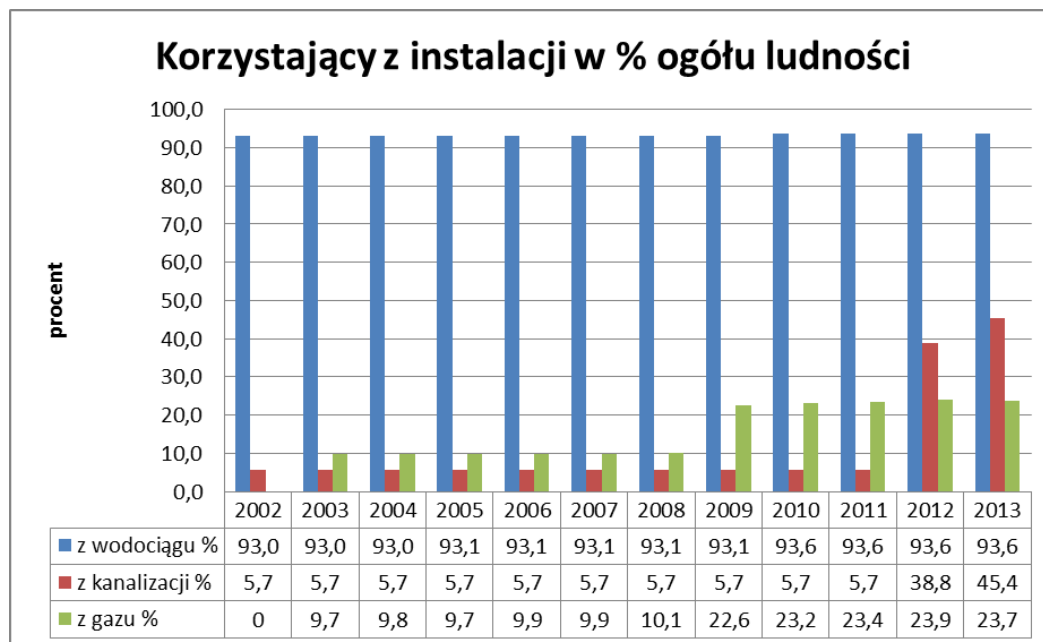
III.3.5. Oczyszczalnia ścieków

W gminie jest jedna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w miejscowości Brzostowo. Zgodnie z obowiązującym pozwoleniem wodnoprawnym na szczególne korzystanie z wód w zakresie odprowadzania oczyszczonych ścieków komunalnych przepustowość oczyszczalni wynosi $Q_{\text{śr.dobę}} = 480 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{max.dobę}} = 625 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{roczne}} = 175.200 \text{ m}^3/\text{rok}$. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna zapewniająca odbiór wszystkich ścieków powstających na terenie gminy o wielkości 4400 RLM. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest ziemia w obrębie rowu melioracji szczegółowej, działka nr 263/3 w m. Brzostowo. Rów ten w dalszym biegu posiada połączenie z rzeką Noteć. Oczyszczalnia obecnie przyjmuje ok. $170 \text{ m}^3/\text{dobę}$ ścieków komunalnych.

III.3.6. System kanalizacji sanitarnej

Na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie wybudowana została sieć kanalizacji sanitarnej w Brzostowie, części Grabówna, Miasteczku-Hubach, Miasteczku Krajeńskim i Wolsku. Długość gminnej sieci kanalizacji sanitarnej wynosi ok. 34 km, 8 sztuk tłocznii ścieków i 89 sztuk przydomowych pompowni ścieków. Stan obecny to 420 nieruchomości podłączonych do kanalizacji sanitarnej i 2.170 mieszkańców korzystających z gminnej sieci, co stanowi ok. 67% wszystkich mieszkańców. Pozostali mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych i kilku przydomowych oczyszczalni ścieków. Rozbudowa infrastruktury technicznej związanej z siecią kanalizacyjną umożliwi uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy. Aglomeracja Miasteczko Krajeńskie została wyznaczona Uchwałą Nr IV/86/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 23 lutego 2015 roku o równoważnej liczbie mieszkańców 2.530.

Wykres 3. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w latach 2002-2013

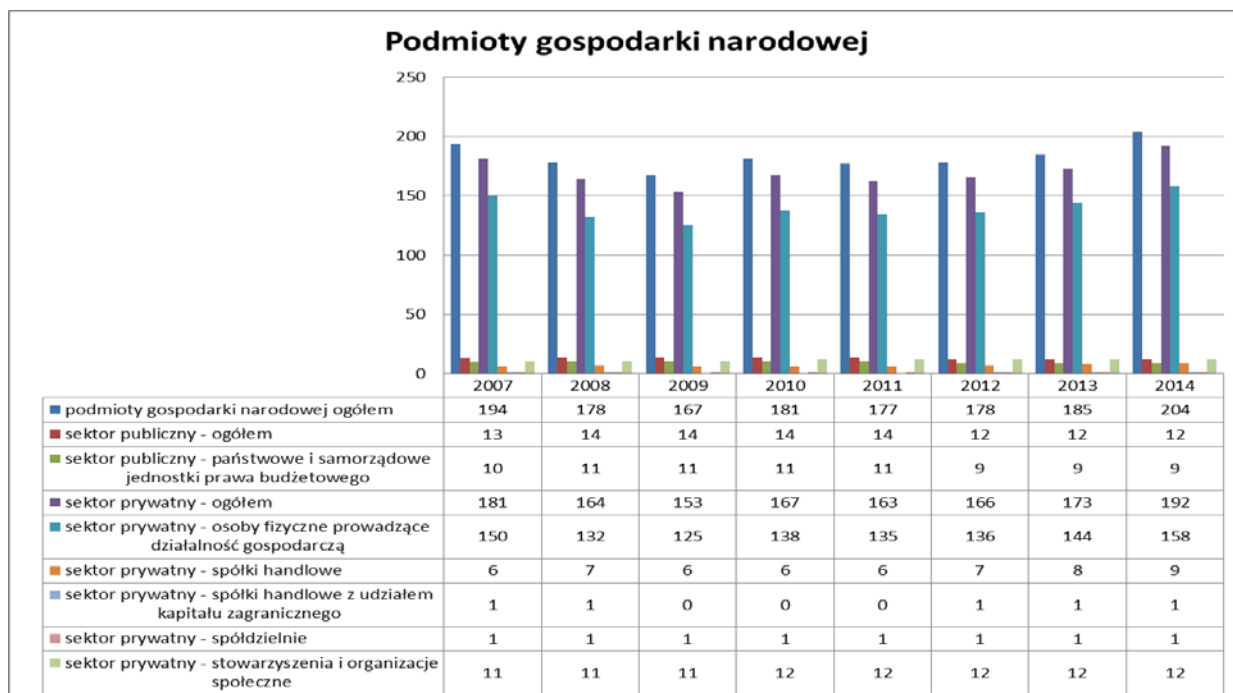

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

III.4. Gospodarka i jej otoczenie

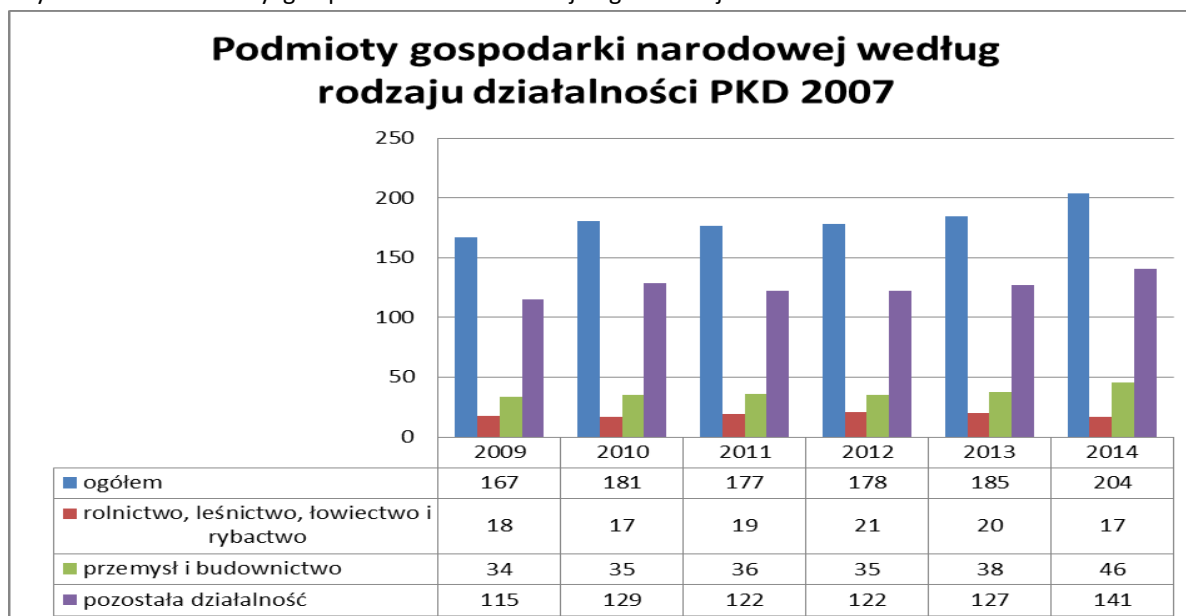
Gospodarka gminy z uwagi na jej rolniczy charakter podporządkowana jest głównie obsłudze gospodarstw rolnych i usługom dla miejscowej ludności. W gminie w 2014 r. funkcjonowały 204 podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Ich liczba na przestrzeni lat 2007-2013 uległa zmniejszeniu, aby osiągnąć wartość najwyższą w 2014 r. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wynosiła w 2014 r. 158 osób, co było najwyższą wartością na przestrzeni analizowanego okresu. Zmiany w zakresie liczby podmiotów gospodarki narodowej pokazuje poniższy wykres. Największy przyrost liczby przedsiębiorstw nastąpił w sekcji „przemysł i budownictwo” (34 podmioty w 2007 r. wobec 46 podmiotów w 2014 r.). Względnie stała liczba utrzymuje się w sekcji „rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” i wynosi obecnie 17 firm). Przeważają mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 osób; ich liczba systematycznie wzrasta. Firm małych (10-49 zatrudnionych) było 12, a tylko jeden podmiot zaliczający się do średnich przedsiębiorstw (50-249 zatrudnionych).

Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej

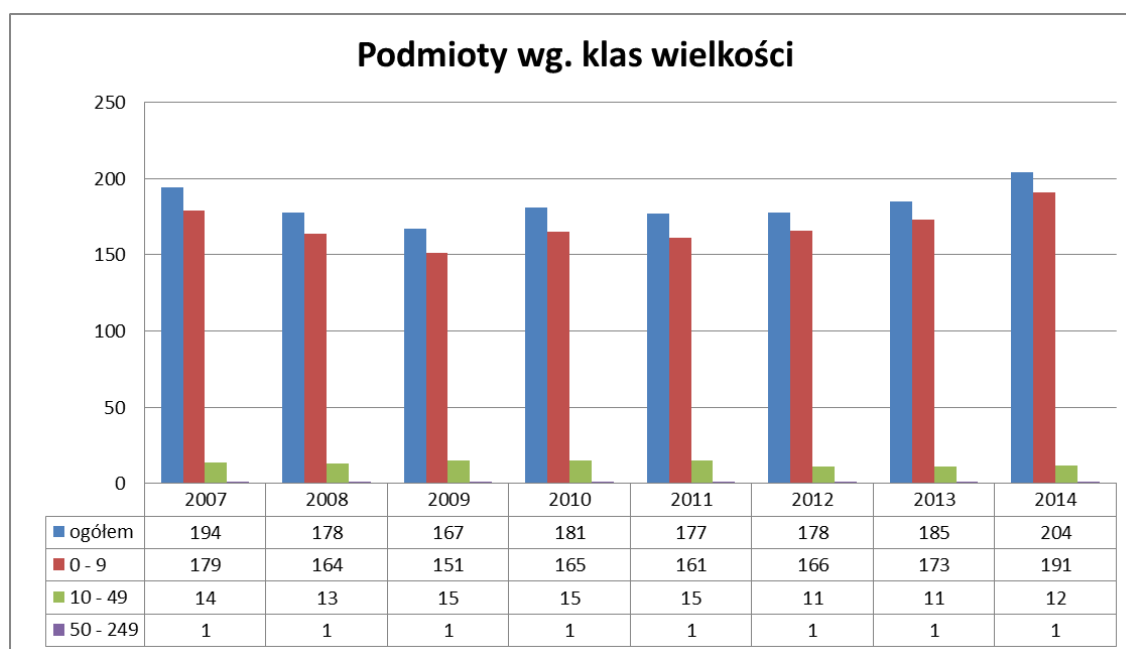
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wg. rodzaju działalności PKD 2007

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Wykres 6. Podmioty wg. klas wielkości.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

III.5. Rolnictwo i obszary wiejskie

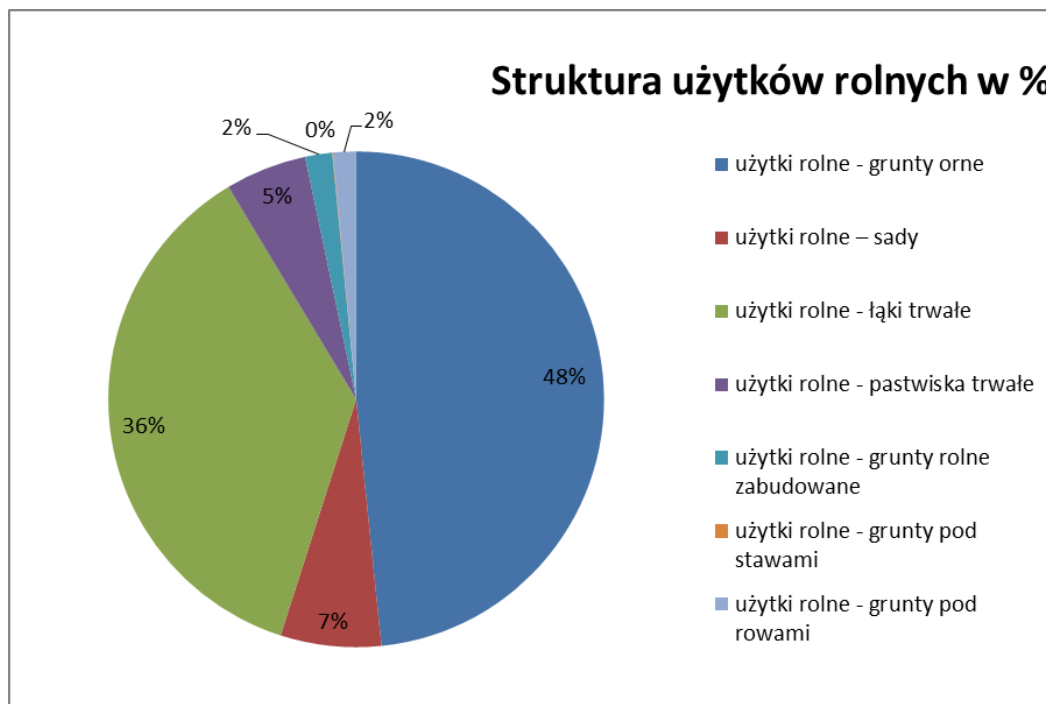
Gmina Miasteczko Krajeńskie jest gminą z przewagą gruntów rolnych. Użytki rolne zajmują powierzchnię 4478 ha. Największą powierzchnię zajmują grunty orne -2166 ha, na drugim miejscu są łąki 1632 ha. Strukturę użytków rolnych gminy Miasteczko Krajeńskie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Struktura użytków rolnych Gmina Miasteczko Krajeńskie

użytki rolne –razem	ha	4478
użytki rolne - grunty orne	ha	2166
użytki rolne – sady	ha	294
użytki rolne - łąki trwałe	ha	1632
użytki rolne - pastwiska trwałe	ha	238
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	ha	79
użytki rolne - grunty pod stawami	ha	2
użytki rolne - grunty pod rowami	ha	67

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

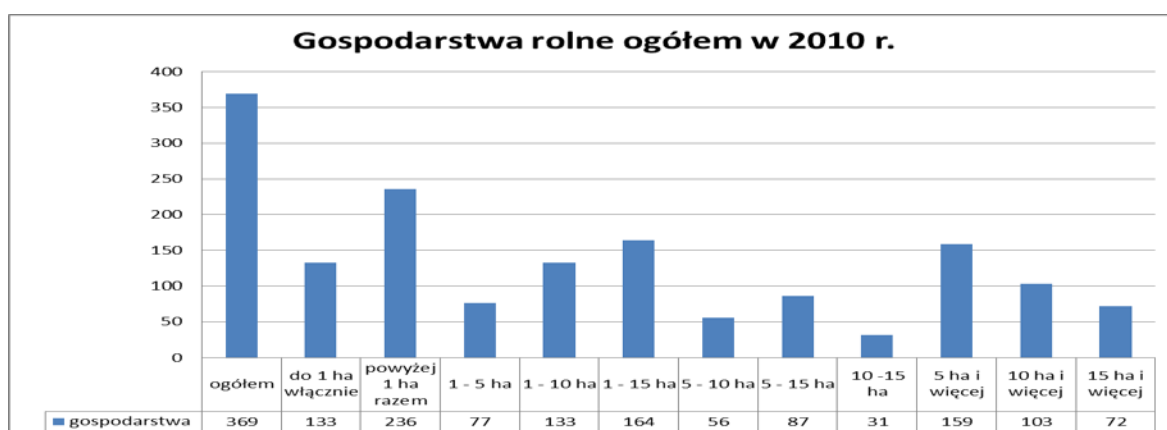
Wykres 7. Struktura użytków rolnych w %

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

W Gminie istniało 369 gospodarstw rolnych, z tego aż 133 o powierzchni do 1 ha. Spora ilość gospodarstw – 77 prowadziła działalność na powierzchni w przedziale 1-5 ha. Powierzchnię w przedziale 5-10 ha miało 56 gospodarstw, a w przedziale 10 – 15 ha miało 31 gospodarstw. Powyżej 15 ha liczyły 72 gospodarstwa.

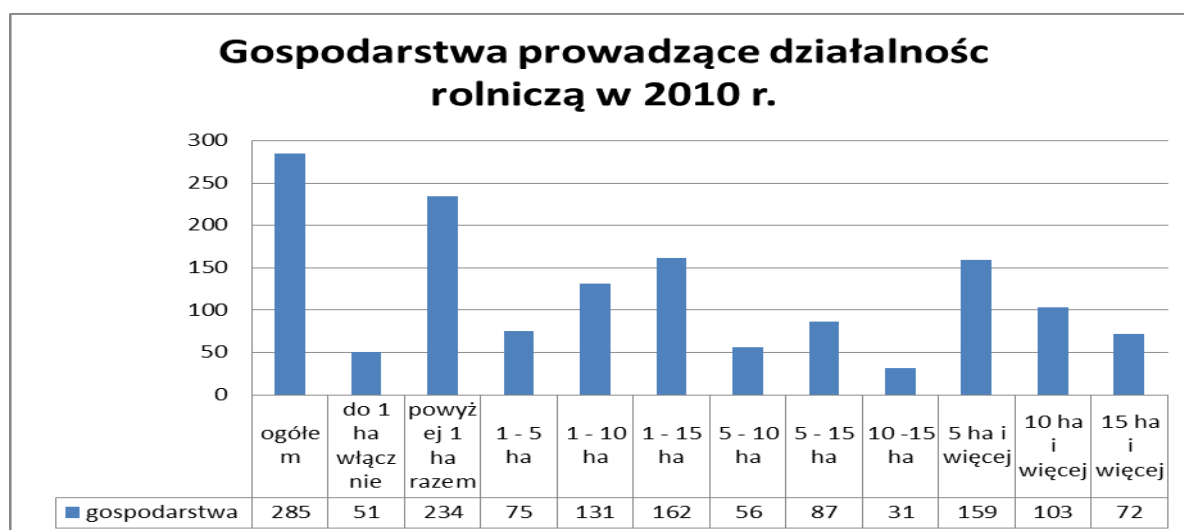
Wykres 8. Gospodarstwa rolne w 2010 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Działalność rolniczą prowadziło 285 gospodarstw. W tym spośród gospodarstw o powierzchni do 1 ha włącznie 51 (na ogólną liczbę 133 gospodarstw o tej powierzchni). W kategorii wielkości gospodarstw powyżej 5 ha działalność rolniczą prowadzi 100 %.

Wykres 9. Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Powierzchnia zasiewów wynosiła ponad 1926 ha, z czego uprawy zbożowe zajmowały prawie 1308 ha, duży (175 ha był udział ziemniaków) a warzywa gruntowe zajmowały powierzchnię ponad 14 ha.

Tabela 8. Powierzchnia zasiewów w 2010 r.

ogółem	ha	1926,01
zboża razem	ha	1307,88
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	1300,18
pszenica ozima	ha	119,13
pszenica jara	ha	32,47
żyto	ha	278,57
jęczmień ozimy	ha	27,40
jęczmień jary	ha	194,05
owies	ha	28,33
pszenżyto ozime	ha	487,21
pszenżyto jare	ha	12,86
mieszanki zbożowe ozime	ha	13,03
mieszanki zbożowe jare	ha	107,13
kukurydza na ziarno	ha	6,50
ziemniaki	ha	174,29
uprawy przemysłowe	ha	0,00
buraki cukrowe	ha	21,30
rzepak i rzepik razem	ha	93,80
strączkowe jadalne na ziarno razem	ha	0,00
warzywa gruntowe	ha	14,50

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Spośród 369 gospodarstw zwierzęta gospodarskie utrzymywały 134 gospodarstwa, w tym było 86 gospodarstw z hodowlą bydła a 15 z hodowlą koni.

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Tabela 9. Pogłowie zwierząt gospodarskich w 2010 r.

Pogłowie zwierząt gospodarskich w sztukach dużych		
gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie	-	134
pogłowie zwierząt w sztukach dużych (SD)	szt.	2099
Pogłowie zwierząt gospodarskich (bydło, trzoda chlewna, konie, drób)		
liczba gospodarstw		
bydło razem	-	86
bydło krowy	-	70
trzoda chlewna razem	-	0
trzoda chlewna lochy	-	0
konie	-	15
drób ogółem razem	-	100
drób ogółem drób kurzy	-	98
zwierzęta gospodarskie		
bydło razem	szt.	1794
bydło krowy	szt.	648
trzoda chlewna razem	szt.	0
trzoda chlewna lochy	szt.	0
konie	szt.	85
drób ogółem razem	szt.	5401
drób ogółem drób kurzy	szt.	4916

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Ciągniki , których było łącznie 265 sztuk ,posiadało 160 gospodarstw. Nawozy mineralne stosowały 193 gospodarstwa.

Tabela 10. Ciągniki oraz stosowanie nawozów w gospodarstwach rolnych w 2010 r.

Ciągniki rolnicze		
gospodarstwa rolne posiadające ciągniki	-	160
ciągniki w gospodarstwach rolnych	szt.	265
Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe		
mineralne	-	193
azotowe	-	159
fosforowe	-	15
potasowe	-	24
wieloskładnikowe	-	142
wapniowe	-	0
zużycie w dt czystego składnika		
mineralne	dt	4173
azotowe	dt	2420
fosforowe	dt	830
potasowe	dt	923
wapniowe	dt	0
zużycie na 1 ha użytków rolnych		
mineralne	kg	111,5
azotowe	kg	64,6
fosforowe	kg	22,2

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

potasowe	kg	24,7
wapniowe	kg	0,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Dochody gospodarstw rolnych pochodziły z różnych źródeł. Na ogólną liczbę 369 gospodarstw, dochody z działalności rolniczej uzyskiwały 284 gospodarstwa; dochód z pracy najemnej miały 153 gospodarstwa a z pozarolniczej działalności gospodarczej 30 gospodarstw.

Tabela 11. Gospodarstwa domowe z dochodami z różnych źródeł w 2010 r.

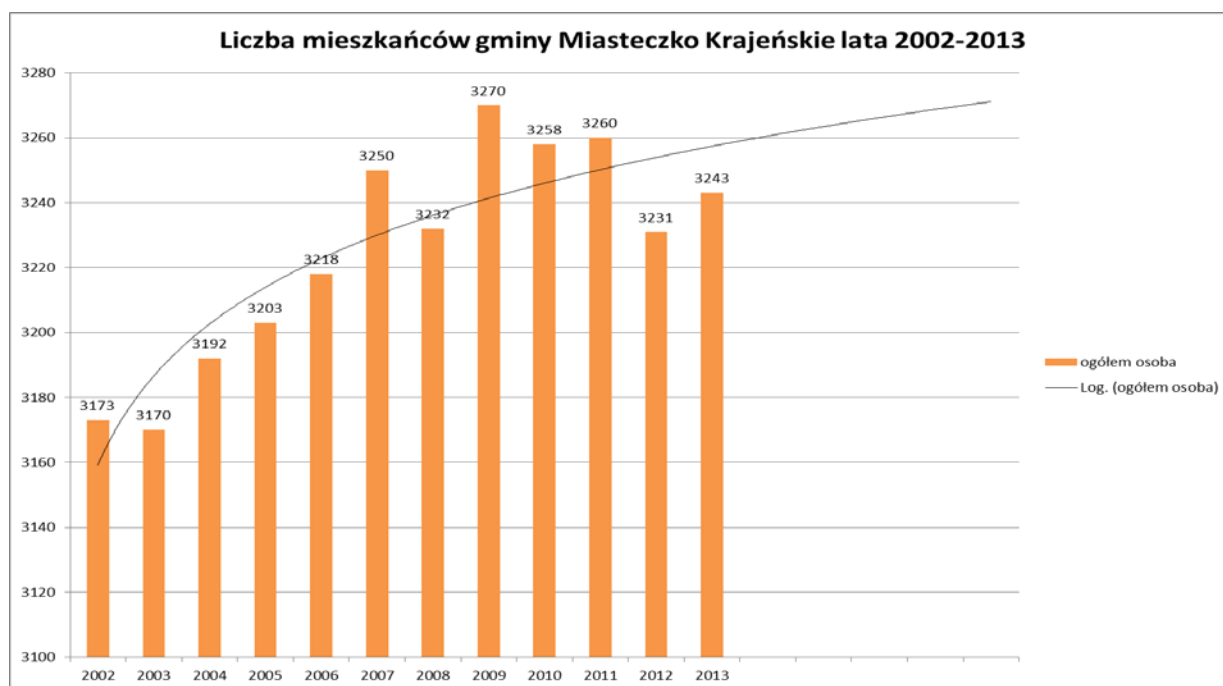
ogółem	gosp.	369
z dochodem z działalności rolniczej	gosp.	284
z dochodem z emerytury i renty	gosp.	40
z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	gosp.	30
z dochodem z pracy najemnej	gosp.	153
z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	gosp.	6
bez dochodów z działalności rolniczej	gosp.	85
bez dochodów z emerytury i renty	gosp.	329
bez dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej	gosp.	339
bez dochodów z pracy najemnej	gosp.	216
bez dochodów z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	gosp.	363

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

III.6. Mieszkańcy, kapitał intelektualny i zatrudnienie

Liczba mieszkańców gminy w 2014 r. wynosiła 3247 osób, w tym 1630 mężczyzn i 1617 kobiet. Daje to gęstość zaludnienia 46 osób na km². Wskaźnik zmian liczby ludności na 1000 mieszkańców wyniósł 1,2 osoby.

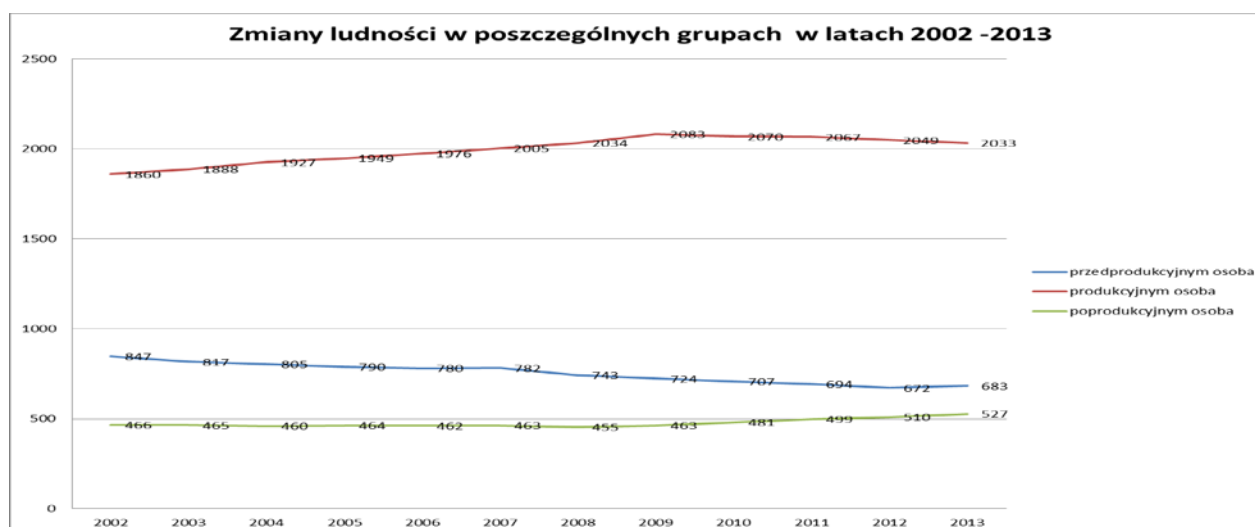
Wykres 10. Liczba mieszkańców gmina Miasteczko Krajeńskie w latach 2002-2013

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Wykres pokazuje zmiany w liczbie mieszkańców Gminy Miasteczko Krajeńskie. Aczkolwiek linia trendu na przestrzeni lat 2002-2013 jest wznosząca, to w ostatnich latach zaobserwować można znaczący spadek liczby ludności w stosunku do lat poprzednich. Należy obserwować czy procesy depopulacji obejmujące cały kraj wystąpią na terenie gminy i aktywnie im przeciwdziałać poprzez politykę wzrostu liczby mieszkańców.

Wykres 11. Zmiany ludności w poszczególnych grupach w latach 2002-2013

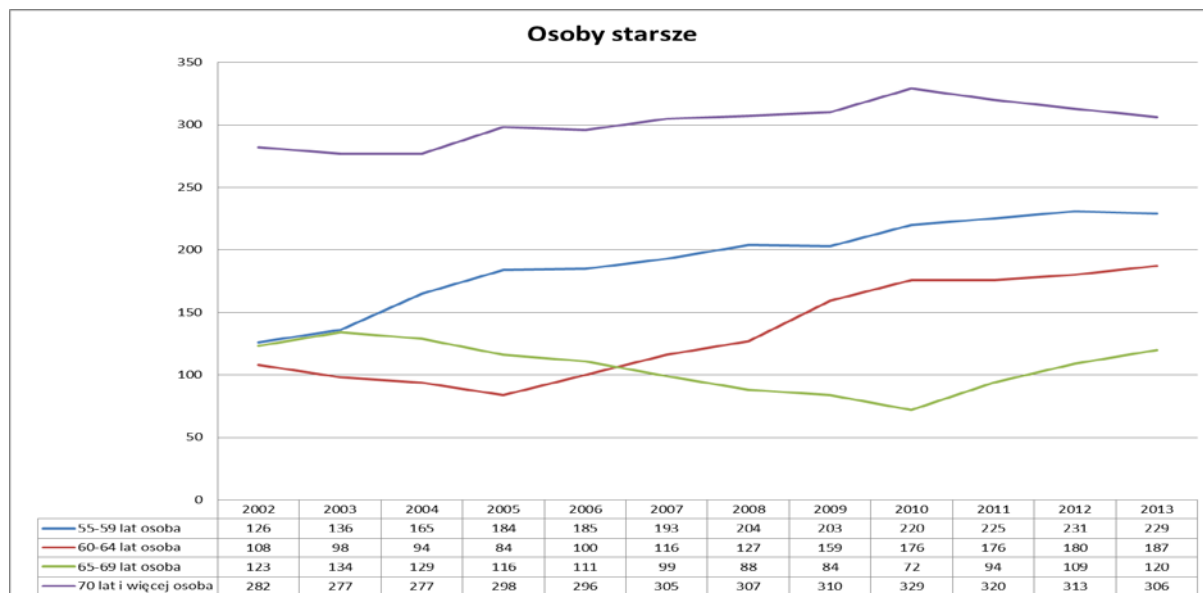

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Wykres pokazuje trendy w liczbie ludności w poszczególnych grupach osób (w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym) w latach 2002-2013. Zauważalny jest systematyczny spadek liczby osób w wieku produkcyjnym, przyrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, oraz następujące od roku 2008 zmniejszanie populacji w wieku przedprodukcyjnym. Rodzi to wielkie wyzwania przed polityką społeczną gminy – które w skrócie można określić jako konieczność przesuwania środków z grupy w wieku przedprodukcyjnym do grupy osób starszych.

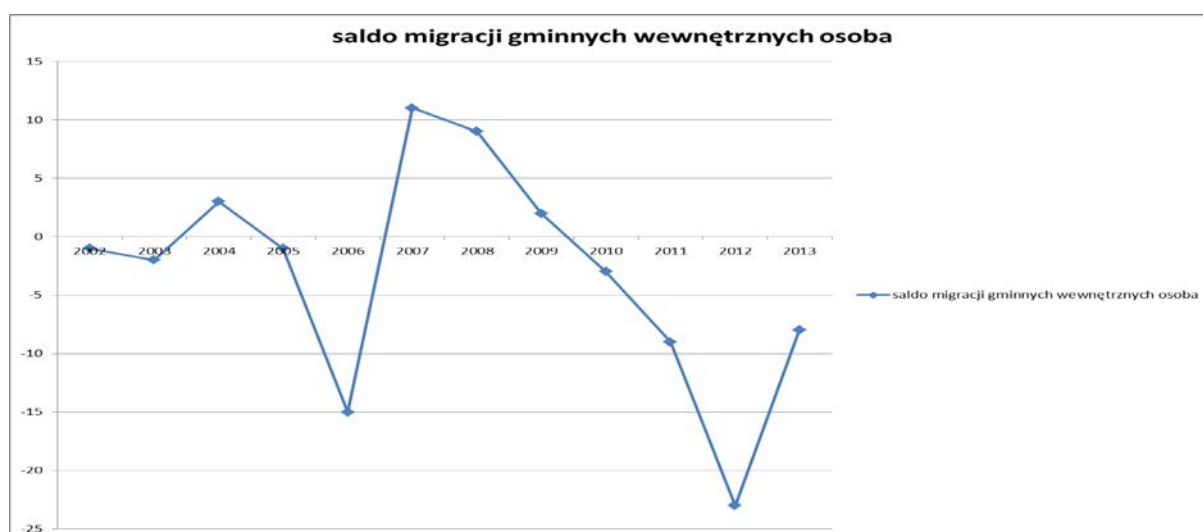
Wykres 12. Osoby starsze w latach 2002-2013

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Wykres przedstawia zmiany w liczbie osób w grupach wiekowych osób starszych (od 55 roku życia). Wyraźny wzrost nastąpił w grupach wiekowych 55-59 lat oraz 60-64 lata, co skutkować będzie w okresie realizacji strategii i później coraz większą liczbą osób starszych wymagających opieki.

Wykres 13. Saldo migracji wewnętrznych w latach 2002-2013

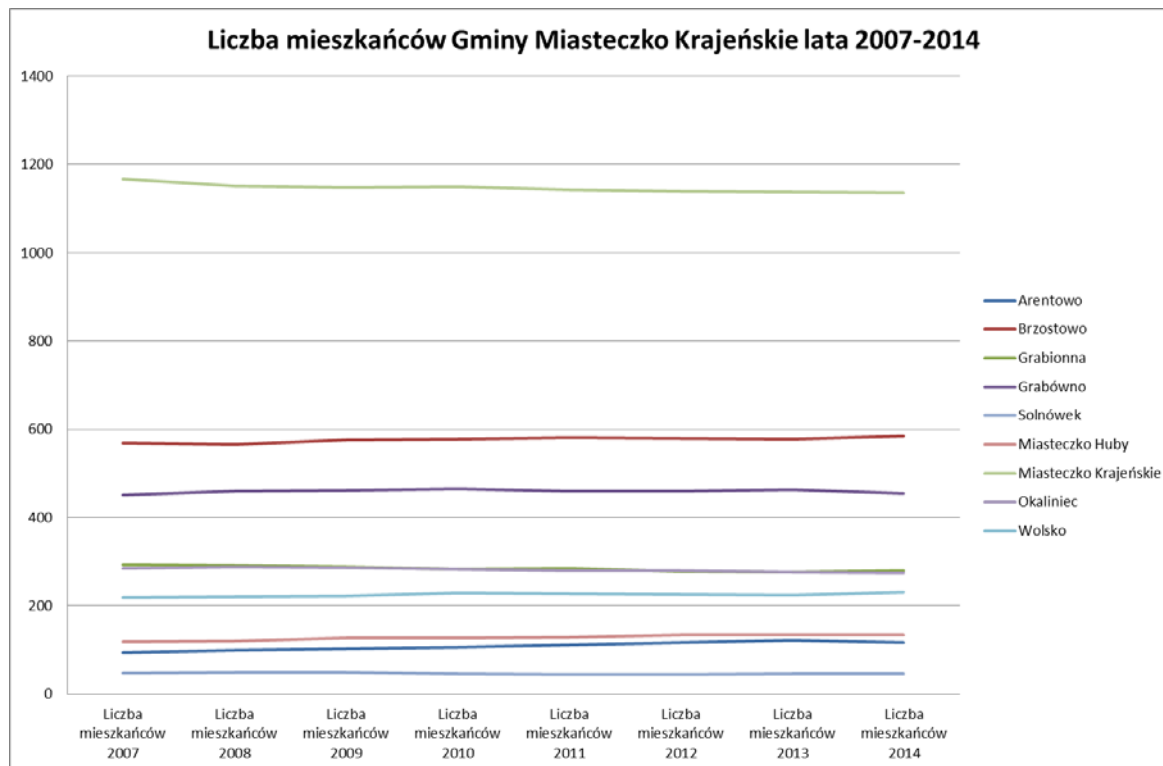

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Wykres ukazuje saldo migracji gminnych wewnętrznych – czyli przyrost/spadek liczby osób opuszczających gminę na stałe bądź przeprowadzających się do gminy. Widoczny wzrost w latach 2006-2008 spowodowany był dobrą koniunkturą gospodarczą i rozwojem budownictwa indywidualnego na niespotykaną dotąd skalę. Kolejne lata recesji gospodarczej wpłynęły na ujemne saldo migracji. Obserwowane od 2012 r. wyhamowanie tempa ujemnego salda migracji wymagać będzie obserwacji w kolejnych latach i prowadzenia aktywnej polityki zachęcającej nowych mieszkańców do osiedlenia się w gminie.

Wykres 14. Liczba mieszkańców Gminy miasteczko Krajeńskie w latach 2007-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Wykres pokazuje liczbę mieszkańców Gminy Miasteczko Krajeńskie w latach 2007-2014 podziale na miejscowości. Szczegółowe dane zawarte są w poniższej tabeli:

Tabela 12. Liczba mieszkańców Gminy Miasteczko Krajeńskie według miejscowości w latach 2007-2015

Sołectwo	Arentowo	Brzostowo	Grabionna	Grabówno	Solnówek	Miasteczko Huby	Miasteczko Krajeńskie	Okaliniec	Wolsko
Liczba mieszkańców 2007	94	568	293	451	46	118	1167	284	219
Liczba mieszkańców 2008	99	565	291	459	48	120	1152	288	221

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Sołectwo	Arentowo	Brzostowo	Grabionna	Grabówno	Solnówek	Miasteczko Huby	Miasteczko Krajeńskie	Okaliniec	Wolsko
Liczba mieszkańców 2009	103	575	288	461	49	126	1148	286	222
Liczba mieszkańców 2010	106	578	282	465	45	126	1150	282	229
Liczba mieszkańców 2011	111	581	284	460	43	128	1143	280	228
Liczba mieszkańców 2012	117	580	277	459	43	134	1139	280	226
Liczba mieszkańców 2013	122	577	276	463	45	133	1138	275	224
Liczba mieszkańców 2014	117	584	279	454	45	133	1136	274	230

Źródło: Urząd Gminy Miasteczko Krajeńskie

Tabela 13. Liczba rodzin według ilości osób w gospodarstwie domowym w latach 2007-2015

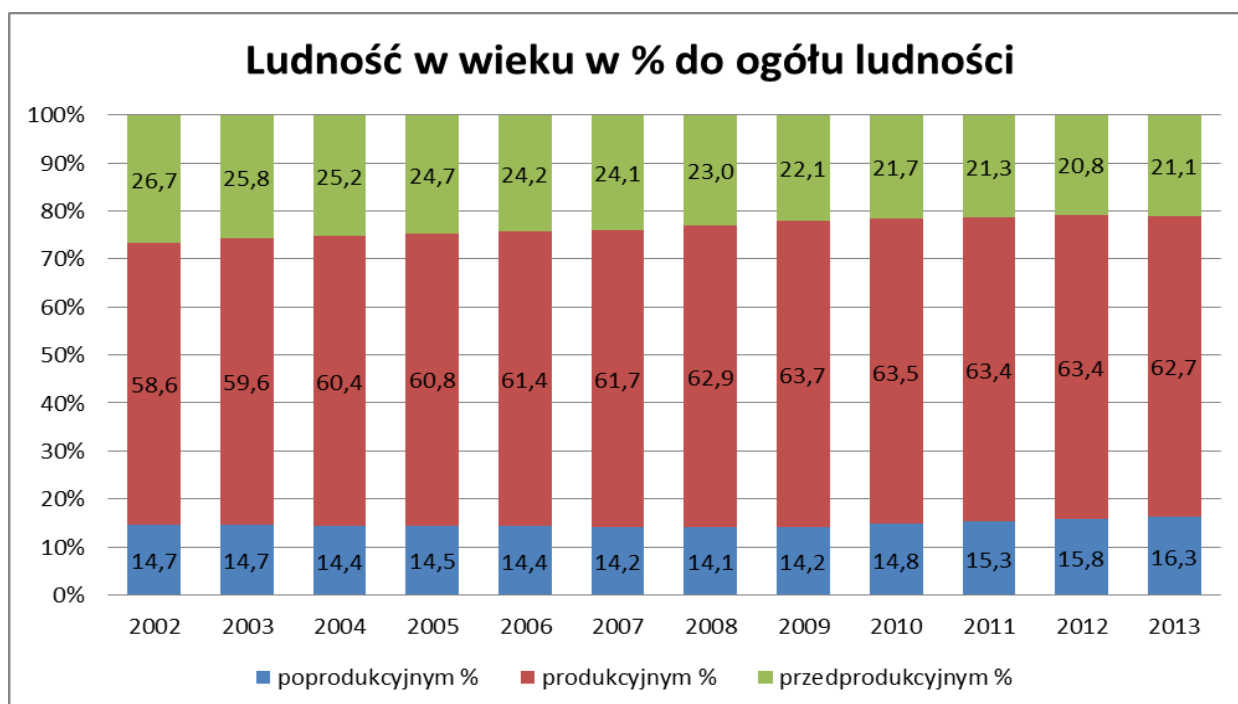
Liczba osób w gospodarstwie domowym	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	07.05.2015
1	82	89	88	88	88	97	94	92	93
2	101	97	99	98	102	92	88	87	88
3	104	107	108	104	103	107	117	123	124
4	127	126	122	126	125	127	128	119	122
5	115	113	112	117	121	114	109	117	114
6	88	85	93	89	91	92	90	84	88
7	55	56	56	53	49	49	50	50	46
8	27	24	23	31	26	26	29	30	32
9	16	18	18	15	19	16	18	18	15
10	4	4	5	7	8	11	6	7	9
11	8	11	9	6	5	7	7	5	5
12	2	1	0	4	5	4	3	7	8
13	3	1	2	2	2	2	5	3	1
14	2	3	3	2	1	1	0	0	0
15	1	2	1	0	0	1	2	2	2
16	1	1	2	1	2	1	0	0	0

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Liczba osób w gospodarstwie domowym	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	07.05.2015
18	2	0	1	1	0	0	0	0	0
19	0	1	0	0	0	0	0	0	0
20	0	0	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: Urząd Gminy Miasteczko Krajeńskie

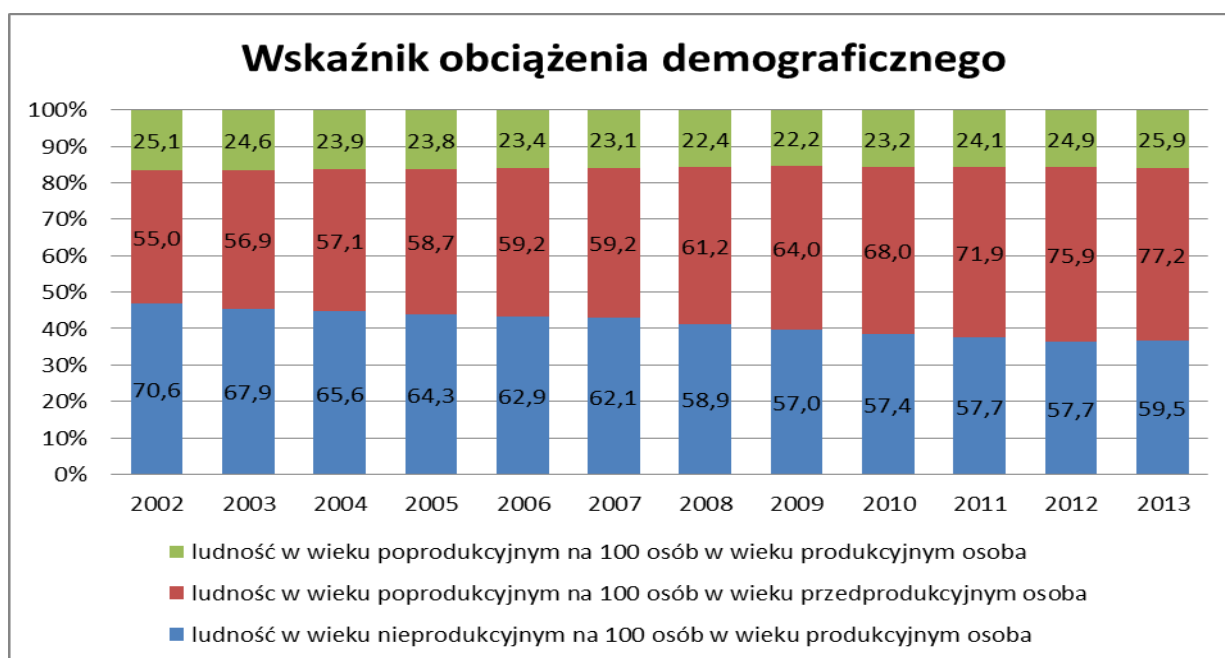
Wykres 15. Ludność w wieku w % do ogółu ludności w latach 2002-2013

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Wykres pokazuje zmiany w proporcjach poszczególnych kategorii grup ludności : w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Widoczny jest spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrost w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym – co w przyszłości prowadzić może do niedoborów na rynku pracy i skutkować rosnącymi obciążeniami na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym.

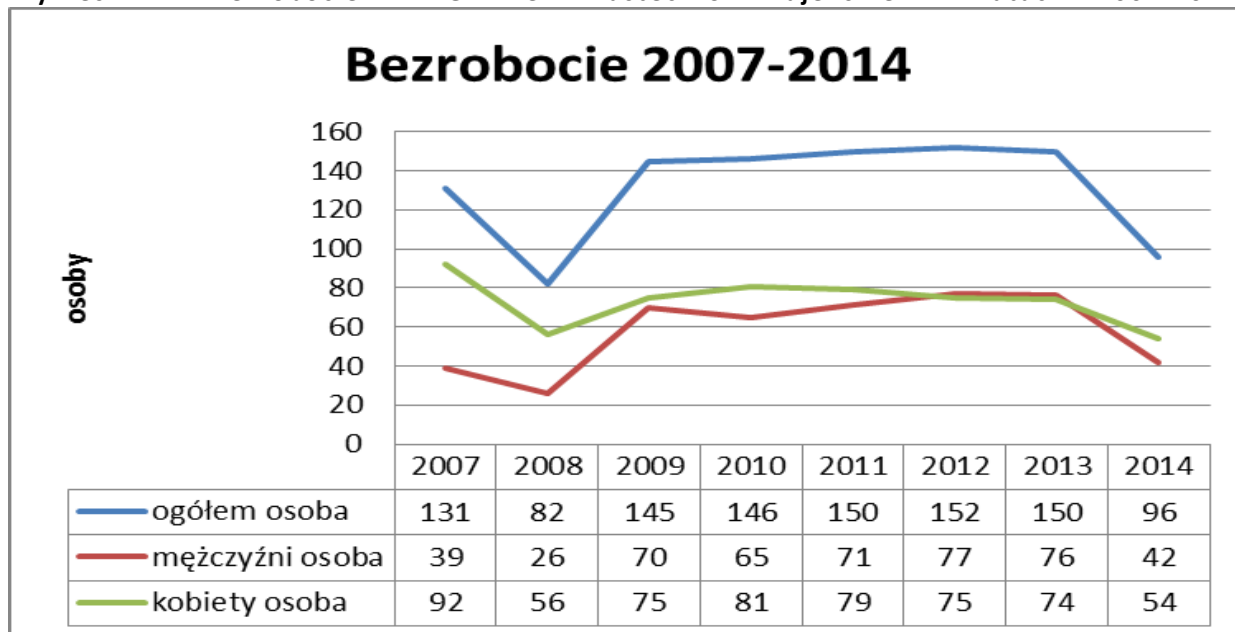
Wykres 16. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2002-2013

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Relacja między ekonomicznymi grupami wieku ludności pozwala ocenić tzw. obciążenie demograficzne ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Właściwa proporcja między grupą ludności pracującej i grupami ludności niepracującej (dzieci, ludzie starzy) ma istotne znaczenie dla sprawnego funkcjonowania społeczno-gospodarczego państwa. Zmiana tej proporcji, polegająca na wzroście ludności w wieku nieprodukcyjnym, powoduje zmniejszanie się zasobów pracy oraz generuje koszty utrzymania grup niepracujących (m.in. wzrost kosztów usług medycznych i opiekuńczych dla ludzi starych), co istotnie hamuje wzrost gospodarczy.

Wykres 17. Bezrobocie w Gminie Miasteczko Krajeńskie w latach 2007-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Tabela 14. Bezrobocie rejestrowane w latach 2007-2014

BEZROBOCIE REJESTROWANE	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bezrobotni zarejestrowani wg płci									
ogółem	osoba	131	82	145	146	150	152	150	96
mężczyźni	osoba	39	26	70	65	71	77	76	42
kobiety	osoba	92	56	75	81	79	75	74	54
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci									
ogółem	%	6,5	4,0	7,0	7,1	7,3	7,4	7,4	:
mężczyźni	%	3,7	2,4	6,3	5,9	6,4	7,0	7,0	:
kobiety	%	9,7	5,8	7,7	8,4	8,2	7,9	7,9	:
PRACUJĄCY WEDŁUG INNEGO PODZIAŁU NIŻ PKD									
Pracujący wg płci									
ogółem	osoba	221	250	294	295	328	352	481	-
mężczyźni	osoba	116	127	154	159	192	208	290	-
kobiety	osoba	105	123	140	136	136	144	191	-
Pracujący na 1000 ludności									
ogółem	osoba	68	77	90	91	101	109	148	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Natężenie bezrobocia na obszarze gminy Miasteczko Krajeńskie w latach 2007-2014 ulegało zmianom. Były one odzwierciedleniem tendencji na wojewódzkim, a także krajowym rynku pracy. Rok 2008 zakończył kilkuletni okres poprawy sytuacji na wielkopolskim rynku pracy. Mimo pojawiających się symptomów światowego kryzysu gospodarczego, w Wielkopolsce utrzymana została dobra koniunktura gospodarcza. Wzrost możliwości zatrudnieniowych przełożył się na wielkość bezrobocia rejestrowanego. Na koniec 2008 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile zarejestrowane były 82 osoby bezrobotne z gminy Miasteczko Krajeńskie. W stosunku do 2007 roku jest to spadek o 37,4 % (dla województwa wielkopolskiego o 19 %, dla powiatu pilskiego o 26,1 %).

W 2009 roku w województwie wielkopolskim odnotowano spadek zatrudnienia, zwłaszcza w przemyśle. Zmniejszone zapotrzebowanie na pracowników znalazło odzwierciedlenie w spadku liczby ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy o ponad 26% w stosunku do roku poprzedniego. W powiecie pilskim liczba ofert zmniejszyła się o blisko 22 %, zmniejszył się też udział w nich ofert niesubsydiowanych z 65,6 % do 57,3 %. Konsekwencją tych zmian był wzrost poziomu bezrobocia. Na koniec 2009 roku liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z gminy Miasteczko Krajeńskie wzrosła do 145 osób, czyli o 76,8 % w stosunku do roku ubiegłego (dla powiatu pilskiego o 50,3 %, dla województwa o 46,1 %). Liczba ta zwiększała się stopniowo w latach 2010 - 2012, dochodząc do poziomu 152 osób zarejestrowanych na koniec 2012 roku. Po kilkuletnim okresie wzrostu bezrobocia, w 2013 roku nastąpiło jego wyhamowanie, natomiast rok 2014 przyniósł wyraźną poprawę sytuacji na rynku pracy. Na koniec tego roku w rejestrach PUP w Pile pozostawało 96 bezrobotnych z gminy Miasteczko Krajeńskie. Jest to spadek o 36 % w stosunku do 2013 roku (dla powiatu o 21,1 %, dla województwa o 19,6 %).

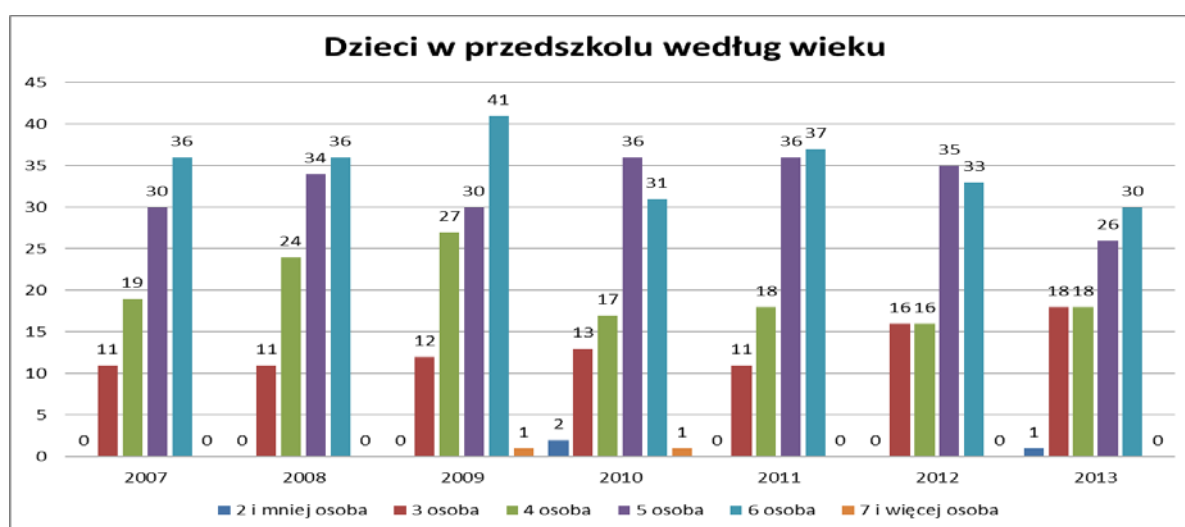
Symptodem poprawy sytuacji na rynku pracy jest także wielkość wskaźnika bezrobocia rejestrowanego na koniec 2014 r. (wg liczby bezrobotnych na koniec grudnia 2014 r. i liczby ludności w wieku produkcyjnym wg stanu na koniec grudnia 2013 r. – najbardziej aktualne dane statystyczne). Dla gminy Miasteczko Krajeńskie wyniósł on 4,7 % wobec 6,0 % dla powiatu pilskiego. Do pozytywnych zjawisk na lokalnym rynku pracy należy zaliczyć systematyczny wzrost liczby osób pracujących. W

ciągu 7 lat wzrosła ona ponad dwukrotnie: z 221 w 2007 roku do 481 w 2014 roku. Wzrost udziału pracujących potwierdza także wzrost liczby pracujących na 1000 ludności: z 68 w 2007 roku do 148 w 2013 roku.

III.7. Sfera społeczna

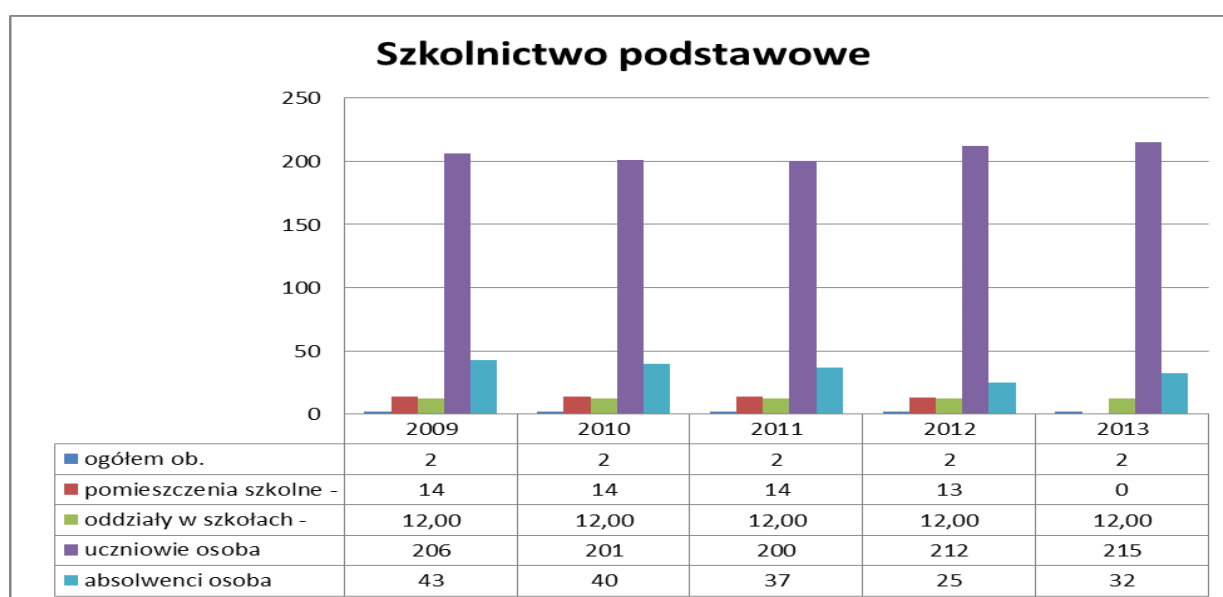
W Gminie funkcjonuje jedno przedszkole w Miasteczku Krajeńskim. Wykres przedstawia liczbę dzieci w przedszkolu według kategorii wiekowych 2,3,4,5,6,7 lat w okresie 2007-2013. Ilość od roku 2009, kiedy była najwyższa (110 osób) systematycznie spada a w roku 2013 jest najniższa w całym analizowanym okresie. Jest to odzwierciedlenie zjawiska charakterystycznego dla całego kraju – zmniejszającej się dzietności i zapowiedź nowych wyzwań przed jakimi stanie oświata oraz rynek pracy w przyszłości.

Wykres 18. Dzieci w przedszkolu według wieku w latach 2007-2013

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Wykres 19. Szkolnictwo podstawowe w latach 2009-2013

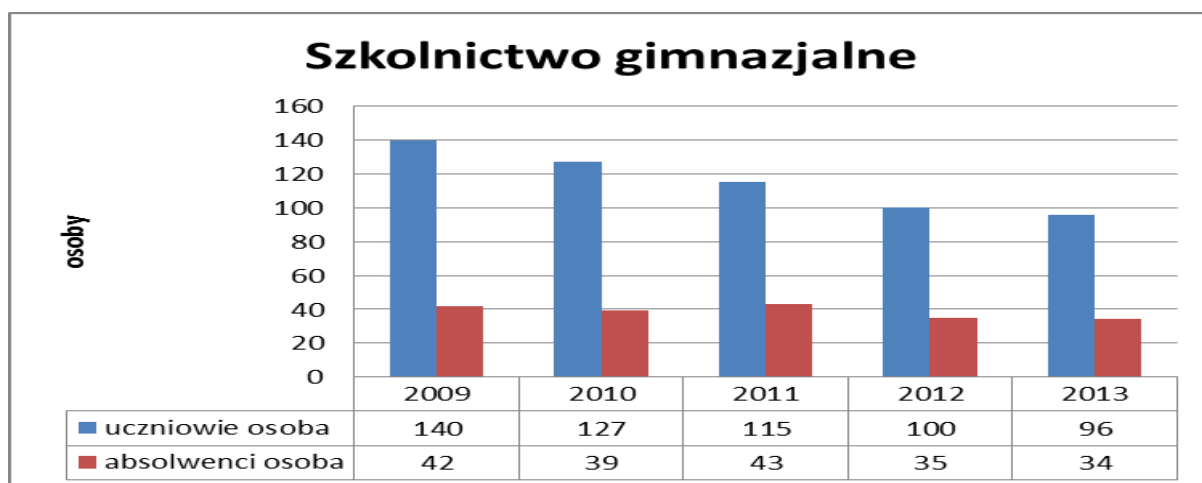

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Wykres prezentuje sytuację w szkolnictwie podstawowym Gminy. W gminie funkcjonuje Zespół Szkół w Miasteczku Krajeńskim, który posiada jeden oddział w Grabionnej; liczba oddziałów (klas) wynosiła w nich na przestrzeni analizowanego okresu 12 sztuk. Liczba uczniów utrzymywała się na poziomie powyżej 200 osób z tendencją wzrostową i najwyższa była w roku 2013 (215 osób). Biorąc pod uwagę zmniejszającą się liczbę dzieci w przedszkolach należy liczyć się ze zmniejszaniem się ilości uczniów w szkołach podstawowych.

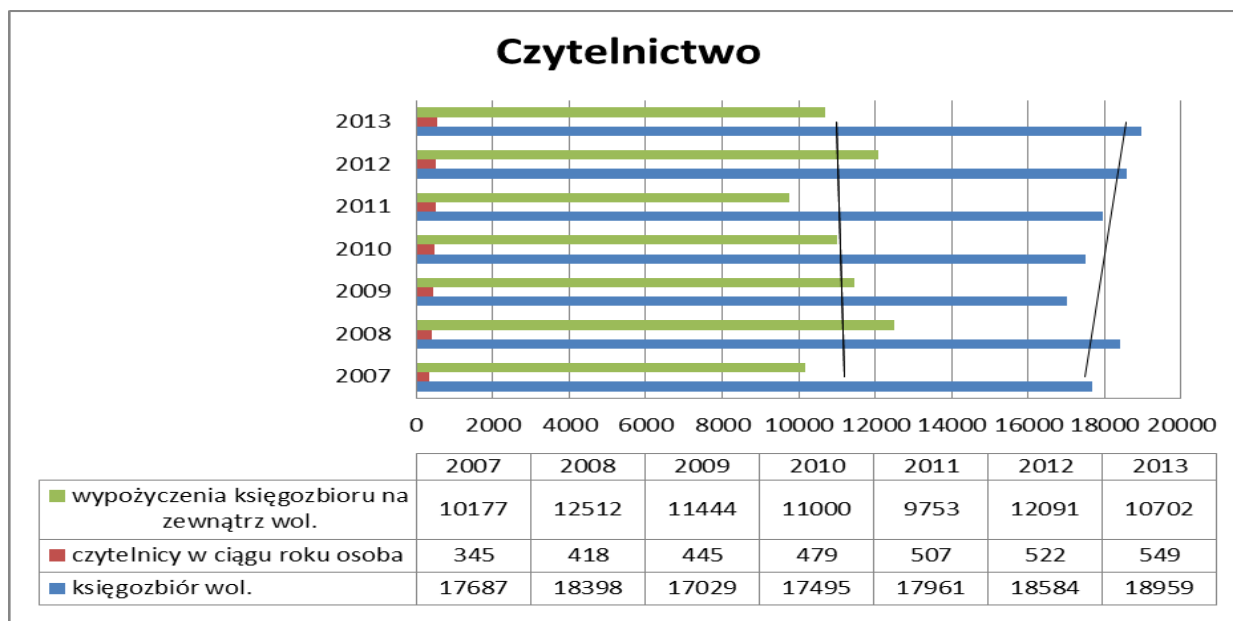
Wykres 20. Szkolnictwo gimnazjalne w latach 2009-2013

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Wykres przedstawia zmiany w szkolnictwie gimnazjalnym w okresie 2009-2013. W gminie istnieje jedno gimnazjum w Miasteczku Krajeńskim. Widoczny jest trend spadkowy w zakresie zarówno ilości uczniów jak i absolwentów opuszczających mury szkoły. Liczba uczniów w analizowanym okresie spadła ze 140 osób do 96.

Wykres 21. Czytelnictwo w latach 2008-2013

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Wykres pokazuje stan księgozbioru, liczbę czytelników w ciągu roku, oraz wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz. Zauważalna jest wzrastająca liczba woluminów na przestrzeni lat 2007-2013 oraz przyrost liczby czytelników. Liczba wypożyczeń księgozbioru utrzymuje się na podobnym poziomie.

Gminny Dom Kultury

Gminny Dom Kultury jest samorządową instytucją kultury. Siedziba Domu Kultury mieści się przy ul. Kościuszki. Dysponuje on salą widowiskową na 150 miejsc, zapleczem kuchennym, pomieszczeniami biurowymi, świetlicą.

Przy Gminnym Domu Kultury działają:

- Młodzieżowy Zespół Teatralny „Jestem”
- Dziecięcy Zespół Teatralny „Bez nazwy”
- Pracownia plastyczna
- Chór mieszany „Lutnia”
- Klub szachowo-warcabowy

Swoją siedzibę ma tutaj także **Koło Polskiego Związku Emerytów i Rencistów i Inwalidów**. Dom Kultury jest również miejscem spotkań i zebrań wszystkich organizacji i stowarzyszeń społecznych działających na terenie gminy.

We wsiach Grabówno, Grabionna, Brzostowo, Okaliniec, Wolsko są świetlice wiejskie. W okresie jesienno – zimowym, w zależności od dostępnych programów w świetlicach zatrudniani są pracownicy za pośrednictwem Urzędu Pracy. W pozostałych okresach roku opiekę nad świetlicami sprawują sołtysi.

Największe imprezy organizowane przez Gminny Dom Kultury:

- „Biesiada Krajeńska” – organizowana od 18 lat mająca na celu odkrywanie, kultywowanie i promowanie kultury ludowej Krajny oraz przekazywanie tych tradycji młodemu pokoleniu. Ma zasięg ogólnopolski.
- Festiwal Twórczości Wszelakiej – przegląd twórczości dzieci i młodzieży. Ma zasięg gminny

Od 2014 r. GDK współpracuje ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Twórczych „Kod Krowa” realizując warsztaty filmu dokumentalnego i koncerty w ramach projektu „Laboratorium Rejs”, a od 2015 z poznańskim Stowarzyszeniem „InterArt”, w lipcu br. zostanie zrealizowany projekt „Festiwal Outer Space” (poza przestrzeniami), w jego ramach odbędą się koncerty, murale, „kino na rowerach” itp.

Projekty zrealizowane przez GDK współfinansowane z funduszy zewnętrznych do których aplikował GDK:

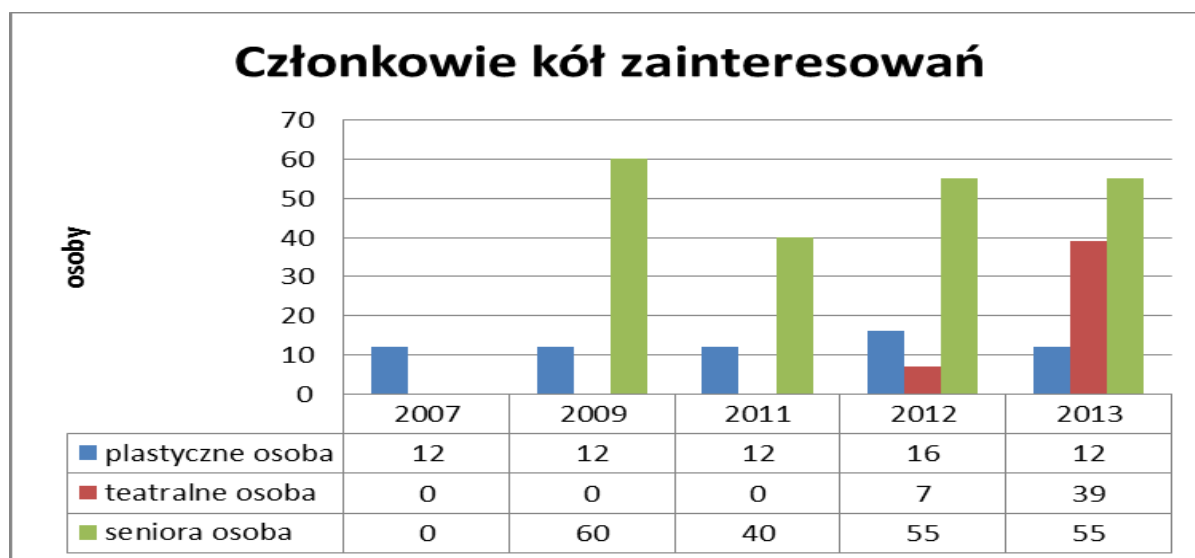
1. „Poznajmy się poza granicami” - trójstronna wymiana młodzieży (polsko- niemiecko-hispańska) Lipsk – finansowane z Programu „Młodzież” 2005
2. „NIE RZUCIŁ ZIEMI SKĄD NASZ RÓD – MICHAŁ DRZYMAŁA SYMBOL TRWANIA I WIERNOŚCI” - obchody ROKU DRZYMAŁOWSKIEGO w GMINIE MIASTECZKO KRAJEŃSKIE

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

3. Obchody Roku Drzymałowskiego w Gminie Miasteczko Krajeńskie” - finansowane z programu operacyjnego MKiDz „Patriotyzm jutra” - 2007
4. „Angielskie lato 2” - przez LGD do programu „PROW' 2011
5. „Plener rzeźbiarski – Brzostowo” - jw. - 2012
6. „Artystyczne ABC” - MKiDzN - program „Dom kultury+” 2012
7. Warsztaty filmowe – sfinansowane przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Kod- Krowa” 2014
8. „Mural” - LGD „Krajna nad Notecią”2014

Dom Kultury był również partnerem i beneficjentem 2 projektów realizowanych przez STE „Stacja Szamocin” - koncerty, warsztaty i spektakle teatralne dla dzieci z cyklu „Alfabet teatru” i dorosłych.

Wykres 22. Członkowie kół zainteresowań w latach 2007-2013

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Wykres przedstawia liczbę członków kół zainteresowań prowadzonych w G Domu Kultury w latach 2007-2013. W GDK prowadzone są zajęcia plastyczne, teatralne oraz działa Klub Seniora. Liczba uczestników zajęć jest mniej więcej stała.

Tabela 15. Uczestnicy imprez kulturalnych w latach 2007-2013

Rodzaj imprezy	2007	2008	2009	2011	2012	2013
seanse filmowe	0	0	150	0	0	0
wystawy	620	0	800	320	750	820
występy zespołów amatorskich	2500	0	3000	1200	1650	1820
występy artystów i zespołów zawodowych	320	0	700	820	600	420
prelekcje, spotkania,	900	0	420	250	200	380

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

wykłady						
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	70	0	110	200	58	68
konkursy	0	0	300	217	106	56
inne	0	0	0	0	1590	1850

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Tabela pokazująca ilość uczestników imprez kulturalnych organizowanych w Gminie Miasteczko Krajeńskie. Jak wynika ze statystyki największym zainteresowaniem cieszą się występy, wystawy oraz prelekcje, spotkania i wykłady.

Zaplecze sportowe

Mieszkańcy gminy oraz osoby odwiedzające gminę mogą korzystać z następującego zaplecza sportowego:

- hala środowiskowa przy Zespole Szkół w Miasteczku Krajeńskim,
- „Orlik” przy Zespole Szkół w Miasteczku Krajeńskim, do dyspozycji: Boisko piłkarskie o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 30m x 62m ,ogrodzone po obwodzie ogrodzeniem o wys. 4m, wyposażone w piłko chwyty o wys. 6m, wyposażenie sportowe trwale montowane do podłoża (dwie bramki do gry w piłkę nożną)

Boisko wielofunkcyjne do koszykówki i piłki siatkowej o nawierzchni poliuretanowej o wym. 19,1m x 32,1m, ogrodzone po obwodzie ogrodzeniem o wys. 4m, wyposażenie montowane w sposób trwały z podłożem (kosze do koszykówki i komplet wyposażenia do gry w piłkę siatkową), oświetlenie kompleksu, parking, ciągi pieszo-jezdne, adaptowane pomieszczenia sanitarno-szatniowe

- boisko sportowe przy Centrum Kształcenia Rolniczego,
- boisko sportowe z zapleczem socjalnym w Miasteczku Krajeńskim – pawilon sportowy dla zawodników i sędziów (pawilon, boisko i teren po placu zabaw wymagają remontu),
- boisko sportowe w Brzostowie, przy nim znajduje się świetlica wiejska, która służy również zawodnikom,
- boisko sportowe w Grabównie (wiata szatnia dla zawodników, ławki dla kibiców, bez zaplecza socjalnego),
- boisko sportowe w Okalińcu (bez zaplecza socjalnego),

Na terenie gminy działają kluby sportowe:

- Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Noteć” w Miasteczku Krajeńskim,
- Uczniowski Klub Sportowy „Sokół” w Miasteczku Krajeńskim,
- Uczniowski Klub Sportowy „Noteć” w Miasteczku Krajeńskim,
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Ryś” w Brzostowie.

Organizacje pozarządowe

W Gminie funkcjonuje kilkanaście organizacji pozarządowych mających charakter lokalny i działających głównie na rzecz swoich członków i środowiska lokalnego. Są to w przeważającej większości Ochotnicze Straże Pożarne, Kluby Sportowe, Koła Gospodyń Wiejskich.

Tabela 16. Organizacje pozarządowe

Pełna nazwa organizacji	Cele statutowe
Ochotnicza Straż Pożarna w Miasteczku Krajeńskim	Ochrona przeciwpożarowa, prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk
Ochotnicza Straż Pożarna w Brzostowie	Ochrona przeciwpożarowa, prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk
Ochotnicza Straż Pożarna w Grabównie	Ochrona przeciwpożarowa, prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk
Ochotnicza Straż Pożarna w Grabionnej	Ochrona przeciwpożarowa, prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk
Stowarzyszenie Ekologiczne Przyjaciół Ziemi Nadnoteckiej	Działalność na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu, dążenie do dbałości o środowisko naturalne, ograniczanie uciążliwości dla środowiska
Uczniowski Klub Sportowy „Sokół” w Miasteczku Krajeńskim	Działalność związana ze sportem, planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, organizowanie imprez sportowych
Uczniowski Klub Sportowy „Noteć”	Pozalekcyjne zajęcia sportowe, angażowanie uczniów do różnorodnych form aktywności, uczestniczenie w imprezach sportowych, kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości
Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Ryś” w Brzostowie	Doskonalenie sportowych umiejętności uzdolnionej młodzieży
ZHP DH 40 ½” „Szuwary” im. Janusza Korczaka Zuchy w Miasteczku Krajeńskim	Stwarzanie warunków wszechstronnego, intelektualnego, społecznego, duchowego i fizycznego rozwoju, umacnianie wartości zasad: wolności, prawdy, sprawiedliwości, demokracji
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Przyjaciół Dzieci w Miasteczku Krajeńskim	Troska o jakość warunków życia dziecka i jego wszechstronny rozwój, zdrowie, bezpieczeństwo, podmiotowość i godność
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Okręgowy w Pile, Koło Nr 9 w Grabównie	Poprawienie warunków socjalno-bytowych oraz uczestniczenie w życiu społecznym poprzez współdziałanie z organami władzy i administracji publicznej, samorządowej, ze związkami zawodowymi oraz organizacjami społecznymi, gospodarczymi i

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Pełna nazwa organizacji	Cele statutowe
	spółdzielczymi. Organizowanie życia kulturalnego. Reprezentowanie interesów członków związku wobec administracji publicznej i samorządowej.
Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy w Pile, Koło Nr 10 w Miasteczku Krajeńskim	Poprawienie warunków socjalno-bytowych oraz uczestniczenie w życiu społecznym poprzez współdziałanie z organami władzy i administracji publicznej, samorządowej, ze związkami zawodowymi oraz organizacjami społecznymi, gospodarczymi i spółdzielczymi. Organizowanie życia kulturalnego. Reprezentowanie interesów członków związku wobec administracji publicznej i samorządowej.
Nadnotecki Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Pile Koło Miasteczko Krajeńskie	Organizacja zawodów wędkarskich o mistrzostwo koła, współpraca z młodzieżą, organizacja festynów z okazji dnia dziecka, ochrona środowiska i konkursy wspólnie ze szkołą podstawową na tematy czystości wód
Koło Gospodyń Wiejskich w Brzostowie	Organizowanie przedsięwzięć oświatowych i kulturalnych w środowisku wiejskim, współpraca kobiet wiejskich
Koło Gospodyń Wiejskich w Grabównie	Organizowanie przedsięwzięć oświatowych i kulturalnych w środowisku wiejskim, współpraca kobiet wiejskich
Koło Gospodyń Wiejskich w Okalińcu	Organizowanie przedsięwzięć oświatowych i kulturalnych w środowisku wiejskim, współpraca kobiet wiejskich
Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych, Koło w Miasteczku Krajeńskim	Reprezentowanie środowiska kombatantów i byłych więźniów politycznych
Związek Kółek i Organizacji Rolniczych	Organizowanie samopomocy producentów rolnych i reprezentowanie interesów rolników
Stowarzyszenie Miłośników Wolska	Działalność na rzecz zachowania dziedzictwa historycznego i rozwoju miejscowości Wolsko
Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie „Nadnotecki Szlak”	Działalność na rzecz rozwoju gminy
Stowarzyszenie Ekologiczne Ziemi Nadnoteckiej	Działalność na rzecz rozwoju Ziemi Nadnoteckiej

Opieka zdrowotna

Podstawową opiekę zdrowotną oraz opiekę stomatologiczną na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie zapewniają:

- Gabinet Lekarza Rodzinnego – lekarz Irena Pilch, Miasteczko Krajeńskie, ul. Kościuszki 38, obejmuje on swym zasięgiem większą część mieszkańców Gminy, pozostała część wybrała lekarza pierwszego kontaktu w ościennych gminach lub w Pile,
- Zespół Pielęgniarki i Położnej Środowiskowo-Rodzinnej „Zdrowie”, Miasteczko Krajeńskie, ul. Kościuszki 10 – jedna pielęgniarka środowiskowo-rodzinna i jedna położna środowiskowo-rodzinna, w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia,

- Zakład Pielęgniarek i Higienistek Środowiskowo-Szkolnych s.c. „Szkol -Med.” – Gabinet Pielęgniarki Szkolnej, Miasteczko Krajeńskie, ul. Szkolna 1, dba o zdrowie uczniów Szkoły Podstawowej i Publicznego Gimnazjum w Miasteczku Krajeńskim (w ramach kontraktu z NFZ zatrudniona w tym gabinecie jest jedna pielęgniarka),
- Prywatny Gabinet Stomatologiczny w Miasteczku Krajeńskim, prowadzony przez Niepubliczny Zakład, dba o stan uzębienia naszych mieszkańców,

Mieszkańcy mogą korzystać ze specjalistycznych gabinetów lekarskich, które mają podpisane kontrakty z NFZ, jednak ilość przyznanych im punktów jest niewystarczająca do potrzeb. W Miasteczku Krajeńskim Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Rehabilitacji Leonarda Kowalczyk, w Miasteczku Krajeńskim. W Miasteczku Krajeńskim jest Punkt konsultacyjno-informacyjny, finansowany w ramach profilaktyki alkoholowej, w którym przyjmuje raz w tygodniu psychoterapeuta. W ww. punkcie prowadzone było również poradnictwo prawne.

Pomoc społeczna

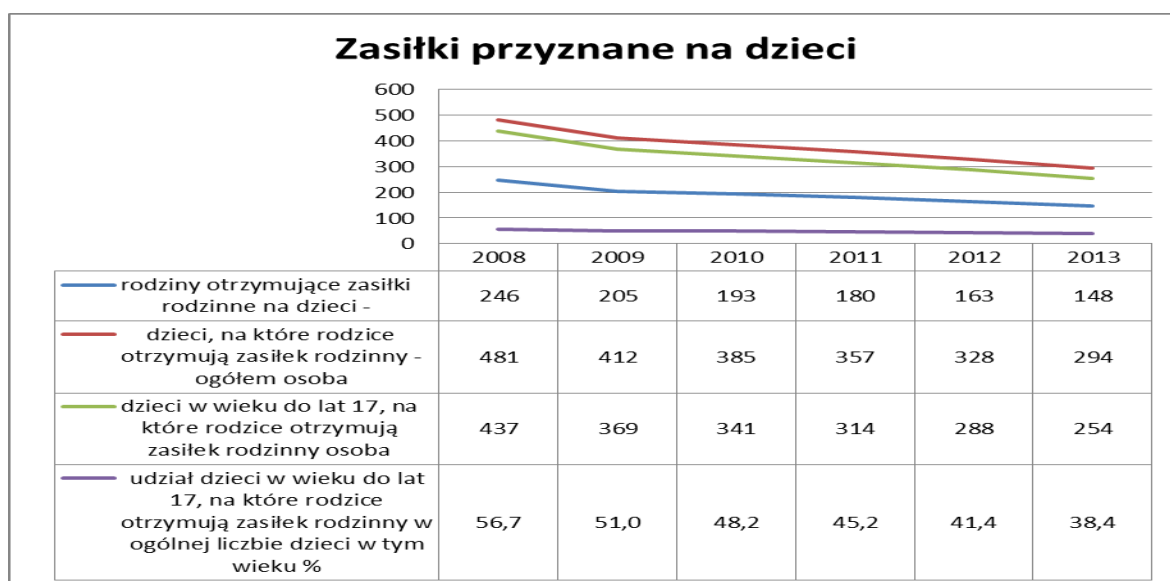
Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zadania realizowane przez Ośrodek obejmują zadania własne (zasiłki celowe i celowe specjalne, kierowanie do DPS i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym, podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy), zadania własne o charakterze obowiązkowym, zadania zlecone (przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną, kierowanie do środowiskowych domów samopomocy, realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia, przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, przyznawanie i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego).

Ośrodek poza zadaniami statutowymi prowadzi następujące działania:

- przedświąteczna zbiórka żywności,
- zbiórka odzieży, sprzętu AGD, mebli,
- dystrybucja żywności z Banku Żywności,
- okresowo udział w olimpiadach dla osób niepełnosprawnych organizowanych przez LZS w Pile,
- realizacja (od 2013 r.) projektu „Ścieżka sukcesu” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego – program skierowany do osób w wieku 18-30 lat, mający na celu aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- przystąpienie w 2014 r. do realizacji projektu „Nowa perspektywa” skierowanego do osób w wieku 30-60 lat,
- współorganizacja corocznej Wigilii dla osób starszych i samotnych z terenu Gminy Miasteczko Krajeńskie.

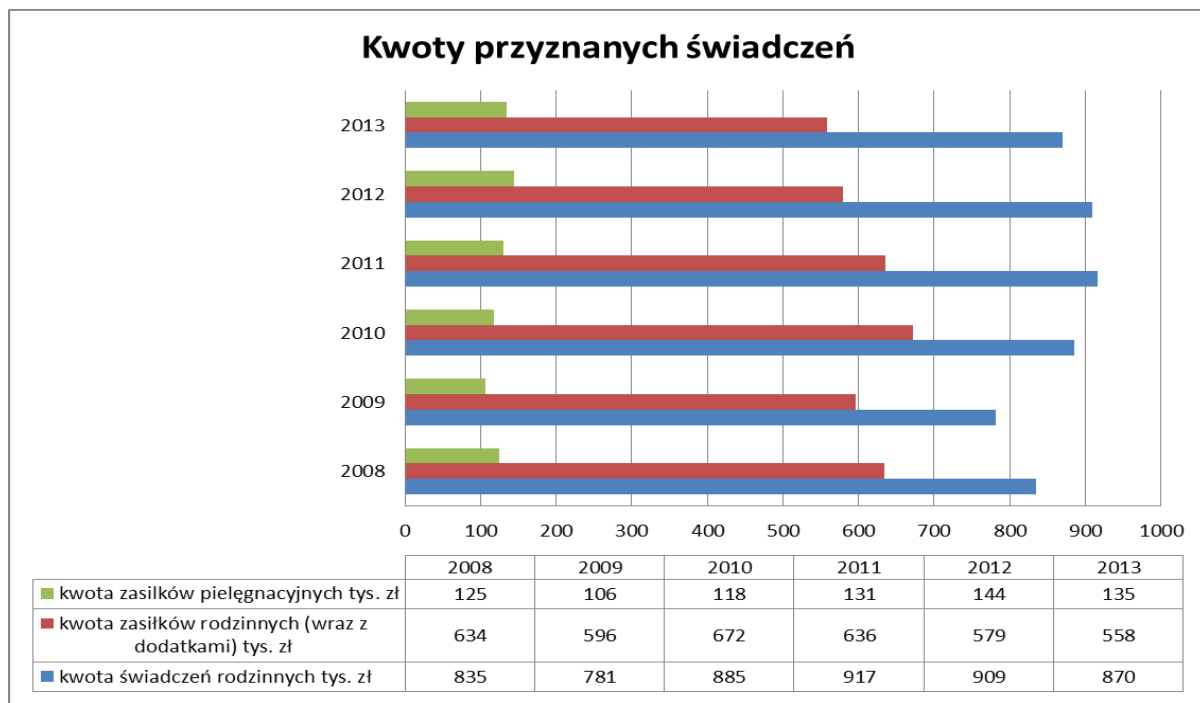
Wykres 23. Zasiłki przyznane na dzieci w latach 2008-2013

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

Wykres przedstawia ilość zasiłków przyznanych przez GOPS w latach 2008-2013. Widoczne jest zmniejszanie się ilości przyznawanych zasiłków we wszystkich analizowanych kategoriach. Kwoty świadczeń utrzymują się na podobnym poziomie.

Wykres 24. Kwoty przyznanych świadczeń z pomocy społecznej w latach 2008-2013

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS; www.stat.gov.pl

III.8. Dziedzictwo kulturowe

Wobec braku wystarczających źródeł historycznych i kartograficznych trudne jest jednoznaczne określenie dokładnego czasu powstania sieci osadniczej na terenie obecnej gminy Miasteczko Krajeńskie. Pojedyncze historyczne wzmianki w średniowiecznych dokumentach dowodzą, iż większość wsi razem z Miasteczkiem Krajeńskim posiada średniowieczną metrykę. Najprawdopodobniej w okresie nowożytnym sieć osadnicza na terenie obecnej gminy była już zasadniczo ukształtowana. W okresie późniejszym (XIX w. i pocz. XX w.) miały miejsce stosunkowo nieznaczne przeobrażenia w układzie miejscowości, np. założona została osada folwarczna (Solnówko) oraz wieś o rozproszonym układzie zabudowy (Arentowo), rozbudowane również zostały istniejące założenia dworskie (Brzostowo, Grabówno).

Historyczne układy przestrzenne wsi ulegały na przestrzeni wieków znacznym zmianom. Brak źródeł historycznych i kartograficznych uniemożliwia dokładne odtworzenie kolejnych faz rozwoju przestrzennego poszczególnych wsi. Pożary, które nawiedzały ścieśnione wsie powodowały często całkowite zniszczenia zagród. Pogorzelnicy wznosili nowe zabudowania z dala od centrum wsi, a w okresie zaboru władze pruskie nakazywały im niekiedy przenoszenie się na odległe pustkowia.

Miasteczko Krajeńskie, niezwykle malowniczo położone w długim wąwozie między morenowymi wzgórzami, założone zostało przy skrzyżowaniu lokalnych dróg. Podstawę układ u przestrzennego stanowi wydłużony rynek oraz ulica wprowadzająca do miejscowości trakt z Wyrzyska. Miasteczko Krajeńskie mimo posiadania w przeszłości statusu miasta, było miejscowością w dużej mierze o charakterze rolniczym. Sytuacja to wpłynęła w sposób decydujący na sposób zabudowy, która obejmuje jedynie obrzeża ulic oraz rynku i nie wykształcona została w formie bloków urbanistycznych. Od strony południowej zabudowa została ograniczona linią kolejową Piła-Bydgoszcz (z 1851 r.). Na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie historyczny układ przestrzenny owalnicy, należący do najstarszych średniowiecznych rozplanowań wiejskich zachowany pozostał we wsi Grabionna. Układ przestrzenny oparty o skrzyżowanie czterech dróg występuje w Brzostowie; w Grabównie - układ stanowiący zasadniczy trzon miejscowości składa się z dwóch bloków wpisanych w prostokąt, ograniczony od południa historycznym traktem komunikacyjnym Piła-Bydgoszcz. Układ przestrzenny wsi: Miasteczko Huby i Wolska reprezentuje układ zbliżony do typu ulicówki z zabudową o zróżnicowanej gęstości, najczęściej usytuowaną po obu stronach drogi; zabudowa w Marianowie, Okalińcu i Arentowie pozostaje natomiast w układzie rozproszonym, nie tworząc określonego układu urbanistycznego.

Gmina Miasteczko Krajeńskie w stosunku do innych rejonów Wielkopolski posiada niewiele zabytków dawnej architektury. Wsie należące do obecnej gminy nie stanowiły znaczących ośrodków gospodarczych ani politycznych, nie były też głównymi siedzibami rodów szlacheckich. Stąd też brak nowożytnej świeckiej architektury reprezentacyjnej i okazałych kościołów. Zabudowa omawianego regionu stanowiła przez stulecia zabudowę najbiedniejszej wiejskiej warstwy społecznej. Obecny wizerunek wsi odbiega już znacznie od dawnych tradycyjnych wzorców, zwłaszcza że pod k. XVIII w. obowiązywał wydany przez pruską administrację zakaz wznoszenia budowli całkowicie z drewna. Zginęły z zabudowy wiejskiej budynki wyłącznie lepienie z gliny. Również obiekty wzniesione w konstrukcji węglowej i innych konstrukcjach drewnianych praktycznie już nie występują, podobnie rzadko spotykane są obiekty szachulcowe.

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Historyczna zabudowa występuje najliczniej na terenie wsi Miasteczko Krajeńskie. Dominantą architektoniczną i wysokościową wsi stanowi kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, usytuowany na eksponowanym miejscu, na zboczu wzgórza, na północny-wschód od rynku. Jest to kościół (nr rej. A - 482) wzniesiony w latach 1898-99, po pożarze poprzedniej szachulcowej świątyni. Kościół został zbudowany z użyciem popularnych w tym czasie form neogotyckich. Charakterystyczne ceglane elewacje ozdobione zostały fryzami i profilowanymi gzymsami. Zespół kościoła uzupełniają ceglane budynki plebani (1911 r.) i organistówki (1905 r.) Mimo, że Miasteczko Krajeńskie, które pod względem administracyjnym od 1972 roku zaliczane jest do wsi, zachowała zwartą zabudowę oraz rozplanowanie przestrzenne charakterystyczne dla małego miasteczka o dominującej funkcji rolniczej. Zachowany pozostał historyczny układ działek z murowanym budynkiem mieszkalnym ustawionym kalenicą równoległą do ulicy oraz budynkami gospodarczymi w głębi. Charakter taki posiada zabudowa rynku (pl. Wolności) i najwcześniej zabudowanej ulicy Dąbrowskiego i w części ul. Kościuszki. Najstarsze zachowane obiekty architektury mieszkalnej pochodzą z poł. XIX w. (ok. 1850-51 r.); liczniej zachowane zostały domy wzniesione na przestrzeni drugiej połowy XIX w., a zwłaszcza na pocz. XX w. (1900-1920 r.). Zabudowa występuje w układzie zwartym. Przy rynku (pl. Wolności), ul. Dąbrowskiego i częściowo ul. Kościuszki zachowana jest ona tak licznie, że tworzy całe ciągi historycznej architektury. Reprezentuje ona skromną zabudowę z dominującym tradycyjnym typem parterowego domu, nakrytego wysokim dachem dwuspadowym. Jedynie przy rynku charakteryzuje się większym zróżnicowaniem; pojedyncze domy są wyższe, dwukondygnacyjne, z bardziej ozdobnym opracowaniem elewacji. Pojawia się dekoracyjny detal architektoniczny: profilowane gzymsy, fryzy, opaski okienne: w jednym przypadku występuje przykład niewielkiej kamienicy z bogatszym detalem eklektycznym: zachowany również pozostał przykład dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego, wzniesionego w konstrukcji szachulcowej.

W pozostałych wsiach położonych na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie zachowana jest również dawna zabudowa gospodarstw wiejskich. Obiekty budownictwa wiejskiego objęte ochroną konserwatorską pochodzą głównie z XIX w. i pocz. XX w. Zachowana historyczna zabudowa mieszkalna charakterystyczna jest dla architektury wiejskiej tego okresu i regionu; w przeważającej części reprezentuje typ domu parterowego, murowanego z cegły, niekiedy otynkowanego, nakrytego wysokim dachem dwuspadowym z pokryciem dachówką ceramiczną. Domy, ustawione najczęściej kalenicą równoległą do drogi, posiadają skromne pozbawione detali architektonicznych (niekiedy z ceglanymi gzymsami) elewacje. Często oprócz domu mieszkalnego zachowane zostały również budynki gospodarcze, predysponując do objęcia ochroną konserwatorską zagrody wiejskiej jako nierozdzielnej całości dawnego „obejścia” chłopskiego. Obiekty te, zachowane są w różnym stopniu, często posiadają współczesne przybudówki, w wielu dokonano powiększenia pierwotnych otworów okiennych wymiany dawnej stolarki okiennej oraz drzwiowej. Zachowana jednak pozostała dawna, tradycyjna bryła; a niektóre domy zachowały jeszcze oryginalną stolarkę okienną i drzwiową, często ozdobnie rzeźbioną. Najwięcej historycznej zabudowy zachowało się na terenie wsi Grabówno i Grabionna.

W przeszłości w wielu wsiach obok układu zabudowy wiejskiej istniało założenie pałacowo (lub dworsko) - parkowe wraz z folwarkiem. Założenia te w swym obecnym kształcie zostały wzniesione na przestrzeni XIX w. Na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie zwarte kompleksy przestrzenne tworzą zespoły pałacowo-parkowe w Grabównie i Brzostowie. Zespoły zachowały czytelny układ dawnego założenia, gdzie obiekt rezydencjonalny oraz park zachowane są w stopniu dobrym, zmiany natomiast dotyczą głównie rozplanowania przestrzennego zabudowań

folwarcznych. Obiekty gospodarskie dawnego folwarku uległy w mniejszym lub większym stopniu zniszczeniu; niektóre z dawnych zabudowań gospodarczych zostały przebudowane lub rozebrane, wzniesiono również nowe obiekty. W Brzostowie zespół pałacowo-parkowy usytuowany został w południowo-zachodniej części wsi. Pałac (nr rej. A 594) wzniesiony został w k. XIX w. dla ówczesnych właścicieli wsi - rodziny Rosenau. Początkowo parterowy z piętrową wystawką oraz czterokolumnowym portykiem w elewacji frontowej, został po pożarze w 1964 r. przebudowany - nadbudowane zostało piętro. W części parterowej zachowany pozostał ozdobny detal architektoniczny, charakterystyczny dla obiektów wzniesionych w popularnym w tym czasie, szeroko pojętym stylu historyzmu. Rezydencja otoczona jest rozległym parkiem (nr rej. A - 309) o powierzchni 1,3 ha, założonym najprawdopodobniej w 2 poł. XIX w. Park posiada swobodny układ kompozycyjny, brak osi widokowych a ciągi komunikacyjne tworzą nieregularną siatkę. Na północ od zespołu pałacowo-parkowego usytuowany został folwark. Po przeprowadzonej w 1914 r. przez władze pruskie częściowej parcelacji majątku i sprowadzeniu niemieckich kolonistów, pierwotny układ założenia został zmieniony. Z dawnych obiektów gospodarczych zachowane pozostały: gorzelnia z 3-4 ćw. XIX w. oraz cztery budynki inwentarsko-gospodarcze.

Założenie dworsko-parkowe w Grabównie znajduje się w północno-zachodniej części wsi. W skład zespołu wchodzi dwa obiekty rezydencjonalne: tzw. „stary dwór” (nr rej. A - 302) z ok. poł. XIX w. oraz nieco późniejszy pałac, wzniesiony na terenie parku w 1855 r. Dwór usytuowany został jako perspektywiczne zamknięcie głównej drogi dojazdowej. Dwór, o prostych klasycystycznych formach, jest obiektem parterowym z piętrową trójosiową wystawką, nakryty wysokim dachem łamanym z pokryciem czerwoną dachówką ceramiczną. Niewielkie założenie parkowe zlokalizowane zostało w zachodniej części zespołu. Obecnie park (nr rej. A - 311) uległ znacznej dewastacji, ponieważ pierwotnie łączył się z zielenią przy kościele. Drzewostan parkowy w Grabównie jest nieliczny, na uwagę zasługują stare okazy lipy drobnolistnej, chojny kanadyjskiej oraz jedlicy zielonej, których wiek można datować na ok. 100-120 lat. Usytuowany w parku pałac jest budynkiem o zróżnicowanej wysokości: pięciopiętrowa część środkowa - piętrowa, dwupiętrowe części boczne - parterowe, nakryte płaskimi dachami; zachowany pozostał skromny detal architektoniczny: profilowane gzymsy, opaski okienne oraz dekoracyjne motywy boniowania.

Istotne dziedzictwo kulturowe gminy Miasteczko Krajeńskie stanowią również dawne cmentarze, wymowne ślady przeszłości i historii. Do rejestru zabytków wpisany jest cmentarz katolicki w Miasteczku Krajeńskim (nr rej. A - 709); cmentarz założony w poł. XIX w. usytuowany jest niezwykle malowniczo na stoku wzgórza, w pobliżu zespołu kościoła parafialnego. Na cmentarzu znajdują się groby osób zasłużonych dla Miasteczka i okolicy, m.in. grób Michała i Józefy Drzymałów. Wśród zachowanego drzewostanu na uwagę zasługują aleje z tui, świerków i klonów. Pod ochroną konserwatorską na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie pozostają cmentarze ewangelickie z 2 poł. XIX w. w: Miasteczku. Brzostowie (z zachowaną kaplicą neogotycką grobową ówczesnych właścicieli - rodziny Rosenau, z 1866 r.), Grabównie, Wolsku i Wolsku Dolnym oraz cmentarz katolicki w Grabównie i cmentarz żydowski w Miasteczku Krajeńskim.⁸

Na terenie gminy znajdują się liczne stanowiska archeologiczne, podobnie jak w całym pasie sąsiadujących gmin nadnoteckich; mogą one stać się podstawą produktów turystyki kulturowej np. proponowanego podczas warsztatów strategicznych utworzenia szlaku człowieka pierwotnego.

---

⁸ Źródło : „Gmina Miasteczko Krajeńskie- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”

III.9. Społeczna diagnoza sytuacji gminy

Dla uzyskania informacji o postrzeganiu przez mieszkańców najważniejszych obszarów życia w gminie przeprowadzono ankietę, która znajduje się w załączeniu do strategii. Ankietę rozpowszechniono poprzez szkoły i Urząd Gminy. Uzyskano łącznie 143 odpowiedzi. Ankietowanym zadano trzy pytania :

- Jak oceniają warunki życia w gminie?
- Które działania powinny być wykonane w pierwszej kolejności?
- Jaką gminą powinno być Miasteczko Krajeńskie?

Ad.1 Ocenie poddano następujące obszary : lokalny rynek pracy, opieka społeczna, bezpieczeństwo mieszkańców, edukacja przedszkolna, szkolnictwo podstawowe, szkolnictwo gimnazjalne, dostępność do kultury i rozrywki oraz sportu i rekreacji, stan dróg, ulic i chodników, stan środowiska naturalnego, estetyka gminy, atrakcyjność turystyczna, udogodnienia dla seniorów, opieka zdrowotna, dostęp do Internetu, wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, placówki usługowe i handel.

Spośród badanych obszarów przewaga ocen „przeciętnie” i „źle” była w obszarze rynku pracy, a w obszarze opieki społecznej przeważały oceny „przeciętnie”, w pozostałych obszarach przeważały oceny „przeciętnie” i „dobrze”.

Ad. 2 Ankietowani wskazali 5 obszarów, które powinny być rozwijane w pierwszej kolejności. Są to:

- Opieka zdrowotna
- Dostęp do Internetu
- Poszukiwanie inwestorów zewnętrznych
- Poprawa jakości edukacji
- Nakłady inwestycyjne na rozwój szkolnictwa

Ad. 3 W tym punkcie ankietowani mogli swobodnie wyrazić swoje oczekiwania względem gminy. Przytoczmy je tutaj w całości, ponieważ dopiero ich przegląd daje pełen obraz oczekiwań społeczności lokalnej.

- *Powinna być gminą rozwojową*
- *W wielu miejscowościach brak porządných dróg np. w Brzostowie na jednej drodze nie ma asfaltu. Na końcu niektórych miejscowości nie ma Internetu, brak atrakcji turystycznych*
- *Dobrze zorganizowaną, chcącą słuchać innych, otwartą na pomysły, rozwijającą się*
- *Zwiększyć wspomaganie małych firm. Obniżenie podatków. Powinna być przyjazna dla przedsiębiorców małych i średnich firm.*
- *Gmina przede wszystkim powinna być bezpieczna dla mieszkańców. Powinna wobec mnie skupiać się na poprawie warunków dla najmłodszych mieszkańców(rozbudowa przedszkola) oraz większego nakładu odnośnie opieki zdrowotnej*
- *Przyjazną, odpowiedzialną, twórczą, chętną do pomocy, otwartą na pomysły z zewnątrz, wychodzącą z inicjatywą do wszystkich grup społecznych, umożliwiającą podnoszenie kwalifikacji*
- *Najlepszą w Polsce i przyjazną dla mieszkańców*
- *Gminą ,której wizerunek to nie tylko samo Miasteczko ale również wioski, które do niej należą*
- *Rozwojowa- turystyka, brak miejsca w gminie dla młodzieży*

- *Bardziej dbającą o zabytki naszej gminy a także natury i doliny Noteci*
- *Każdy ma być traktowany tak samo, niższe podatki*
- *Gmina rolnicza, gdzie produkty wytworzone w rolnictwie są przetwarzane, przygotowane do sprzedaży i również stanowią zaplecze dla handlu*
- *Powinno się rozszerzyć opiekę zdrowotną*
- *Nie zadłużoną*
- *Innowacyjną pod względem ekologii, turystyki i kultury*
- *Powinna być bardzo żyta z mieszkańcami gmin*
- *Nowoczesna, schludna, czysta*
- *Przyjazna dla mieszkańców, sprawdzanie czy wszystkie gospodarstwa domowe posiadają pojemniki na nieczystości i przekonanie mieszkańców do segregowania odpadów oraz uświadamianie o szkodliwości spalania tworzyw sztucznych*
- *Otwartą na wszelkie propozycje i inwestorów zewnętrznych*
- *Wspomagając lokalnych przedsiębiorców. Trudno załatwić bieżące sprawy w gminie.*
- *Powinno się zmienić stan dróg, postarać się o zadbane boiska w wsiach. Robić częstsze festyny i więcej zajęć artystycznych.*
- *Gmina dostępna, informująca o różnych dotacjach dla firm ,więcej prowadzonych kursów dla osób niepracujących zawodowo, uczestnictwo w różnych prowadzonych projektach z Unii*
- *Gmina Miasteczko Krajeńskie powinna być przyjazna dla ludzi, dbająca również o sołectwa i bezpieczeństwo mieszkańców wsi np. brak chodników*
- *Gmina powinna dbać również o mieszkańców małych miejscowości, dbać o ich potrzeby i traktować wszystkich równo dorosłych jak i dzieci.*
- *Gmina powinna być pomocna mieszkańcom, świecić dobrym przykładem dla innych gmin*
- *Zorganizowaną, oferującą dużo wydarzeń dla młodzieży i nie tylko*
- *Powinna dbać o swoich mieszkańców, poprawiać jakość dróg, wspierać swoich przedsiębiorców, pomagać najuboższym*
- *Gmina powinna poprawić drogi do wsi, udostępnić młodzieży i dzieciom darmowy dostęp do sportu. Dostęp w szkole większy do Internetu. Stworzyć więcej miejsc pracy*
- *Przyjazną dla społeczeństwa, wspierającą młodzież i ludzi szukających pracy a także lokalnych przedsiębiorców, czystą i estetyczną, w której panuje ład i porządek, powinna być wizytówką Wielkopolski (jako najmniejsza gmina w województwie)*
- *Gmina powinna bardziej zadbać o wizerunek oraz zadbać o nowe miejsca pracy*
- *Moim zdaniem opieka zdrowotna, rozszerzenie ofert opieki przedszkolnej, chodniki w Brzostowie dla bezpieczeństwa dzieci*
- *Gmina dostępna dla mieszkańców, równowaga wsi a gmina ,lepsza opieka zdrowotna, może drugi lekarz*

IV. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem analizy strategicznej używanym podczas warsztatów strategicznych, dostępnym dla każdego; z uwagi na graficzną prezentację wyników w czterech polach (Silne strony,

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

słabe strony, szanse i zagrożenia) daje czytelny obraz sytuacji strategicznej gminy. Gmina jest analizowana w dwóch obszarach: pierwszy to cechy wewnętrzne gminy, drugi to otoczenie, na które gmina nie ma wpływu. W każdym z tych obszarów analizuje się cechy pozytywne oraz negatywne. Jednocześnie wyniki analizy SWOT są podstawą do wyboru określonego scenariusza rozwoju; przewaga cech w którymkolwiek z pól analizy oraz ich wzajemne relacje warunkują wybór jednego z 4 typów strategii: maxi-maxi, maxi-mini, mini-maxi, mini-mini. Podczas warsztatów strategicznych członkowie społeczności lokalnej opracowali analizę SWOT w 4 kluczowych dla rozwoju gminy obszarach: Gospodarka, Infrastruktura, Społeczeństwo, Środowisko naturalne.

Tabela 17. Analiza SWOT - GOSPODARKA

Silne strony	Słabe strony
• Dobrze rozwinięty sektor rolniczy • Średnia szkoła rolnicza • Dobre połączenia komunikacyjne • Atrakcyjne tereny do rozwoju agroturystyki • Pracownik Ośrodka Doradztwa Rolniczego na wysokim poziomie • Sprzyjający klimat dla rozwoju przedsiębiorczości	• Mała liczba małych przedsiębiorstw • Brak przetwórstwa rolniczego • Niska przedsiębiorczość (brak świadomości) • Mały rynek zbytu • Ograniczony dostęp do technologii
Szanse	Zagrożenia
• Bliskość Piły –ryнку pracy • Modernizacja rolnictwa –nowe technologie • Agroturystyka-dywersyfikacja dochodów • Rozwój usług rolniczych • Wykorzystanie środków unijnych • Powstanie zakładu skupującego owoce	• Niechęć rolników do zrzeszania się • Migracja młodego pokolenia • Starzenie się społeczeństwa • Ubożenie społeczeństwa • Zmiany w dochodach gminy

Tabela 18. Analiza SWOT – INFRASTRUKTURA

Silne strony	Słabe strony
• Oczyszczalnia i sieć kanalizacji sanitarnej, wodociągowej • Nowe energooszczędne, mało awaryjne oświetlenie drogowe • Nowe place zabaw • Dobry stan dróg powiatowych oraz drogi krajowej • Istnienie LGD • Częściowa gazyfikacja gminy • Naturalne źródła wody	• Za małe przedszkole • Zdewastowane obiekty sportowe • Zły stan techniczny domu kultury w MK • Niewystarczająca baza opieki zdrowotnej • Brak żłobka • Niedostateczna ilość ścieżek rowerowych, chodników i parkingów • Brak opieki nad osobami starszymi (brak domu opieki) • Słaba baza agroturystyczna • Zły stan nawierzchni dróg gminnych
Szanse	Zagrożenia
• Istniejące szlaki komunikacyjne – drogowe i kolejowe • Szlak wodny –rzeka Noteć • Środki zewnętrzne	• Niestabilne prawo • Odptyw ludności z gminy • Brak inwestorów zewnętrznych • Zadłużenie gminy

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Budowa szerokopasmowej sieci internetowej	Dekapitalizacja sieci i urządzeń wodociągowych

Tabela 19. Analiza SWOT – SPOŁECZEŃSTWO

Silne strony	Słabe strony
- Technikum Rolnicze pod nadzorem Ministerstwa Rolnictwa bardzo dobrze wyposażone w pomoce dydaktyczne - Liczne obiekty infrastruktury społecznej: biblioteka, dom kultury, klub sportowy, hala, orlik - Wyposażone świetlice wiejskie i place zabaw - Ośrodek zdrowia, gabinet rehabilitacji, dobre zabezpieczenie usług medycznych - Działający Związek Emerytów i Rencistów	- Mało miejsc pracy - Słabe finansowanie działalności ośrodków kultury i imprez kulturalnych - Brak lekarzy specjalistów finansowanych z NFZ - Brak miejsc wypoczynku, spotkań, (parki), ścieżki rowerowe - Niewystarczająca opieka nad osobami starszymi - Zły stan techniczny domu kultury - Mała aktywność mieszkańców w sferze społecznej
Szanse	Zagrożenia
- Ściąganie uczniów z ościennych gmin do szkoły rolniczej - Możliwość organizowania imprez dla młodzieży, dorosłych i dzieci - Możliwość nawiązania współpracy z organizacjami i jednostkami rządowymi - Pozyskanie animatorów życia społecznego	- Konieczność wyjazdów społeczności za granicę w celu poszukiwania pracy - Migracja mieszkańców do miast i zagranicę - Dostępność do używek, dopalaczy i środków odurzających - Wyuczona bezradność - Starzenie i ubożenie

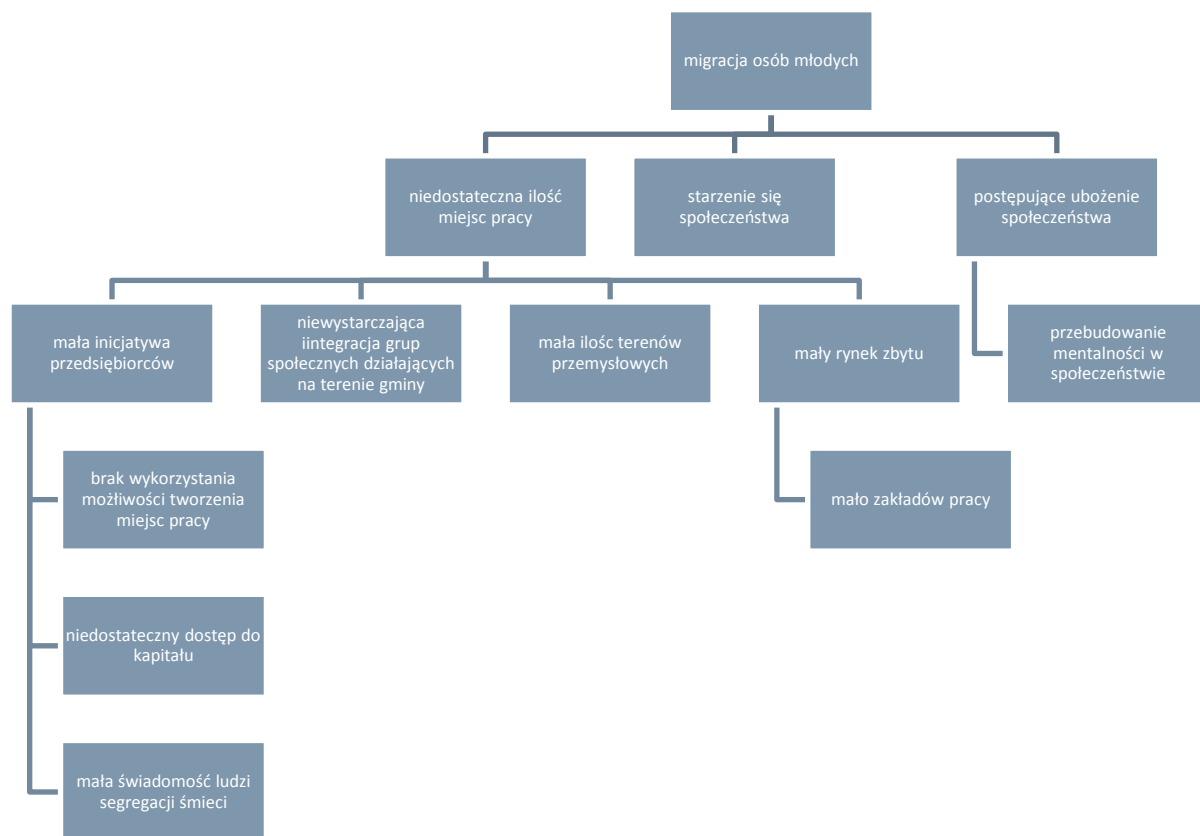
Tabela 20. Analiza SWOT – ŚRODOWISKO NATURALNE

Silne strony	Słabe strony
- Walory krajobrazowe (urozmaicenie terenu) - Czyste środowisko - Dużą dostępność do owoców - Bogata fauna - Rzeka Noteć (dostępność) - Uregulowana gospodarka odpadami - Sprawną działalność OSP - Edukacja przyrodniczo – ekologiczna	- Trudności w zagospodarowaniu terenów Doliny Noteci - Natura 2000 - Niedostateczny rozwój infrastruktury turystycznej - Brak regulacji rzeki Noteć - Niska świadomość ekologiczna
Szanse	Zagrożenia
- Korzystne położenie komunikacyjne (K10 R1) - Szkoła ponadgimnazjalna - Turystyka historyczna (Drzymała) - Rozwój agroturystyki - Droga wodna E 70 - Rozwój drobnych usług turystycznych	- Bliskie sąsiedztwo zakładu utylizacyjnego - Migracja młodych ludzi - Sąsiedztwo obiektów przemysłowych - Ocieplenie globalne - Farmerystyka (monokultura i chemizacja)

Dla uzyskania bardziej precyzyjnych wyników analizy zastosowano również metodę drzewa problemów dla analizy problemów występujących w poszczególnych obszarach. W połączeniu z wynikami analizy SWOT jej wyniki były podstawą formułowania celów strategii. Wiele z problemów wskazanych podczas analizy SWOT znalazło swoje potwierdzenie, część z nich pojawiła się dopiero w trakcie pracy metodą drzewa problemów.

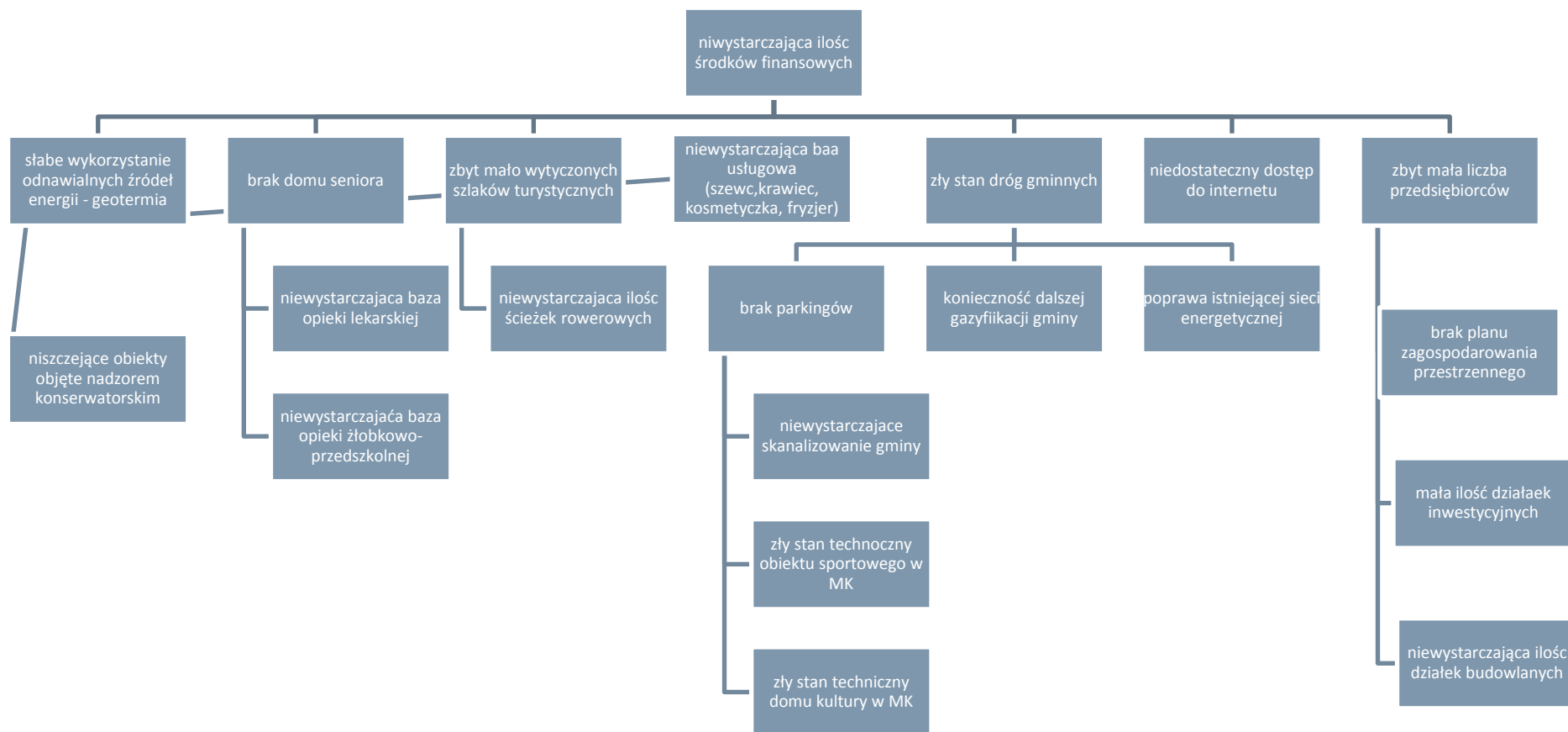
Poniżej przedstawiamy, jak wyglądają efekty pracy w poszczególnych grupach:

Rysunek 3. Drzewo problemów – Gospodarka

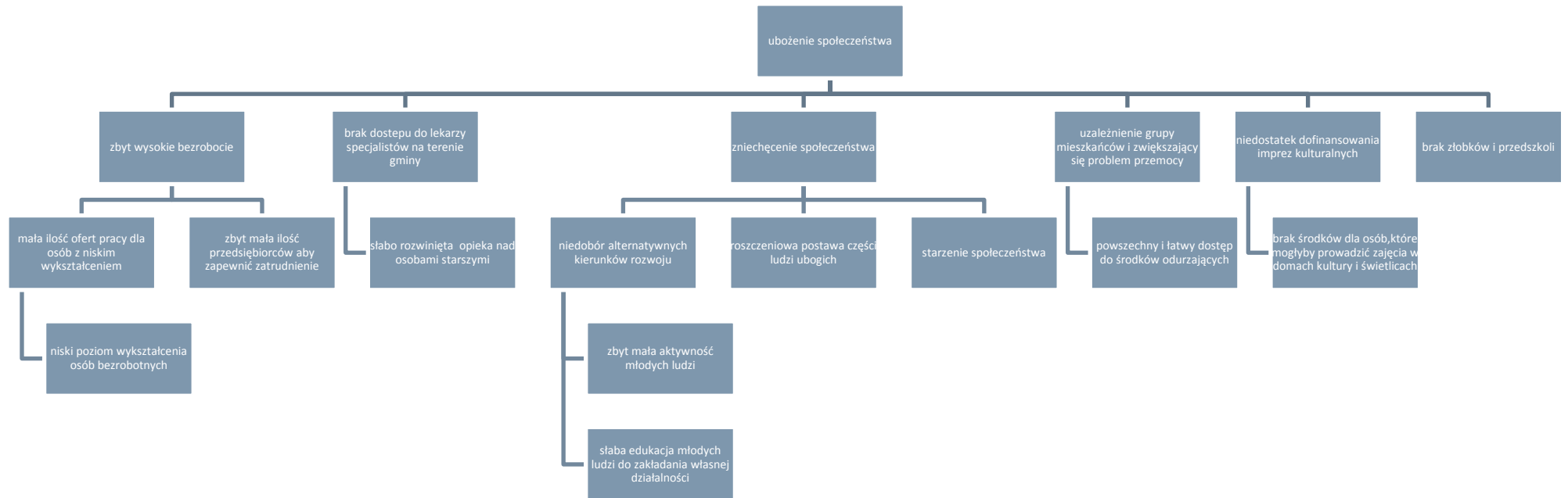
Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Rysunek 4. Drzewo problemów –Infrastruktura

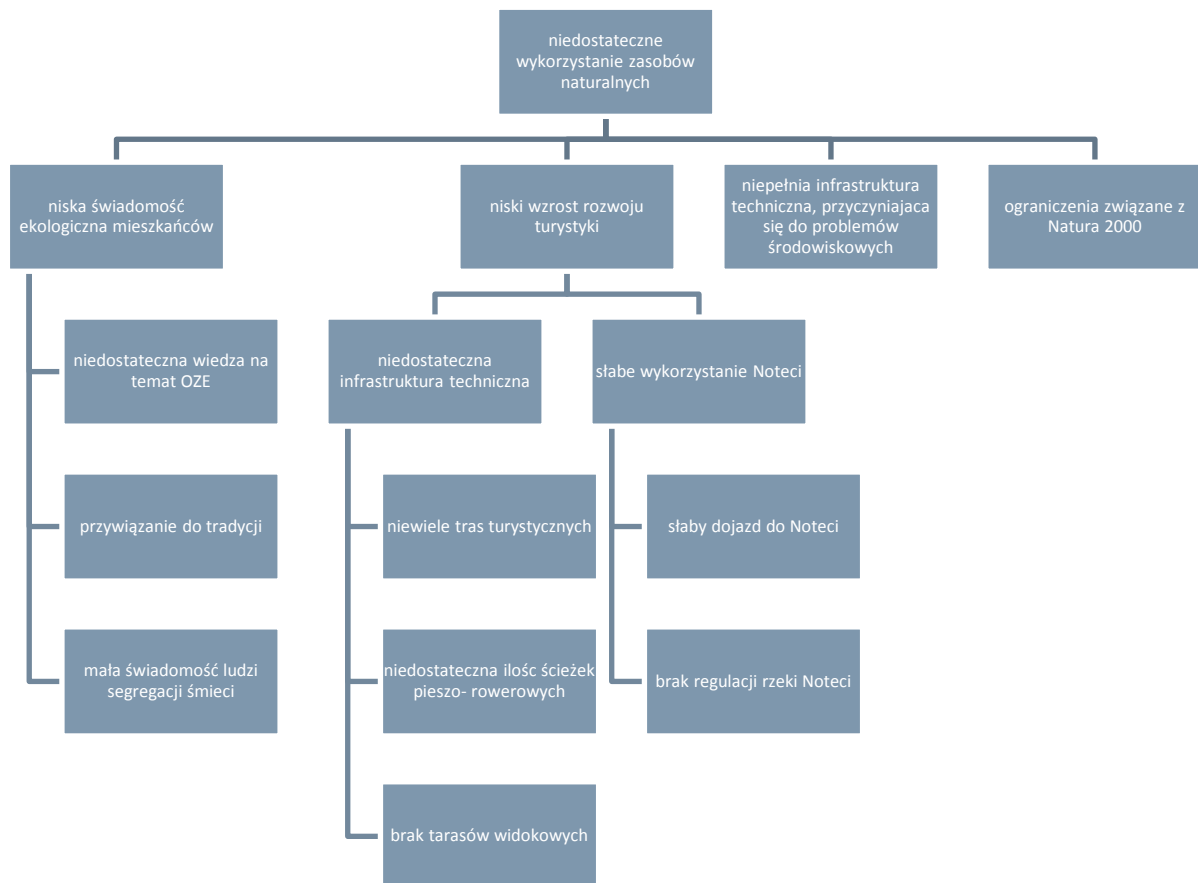

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Rysunek 5. Drzewo problemów – społeczność

Rysunek 6. Drzewo problemów środowisko

V. MODEL ROZWOJU

Punkt wyjścia do dalszego tworzenia strategii, jakim jest analiza SWOT i drzewo problemów, daje odpowiedź na pytanie – w jakim kierunku powinna zmierzać gmina nie mówi jednak w jaki sposób to osiągnąć; mówiąc prosto jaki wariant realizacji strategii przyjąć. Choć z ww. analiz wyłaniają się pewne wskazówki, to ostateczny wybór jest domeną władz gminy, to one na mocy społecznego mandatu decydują o wykorzystaniu zasobów dla osiągnięcia celów strategii. SRWW do 2020 r. zarysowuje trzy możliwe do realizacji scenariusze. Ze względu na ich duże znaczenie dla dalszych prac nad naszą strategią rozważań przytoczymy je w całości:

Scenariusz I - dynamicznego rozwoju: scenariusz najbardziej optymistyczny, w którym prawie wszystkie czynniki, z nielicznymi wyjątkami, mają wartości najwyższe. W modelu tym uwarunkowania zewnętrzne są najkorzystniejsze z możliwych. Umiarkowane jest tempo wzrostu kraju, a system prawny nieco bardziej przyjazny. Jakość przywództwa sprzyja rozwojowi kapitału społecznego, co pozwala dobrze wykorzystać szanse. Przemiany kulturowe ukierunkowane są na wzrost otwartości i współpracę. Kompleksowe działania władz obejmują edukację, rozbudowę infrastruktury, wsparcie dla konkretnych branż i konkurencyjnej współpracy. Współpraca ta jest źródłem sukcesu: innowacyjności i powstania kilku marek znanych na całym świecie. Beneficjentami są nie tylko wybrane kategorie społeczne, lecz wszyscy mieszkańcy.

Scenariusz II - rozwoju wyspowego: scenariusz realistyczny, umiarkowanie progresywny, z kontrastami (niezrównoważony), rozwój głównie Poznania z bliskim otoczeniem (aglomeracji poznańskiej). W którym uwarunkowania zewnętrzne są zróżnicowane: umiarkowane tempo wzrostu kraju, system prawny nadal nieprzyjazny. Jakość przywództwa jest niska. Dominuje podejście liberalne. Wsparcie i harmonizacja rozwoju niedostateczne, nieskuteczne. Społeczeństwo Regionu znacząco rozwarstwia się. Rozwój gospodarczy dynamizuje się głównie w Poznaniu i w nielicznych innych miastach, które aktywizują swoje otoczenie. Młodzi, wykształceni ludzie odpływają ze znacznej części Regionu, co obniża tam zdolności rozwojowe. Bardziej niż społeczeństwo obywatelskie, aktywne są grupy interesów, które potrafią przeforsować rozwiązania korzystne dla nich. Poziom innowacyjności jest umiarkowany. Powstają marki konkurencyjne na rynkach Europy Centralnej i Wschodniej, ale brak marek znanych na całym świecie.

Scenariusz III - trudnego rozwoju: w warunkach zagrożenia stagnacją następuje mobilizacja. Przyczynia się ona do powolnego, ale stabilnego i zrównoważonego rozwoju. Scenariusz ten można określić jako "biednie, ale szczęśliwie". Zakłada on, że rozwój będzie niewielki, ale dzięki odpowiedzialnemu przywództwu bardziej zrównoważony, oparty na odmiennej niż obecnie hierarchii wartości, czyli bardziej „być” niż „mieć”. Gdzie uwarunkowania zewnętrzne są niekorzystne, tempo wzrostu kraju niskie, system prawny nadal nieprzyjazny. Zagrożenie stagnacją mobilizuje do działań w sferze społecznej, co pozwala przetrwać trudne warunki. Jakość przywództwa w regionie jest wysoka, choć bardziej w sferze społecznej i politycznej, niż gospodarczej. Udaje się włączyć w działania wiele instytucji publicznych i organizacji samorządowych. Dzięki temu oraz dzięki powszechnej debacie rośnie kapitał społeczny. W obliczu trudności wzmacniają się więzi. Dominuje kultura oparta na tradycji, a w postawach niechęć wobec przybyszów.

Zebrani na warsztatach przedstawiciele społeczności lokalnej skłaniali się ku wyborowi scenariusza dynamicznego rozwoju gminy, jednak w obliczu wysokiego zadłużenia gminy, które będzie sukcesywnie zmniejszane przez pierwsze lata realizacji strategii najbardziej realny wydaje się być scenariusz

trudnego rozwoju – mobilizujący niewykorzystane dotąd zasoby, włączający całe społeczeństwo do pracy nad przyszłością gminy.

VI. WIZJA ROZWOJU

Po dokonaniu analizy SWOT i określeniu najważniejszych problemów Gminy Miasteczko Krajeńskie zebrani przystąpili do określenia wizji rozwoju gminy. Poproszeni zostali o wyrażenie jednym lub kilkoma słowami cech najlepiej opisujących gminę w 2023 r. Świadomie zdecydowano się na takie ograniczenie, ponieważ wizja sformułowana podczas opracowania strategii w 2007 r. była bardzo długa, podawała zbyt wiele szczegółów a przez to była trudna do wdrażania. Obecna wizja objęła najważniejsze sfery rozwoju społeczno- gospodarczego i brzmi ona:

Gmina Miasteczko Krajeńskie w 2023 r. w wyniku osiągania celów strategii ma być gminą spójną pod względem społecznym , przyjazną dla wszystkich mieszkańców w której :

- żyje się nowocześnie i szczęśliwie, mieszkańcy są aktywni;
- panują: czystość, ład, porządek i spokój, widać uśmiechnięte twarze mieszkańców;
- panuje kultura innowacyjności; gminę określić można jako „Ogród wiedzy”;
- gmina jest przyjazna dla turystów, rozwinięta jest turystyka, na terenie gminy są liczni turyści - jest Mekką Turystyczną: dominuje turystyka celowa –szlak człowieka pierwotnego i turystyka przyrodnicza;
- jest powszechny dostęp do mediów(woda, gaz, kanalizacja);
- rozwinięta jest przedsiębiorczość oraz powstaje więcej miejsc pracy;
- dba się o zrównoważony rozwój, wykorzystywane są naturalne źródła energii, jest czyste środowisko a walory naturalne gminy są jednym z czynników rozwoju;
- otoczenie jest zadbane; z wygodnymi drogami do wszystkich miejscowości i chodnikami o dobrym stanie nawierzchni , istnieją liczne ścieżki rowerowe;
- samorząd gminy jest gospodarny i aktywny (dbający o rozwój gminy), nie ma zadłużenia gminy.

VII.MISJA GMINY

Misją Gminy Miasteczko Krajeńskie jest budować przyjazne mieszkańcom otoczenie, wspierać aktywność mieszkańców, wykorzystywać walory naturalne, zwiększać poziom współpracy i wykorzystanie środków zewnętrznych .

Podstawą realizacji misji jest wejście na nowe tory rozwoju, poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań problemów gminy, tworzenie klimatu partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju - integracja wszelkich podmiotów działających na terenie gminy; sprawne i efektywne zarządzanie wprowadzające klimat innowacyjności i współpracy.

VIII. CELE STRATEGII

Cele strategii Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023 są odpowiedzią na problemy, szanse i zagrożenia które pojawiły się podczas analizy SWOT i pracy nad określeniem głównych problemów gminy. Mają one układ hierarchiczny, tzn. że problemy bardziej ogólne mają swoje odzwierciedlenie w celach szczegółowych, a dla celów szczegółowych zaproponowano ich sposoby realizacji – przedsięwzięcia składające się z jednego bądź kilku zadań. Cele ogólne są ze sobą wzajemnie powiązane, czyli osiągnięcie jednego z celów przyczynia się do realizacji pozostałych celów. Wszystkie z nich są jednakowo ważne dla realizacji wizji Gminy Miasteczko Krajeńskie.

W Strategii wyróżniono 6 celów ogólnych :

1. Cel 1 Zwiększenie zasobów i wyrównanie potencjałów społecznych
2. Cel 2 Zwiększenie ilości miejsc pracy
3. Cel 3 Poprawa stanu infrastruktury
4. Cel 4 Poprawa dostępności komunikacyjnej i spójności komunikacyjnej
5. Cel 5 Poprawa stanu środowiska
6. Cel 6 Poprawa efektywności zarządzania gminą

Przypisano do nich cele szczegółowe, określono przedsięwzięcia (czyli zestawy zadań do realizacji) oraz zidentyfikowano najważniejsze zadania.

VIII.1. Cele ogólne i szczegółowe.

Tabela 21. Cele ogólne i szczegółowe

Cel ogólny 1	Zwiększenie zasobów i wyrównanie potencjałów społecznych
Cel szczegółowy 1.1	Poprawa dostępu do specjalistycznych usług medycznych
Przedsięwzięcie 1.1.1	Rozwój bazy opieki lekarskiej
Zadania	Rozbudowa ośrodka zdrowia w MK, pozyskanie usług lekarzy specjalistów (stomatolog)
	Tworzenie gabinetów dla lekarzy specjalistów z NFZ (GOPS do UG)
Cel szczegółowy 1.2	Ochrona dziedzictwa kulturowego

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Przedsięwzięcie 1.2.1	Restauracja obiektów objętych nadzorem konserwatorskim
	Zagospodarowanie budynku po kinie Wiarus
Cel szczegółowy 1.3	Tworzenie warunków do rozwoju rodzin
Przedsięwzięcie 1.3.1	Rozwój bazy opieki żłobkowo-przedszkolnej
Zadania	Rozbudowa obiektu przedszkola w MK wraz z utworzeniem miejsc żłobkowych
Przedsięwzięcie 1.3.2	Rozwój bazy edukacyjnej
Zadania	Dostosowanie istniejącego budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych
	Poprawa estetyki terenu przy budynku
	Remont wewnętrzny istniejącego budynku szkoły
	Wykonanie boisk przyszkolnych z bieżnią w Miasteczku Krajeńskim i Grabionnej
Cel szczegółowy 1.4	Zapewnienie opieki nad osobami starszymi
Przedsięwzięcie 1.4.1	Rozwój opieki nad osobami starszymi
Zadania	Budowa domu seniora (dzienny lub całodobowy)
	Prywatne domy opieki zwolnione z podatków
	Ulgi dla osób sprawujących opiekę
	Twórcze wykorzystanie potencjału osób starszych i tworzenie im warunków do godnego życia
Cel szczegółowy 1.5	Tworzenie warunków dla rozwoju kultury i sportu
Przedsięwzięcie 1.5.1	Poprawa stanu bazy i finansowania sportu i kultury
Zadania	Kompleksowe wykonanie boiska sportowego w Miasteczku Krajeńskim wraz z budynkiem socjalnym, placem zabaw, siłownią zewnętrzną
	Przygotowanie bazy do prowadzenia działalności kulturalnej odpowiadającej współczesnym standardom
	Wzrost finansowania imprez kulturalnych
	Rozwój oferty kulturalnej

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Cel szczegółowy 1.6	Wsparcie budowy kapitału społecznego
Przedsięwzięcie 1.6.1	Wzrost integracji społeczności lokalnej
Zadania	Organizowanie imprez tematycznych dla zróżnicowanych grup odbiorców
	Pikniki rodzinne
	Zwiększenie możliwości wykorzystania hali sportowej (koncerty, spektakle)
	Pozyskanie środków dla osób prowadzących zajęcia podczas wakacji
Przedsięwzięcie 1.6.2	Otwarcie gminy na pomysły społeczności lokalnej
Zadania	Ankiety
	Ustawianie skrzynek życzeń w miejscach ogólnodostępnych
Cel szczegółowy 1.7	Obniżenie poziomu bezrobocia w gminie
Przedsięwzięcie 1.7.1	Wzrost poziomu wykształcenia osób bezrobotnych
Zadania	Kształcenie zgodne z potrzebami rynku pracy
	Organizowanie kursów ułatwiających życie rodzinne (gotowanie, szycie)
Cel szczegółowy 1.8	Przeciwdziałanie uzależnieniu dużej grupy mieszkańców
Przedsięwzięcie 1.8.1	Profilaktyka uzależnień
Zadania	Zwiększenie profilaktyki szkolnej i środowiskowej
	Organizowanie pikników trzeźwości dających wzory trzeźwego stylu życia
Przedsięwzięcie 1.8.2	Ograniczenie powszechnego i łatwego dostępu do środków odurzających
Zadania	Współpraca z policją
	Likwidacja punktów sprzedaży ww. środków
	Punkt dzielnicowego w gminie
Cel szczegółowy 1.9	Przeciwdziałanie problemowi przemocy
Przedsięwzięcie 1.9.1	Zapobieganie i zwalczanie problemu przemocy w rodzinie
Przedsięwzięcie 1.9.2	Zapobieganie i zwalczanie problemu przemocy szkolnej

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Cel ogólny 2	Zwiększenie ilości miejsc pracy
Cel szczegółowy 2.1	Wzmocnienie potencjału gospodarczego gminy
Przedsięwzięcie 2.1.1	Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy
Zadania	Pozyskanie inwestora w branży przetwórstwa owocowo-warzywnego
	Poszukiwanie inwestora w zakresie przetwórstwa rolno – spożywczego
	Poszukiwanie inwestora w zakresie turystyki
	Ulgi podatkowe
	Rozwój współpracy z dużymi firmami , instytucjami, organizacjami
	Tworzenie parków tematycznych
Cel szczegółowy 2.2	Rozwój przedsiębiorczości
Przedsięwzięcie 2.2.1	Poprawa dostępu do kapitału
Zadania	Nawiązanie współpracy z bankami
	Wzrost rynku zbytu – produkt lokalny (jabłka, czereśnie, śliwki)
	Tworzenie warunków do zawiązywania spółdzielni i grup producentów
Przedsięwzięcie 2.2.2	Wspieranie przedsiębiorców
Zadania	Zorganizowanie różnych form doradztwa dla mieszkańców i przedsiębiorców
	Organizacja szkoleń w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych
Przedsięwzięcie 2.2.3	Edukacja i wsparcie młodych ludzi w kierunku zakładania własnej działalności
Zadania	Organizacja kursów i szkoleń zgodnych z zapotrzebowaniem na beneficjentów
	Ratowanie ginących zawodów
	Ulgi dla młodych przedsiębiorców
	Wychowanie do odpowiedzialności
Przedsięwzięcie 2.3.1	Promocja lokalnego potencjału

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

Zadania	Stworzenie centrum inwestora –stworzenie warunków rozwoju dla miejscowych rolników i ewentualnej kooperacji z sąsiednimi gminami
	Promocja produktu lokalnego
	Stworzenie marki lokalnej
Przedsięwzięcie 2.3.2	Wzrost podaży działek inwestycyjnych
Zadania	Wytyczenie terenów inwestycyjnych
Przedsięwzięcie 2.3.3	Uchwalenie MPZP
Zadania	Wzmocnienie rozwoju gminy poprzez uchwalenie MPZP
Cel ogólny 3	Poprawa stanu infrastruktury
Cel szczegółowy 3.1	Zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie zaopatrzenia w energię
Przedsięwzięcie 3.1.1	Gazyfikacja gminy
Zadania	Gazyfikacja wsi Grabionna
	Gazyfikacja wsi Wolsko
	Gazyfikacja wsi Arentowo
	Gazyfikacja wsi M-ko Huby
	Gazyfikacja pojedyncze powstające zabudowania
Przedsięwzięcie 3.1.2	Poprawa stanu sieci energetycznej
Zadania	Budowa linii kablowych i podziemnych (400 kV i 110 kV)
Przedsięwzięcie 3.1.3	Modernizacja sieci i urządzeń wodociągowych
Zadania	Systematyczna wymiana przewodów wodociągowych ,hydrantów ,wykonanie inwentaryzacji
Cel ogólny 4	Poprawa dostępności komunikacyjnej i spójności komunikacyjnej
Cel szczegółowy 4.1	Poprawa stanu infrastruktury komunikacyjnej
Przedsięwzięcie 4.1.1	Poprawa stanu zbiorowej infrastruktury komunikacyjnej
Zadania	Uzupełnienie i wymiana wiat przystankowych
	Budowa bezpiecznych przystanków- jednolite oznakowanie
Przedsięwzięcie 4.1.2	Remonty dróg gminnych
Zadania	Przebudowa drogi gminnej Grabionna – Okaliniec

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

	Przebudowa drogi gminnej Grabówno-Grabionna
	Przebudowa drogi gminnej Brzostowo- Wolsko
	Przebudowa drogi gminnej Wolsko – Dworzakowo
	Przebudowa dróg osiedlowych i do zabudowań mieszkalnych: Miasteczko Krajeńskie, Marianowo, Kocewo, Brzostowo, Arentowo, Grabionna, Wolsko, Okaliniec, Grabówno ,droga do Solnówka
	Poprawa nawierzchni dróg śródpolnych w tym łąkowych ze szczególnym uwzględnieniem drogi do Noteci
Przedsięwzięcie 4.1.3	Budowa parkingów
Zadania	Budowa parkingów przy budynkach użyteczności publicznej: Zespół Szkół w Miasteczku Krajeńskim
	Budowa parkingów przy ośrodku zdrowia (wewnątrz posesji)
	Budowa parkingów przy Placu Wolności
Cel szczegółowy 4.2	Zapewnienie dostępu do Internetu wszystkim mieszkańcom gminy
Przedsięwzięcie 4.2.1	Rozbudowa sieci światłowodowej
Cel szczegółowy 4.3	Lobbing na rzecz infrastruktury komunikacyjnej i usług mającej znaczenie dla gminy
Przedsięwzięcie 4.3.1	Współpraca międzyregionalna
Cel ogólny 5	Poprawa stanu środowiska
Cel szczegółowy 5.1	Zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska
Przedsięwzięcie 5.1.1.	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców
Zadania	Edukacja dorosłego społeczeństwa w formie folderu i informacji multimedialnej na stronie internetowej gminy
	Informacja o odnawialnych źródłach energii (wykorzystanie nowoczesnych piecy i materiałów; pelet, skrawki, biogazownia)
	Współpraca z PRGOK -Wzrost świadomości segregacji śmieci ze szczególnym uwzględnieniem dorosłych
	Edukacja w celu zerwania ze złą tradycją spalania śmieci
Przedsięwzięcie 5.1.2	Dokończenie kanalizacji gminy w tym budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
Zadania	Dokończenie kanalizacji - część Grabówna, Kocewo i pojedyncze zabudowania

Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2016-2023

	Wykonanie kanalizacji - Okaliniec
	Wykonanie kanalizacji – Arentowo i Grabionna
Cel szczegółowy 5.2	Wykorzystanie ograniczeń dla rozwoju gminy
Przedsięwzięcie 5.2.1	Inwentaryzacja zasobów przyrodniczych
Zadania	Opracowanie folderu w wersji papierowej i na komórkę
	Natura 2000 i OChK jako walor turystyczny
	Remelioracja łąk nadnoteckich
	Lekcje w terenie dla szkół
Przedsięwzięcie 5.2.2	Wzrost wiedzy na temat OZE i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (pompy ciepła, ogniwa fotowoltaiczne, baterie słoneczne i inne)
Zadania	Informacja o biogazowniach
	Informacja o energii wiatrowej
	Fotowoltaika
Cel ogólny 6	Poprawa efektywności zarządzania gminą
Cel szczegółowy 6.1	Wypracowanie wizerunku gminy i jego promocja
Cel szczegółowy 6.2	Rozwój współpracy terytorialnej

VIII.2. Horyzontalne zasady realizacji celów.

Podstawowym poziomem realizacji strategii jest wdrażanie przedsięwzięć i zadań wynikających z określonych celów szczegółowych, przyczyniających się do osiągnięcia celów ogólnych. Nie należy jednak zapominać, że zbliżając się do osiągnięcia celów szczegółowych powinniśmy mieć na uwadze podstawowe zasady (nazwane w SRWW celami horyzontalnymi). Są to następujące zasady:

- Ład przestrzenny;
- Zrównoważony rozwój;
- Społeczeństwo informacyjne;
- Innowacje;
- Równe szanse i włączenie społeczne;
- Współpraca i sieciowanie;
- Aktywność społeczna;
- Srebrny rozwój.

Ład przestrzenny powinien być postrzegany w pierwszej kolejności w kontekście wyzwań w zakresie infrastruktury jakie pociąga za sobą niekontrolowany rozwój. W tym celu należy wyraźnie ograniczać rozlewanie się zabudowy na obszary dotychczas niezurbanizowane.

Zrównoważony rozwój zgodnie z powszechnie znaną definicją to rozwój, który zaspokaja potrzeby obecnego pokolenia bez odbierania szans na korzystanie z zasobów następnym pokoleniom. Stała ochrona i odtwarzanie, jeżeli istnieje taka możliwość, różnorodności biologicznej na czterech poziomach: krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym,

- tworzenie podmiotom gospodarczym warunków do uczciwej konkurencji w dostępie do ograniczonych zasobów i możliwości odprowadzania zanieczyszczeń,
- uspołecznienie podejmowania decyzji dotyczących zwłaszcza środowiska lokalnego,
- dążenie do zapewnienia poczucia bezpieczeństwa ekologicznego jednostkom ludzkim, rozumianego jako tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu fizycznemu, psychicznemu i społecznemu (tworzenie i kultywowanie więzi lokalnych).

Społeczeństwo informacyjne – wykorzystanie technologii informatycznych na wszystkich obszarach rozwoju gminy : w kontaktach z obywatelami, w celu promocji walorów krajobrazowych i potencjału gospodarczego, w rozwoju kultury i turystyki.

Innowacje – wskazane jest aby we wszystkich podejmowanych działaniach dążyć do wprowadzania innowacyjnych rozwiązań, szukać nowych sposobów rozwiązywania dotychczasowych problemów.

Równe szanse i włączenie społeczne – w warunkach ograniczonej zdolności inwestycyjnej gminy warunkiem rozwoju jest wykorzystanie potencjału społeczności lokalnej, włączenie wszystkich grup społecznych do działań na rzecz rozwoju i sprawiedliwy podział owoców tego rozwoju.

Współpraca i sieciowanie - mogą być czynnikiem decydującym o przewadze konkurencyjnej gminy, zarówno w wymiarze wewnętrznym (zaangażowanie wszystkich podmiotów lokalnych na rzecz

rozwoju) jak i wymiarze zewnętrznym przejawiającym się we współpracy w ramach istniejących sieci współpracy.

Aktywność Społeczna – powinna przejawiać się podczas realizacji wszystkich celów strategii, istotne jest włączenie społeczeństwa w procesy konsultacji podejmowanych przez gminę zadań, jak również umożliwienie dokonywania oceny obranego kierunku rozwoju.

Srebrny rozwój – postępujące starzenie społeczeństwa jest faktem, który należy uwzględnić w realizacji celów strategii, realizowane inwestycje winny mieć na uwadze potrzeby osób starszych.

VIII.3. Oczekiwania strategii względem polityki regionu i powiatu

Rozwój Gminy Miasteczko Krajeńskie osiągnąć będzie przy wykorzystaniu środków własnych oraz środków dostępnych w ramach Programów Operacyjnych. Dopiero wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania może spowodować efekt dźwigni i przyspieszenia rozwoju gminy.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. podkreśla znaczenie różnic terytorialnych w poziomie rozwoju poszczególnych części składowych regionu. Zgodnie z wytycznymi polityki krajowej zdefiniowane na jej podstawie zostały obszary wymagające szczególnego wsparcia ze strony władz regionalnych. Gmina Miasteczko Krajeńskie zaliczona została do kategorii:

- Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 przewiduje preferencje w przyznawaniu środków dla ww. obszarów w następujących działaniach:

- Działanie 6.3 Samozatrudnienie i przedsiębiorczość
- Działanie 7.1 Aktywna Integracja
- Działanie 7.2 Usługi społeczne i zdrowotne

Preferencje te powinny mieć charakter priorytetowy, tzn. faktycznie premiować projekty realizowane na obszarach o najniższym stopniu rozwoju, przy równoczesnym nierygorystycznym podejściu w zakresie oceny spełniania pozostałych kryteriów. Doświadczenie lat ubiegłych pokazuje, że pomimo zapisanych preferencji dla określonych typów beneficjentów, procedura przyznawania dotacji pomijała te preferencje a dotacje kierowane były na obszary i do beneficjentów spoza katalogu preferowanych podmiotów.

Powiat pilski w Strategii Rozwoju na lata 2015-2025 wskazuje na następujące obszary współpracy z gminami wchodzącymi w jego skład:

- obszar strategiczny – Przestrzeń przyjazna mieszkańcom (współpraca na rzecz budowy infrastruktury turystycznej w oparciu o rzekę Noteć, wsparcie inicjatyw gminnych na rzecz rozwoju bazy turystycznej, w tym gospodarstw agroturystycznych);
- obszar strategiczny – Gospodarka (wsparcie udziału przedsiębiorców w targach i wystawach);

- obszar strategiczny – Środowisko (promocja śródlądowych dróg wodnych, stworzenie mapy ścieżek spacerowych, rozbudowa sieci tras rowerowych, współpraca z gminami na rzecz bazy turystycznej, promocja oferty turystycznej poprzez udział w targach turystycznych);
- obszar strategiczny – Rozwój kapitału ludzkiego (wspieranie powstawania spółdzielni socjalnych).

W ww. obszarach należy szukać pól ewentualnej współpracy terytorialnej i zwiększania szans rozwojowych gminy.

VIII.4. Potencjalne obszary współpracy z podmiotami zewnętrznymi.

Realizacja Strategii wymaga współpracy w celu uzyskania efektu synergii. Mówiąc o współpracy mamy na myśli zarówno współpracę z lokalnymi podmiotami, co jest warunkiem podstawowym i częścią misji samorządu jak również współpracę z podmiotami zewnętrznymi o celach zbieżnych z celami naszej strategii. Gmina Miasteczko Krajeńskie jest członkiem następujących organizacji, które swoim działaniem obejmują obszar gminy:

- Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych;
- Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolskich;
- Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Nadnoteckich;
- Piłski Bank Żywności;
- Lokalna Grupa Działania Krajna nad Notecią;
- Piłski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi.

Ze względu na położenie gminy i mocno zaakcentowane w strategii wyzwania rozwojowe jako potencjalne obszary współpracy wskazać można:

- wszelkie projekty zmierzające do ożywienia ruchu turystycznego na Noteci;
- projekty zakładające rozwój turystyki w oparciu o ponadprzeciętne walory środowiska naturalnego;
- projekty polegające na skierowaniu ruchu turystycznego z Piły w stronę gminy Miasteczko Krajeńskie;
- umacnianie regionalnej – krajeńskiej tożsamości, pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego, rozwój turystyki historycznej;
- projekty wspierające sieciowanie przedsiębiorstw zwłaszcza w sektorze rolno-spożywczym;
- projekty służące pobudzeniu aktywności społeczności lokalnej w obszarze kultury, sportu, turystyki oraz integracji społecznej;
- projekty służące rozwojowi nowych form integracji społecznej takie jak budowanie podstaw ekonomii społecznej, tworzenie centrów integracji społecznej.

Partnerami mogą być zarówno inne JST, organizacje pozarządowe, organizacje działające na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. Przyjęty model rozwoju zakłada silną współpracę z podmiotami zarówno wewnętrznymi jak i zewnętrznymi dla osiągnięcia celów strategii; należy poszukiwać partnerów w celu uzyskania efektu synergii wynikającego ze współpracy.

IX. SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII

Tworząc system monitorowania strategii należy mieć na uwadze fakt, że jest ona dokumentem opracowanym przez społeczność lokalną i będącym wyrazem jej potrzeb. Wynika z tego wielość celów i proponowanych przedsięwzięć oraz zadań, których realizacja przybliży osiągnięcie założonych celów. Cele są wobec siebie kompatybilne, osiąganie jednego z nich wpływa na osiąganie pozostałych a w konsekwencji na realizację misji gminy. Cele i zadania nie zostały poddane kategoryzacji, tzn. nie określono, które z nich mają być realizowane w pierwszej kolejności. Wynika to z charakteru dokumentu strategii i przyjętego długiego horyzontu planowania. Przy ograniczeniach budżetu gminy i stosunkowo niewielkich środkach własnych, głównym źródłem finansowania strategii będą fundusze zewnętrzne. Mowa tu o Wielkopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym 2014-2020, PROW 2014-2020 oraz innych pomniejszych źródłach. Osiąganie celów strategii będzie uzależnione w dużym stopniu od harmonogramu naboru wniosków o dofinansowanie projektów w poszczególnych programach.

Za wdrażanie strategii odpowiedzialny jest samorząd gminy. Strategia jest podstawowym dokumentem brany pod uwagę przy planowaniu budżetu gminy. Analiza planu budżetu jest pierwszym etapem monitorowania realizacji strategii – odpowiedzialny za ten proces jest wójt gminy.

Kolejnym etapem monitoringu wdrażania strategii jest sprawozdanie z wykonania budżetu pod kątem realizacji celów strategii.

Monitorowanie strategii nie zawiera „twardych” wskaźników finansowych czy rzeczowych, te bowiem są właściwe dla poszczególnych projektów/zadań. Monitorowanie dostarcza informacji, które z celów są realizowane szybciej niż inne, realizację których z nich należałoby przyspieszyć. Informacje te wskazują również, realizacji których celów nie podjęto w ogóle i stanowią źródło do określenia przyczyn braku realizacji (zanik przesłanek do realizacji, brak odpowiednich narzędzi i instrumentów).

Monitorowanie obejmować będzie również obszary potencjalnej współpracy zidentyfikowane w strategii: działania podmiotów zewnętrznych przyczyniające się do realizacji celów.

Wdrażanie strategii obejmować powinno również współpracę z partnerami wewnętrznymi (organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, placówki szkolne, kulturalne) w celu ukierunkowania ich starań na osiągnięcie celów strategii.